

Butlletí del Consell General

Núm. 35/2018 *VOLUM 3*

Casa de la Vall, 26 d'abril del 2018

SUMARI

Capítol segon. Reconeixement i execució de resolucions judicials o administratives estrangeres relatives a pensions compensatòries

Article 423. Tramitació del reconeixement i l'execució de resolucions judicials o administratives estrangeres relatives a pensions compensatòries

1. Les resolucions judicials o administratives estrangeres en què s'acorda el pagament d'una pensió compensatòria es poden reconèixer i executar a Andorra si així ho estableixen els convenis internacionals que formin part de l'ordenament jurídic andorrà o, en cas contrari, només si la part que sol·licita el reconeixement i l'execució acredita l'existència de reciprocitat.

2. A la sol·licitud de reconeixement i execució d'una resolució judicial o administrativa estrangera en què s'acorda el pagament d'una pensió compensatòria s'ha d'adjuntar l'original o una còpia autèntica de la resolució judicial o administrativa esmentada, degudament postil·lada o, si no és possible, degudament legalitzada. A més, el sol·licitant pot proposar les proves necessàries per fonamentar la seva sol·licitud i, en concret, pot adjuntar-hi els documents oportuns a aquest efecte.

3. Dins els cinc dies hàbils següents al dia en què es rep la sol·licitud, el president del Tribunal de Batlles designa mitjançant una providència el tribunal al qual correspon per torn el coneixement del procés.

4. Un cop designat el tribunal competent, el secretari judicial cita les parts personades en el procés a una vista, que es desenvolupa d'acord amb les normes que estableix l'article 257 per al judici oral en el procediment abreujat, en el que siguin aplicables, dins els tretze dies hàbils següents, sense que calgui seguir l'ordre dels processos pendents quan així ho exigeixi l'efectivitat de la resolució judicial o administrativa el reconeixement de la qual se sol·licita.

5. Durant la vista les parts poden fer les al·legacions oportunes i poden sol·licitar que es practiquin les proves proposades en la sol·licitud o de forma sobrevinguda, en relació amb la concurrència dels pressupòsits exigits per reconèixer i executar la resolució judicial o administrativa estrangera. El tribunal admet i practica les proves proposades d'acord amb els criteris de legalitat, utilitat, pertinència, necessitat i proporcionalitat.

Article 424. Decisió sobre el reconeixement i l'execució de resolucions judicials o administratives estrangeres relatives a pensions compensatòries i recurs

1. El tribunal decideix mitjançant un aute sobre la sol·licitud de reconeixement i execució d'una resolució judicial o administrativa estrangera en què s'acorda el pagament d'una pensió compensatòria dins els tretze dies hàbils següents al dia en què s'hagi celebrat la vista.

2. Contra l'aute que estima o desestima el reconeixement i l'execució de la resolució judicial o administrativa estrangera en què s'acorda el pagament d'una pensió compensatòria es pot interposar un recurs d'apel·lació, que s'ha de tramitar amb caràcter preferent.

3. No obstant el que estableix l'apartat anterior, si la persona deutora de la pensió compensatòria interposa un recurs d'apel·lació i no acredita haver consignat judicialment la quantitat endeutada, o no presenta un aval solidari de durada indefinida emès per una entitat bancària o financera, o per qualsevol altre mitjà que, a criteri del tribunal, garanteixi la disponibilitat immediata de la quantitat que n'és objecte, el tribunal no admet el recurs.

Capítol tercer. Reconeixement i execució de resolucions judicials o administratives estrangeres relatives a la custòdia de menors d'edat

Article 425. Tramitació del reconeixement i l'execució de resolucions judicials o administratives estrangeres relatives a la custòdia de menors d'edat

1. Les resolucions judicials o administratives estrangeres en què s'atribueix la custòdia d'un menor d'edat es poden reconèixer i executar a Andorra si així ho estableixen els convenis internacionals que formin part de l'ordenament jurídic andorrà o, en cas contrari, només si la part que sol·licita el reconeixement i l'execució acredita l'existència de reciprocitat.

2. A la sol·licitud de reconeixement i execució d'una resolució judicial o administrativa estrangera en què s'atribueix la custòdia d'un menor d'edat s'ha d'adjuntar l'original o una còpia autèntica de la resolució judicial o administrativa esmentada, degudament postil·lada o, si no és possible, degudament legalitzada, i, si escau, els documents restants que exigeixin les normes aplicables.

3. La sol·licitud de reconeixement i execució d'una resolució judicial o administrativa estrangera en què s'atribueix la custòdia d'un menor d'edat, sempre que se sol·liciti el restabliment d'aquesta custòdia en cas que el menor d'edat hagi estat desplaçat o

retingut il·lícitament, l'ha de presentar davant el batlle que actua en funcions de guàrdia la persona o la institució que tingui atribuïda la custòdia del menor d'edat, o l'autoritat central del Principat d'Andorra competent, mitjançant els advocats adscrits al Gabinet Jurídic del Govern.

4. Un cop presentada la sol·licitud esmentada a l'apartat anterior, el batlle que actua en funcions de guàrdia dicta un aute dins el dia natural següent en què admet o no admet aquesta sol·licitud. En cas que admeti la sol·licitud, en el mateix aute requereix a la persona que ha desplaçat o retingut el menor d'edat que en el termini màxim de dos dies naturals des del dia en què se li notifica l'aute comparegui amb el menor d'edat i, amb la presència del Ministeri Fiscal, manifesti si està d'acord a retornar-lo o si s'hi oposa només per alguna les causes establertes en les normes aplicables o per qualsevol altre motiu que el batlle consideri justificat.

5. En cas que la persona requerida accepti voluntàriament de retornar el menor d'edat, el batlle que actua en funcions de guàrdia dicta un aute en què arxiva el procés, i tot seguit lliura el menor d'edat a la persona o la institució que en tingui atribuïda la custòdia. En cas contrari o si la persona requerida no compareix malgrat haver estat citada degudament, el secretari judicial cita les parts personades en el procés i el Ministeri Fiscal a una vista, que es desenvolupa d'acord amb les normes que estableix l'article 257 per al judici oral en el procediment abreujat, en el que siguin aplicables, dins els dos dies naturals següents.

6. Durant la vista les parts poden fer les al·legacions oportunes i poden sol·licitar que es practiquin les proves proposades en la sol·licitud o de forma sobrevinguda, en relació amb la concurrència dels pressupòsits exigits per reconèixer i executar la resolució judicial o administrativa estrangera. El tribunal admet i practica les proves proposades d'acord amb els criteris de legalitat, utilitat, pertinència, necessitat i proporcionalitat.

7. D'ofici o a instància de part o del Ministeri Fiscal, i mitjançant un aute, el tribunal pot adoptar les mesures cautelars que consideri oportunes per salvaguardar els drets i interessos del menor d'edat.

Article 426. Decisió sobre el reconeixement i l'execució de resolucions judicials o administratives estrangeres relatives a la custòdia de menors d'edat i recurs

1. El tribunal decideix mitjançant un aute sobre la sol·licitud de reconeixement i execució d'una resolució judicial o administrativa estrangera en què s'atribueix la custòdia d'un menor d'edat, sempre que se sol·liciti el restabliment d'aquesta custòdia en

cas que el menor d'edat hagi estat desplaçat o retingut il·lícitament, dins els dos dies naturals següents al dia en què s'hagi celebrat la vista.

2. Contra l'aute que estima o desestima el restabliment de la custòdia d'un menor d'edat es pot interposar un recurs d'apel·lació en el termini màxim de tretze dies hàbils, que s'ha de tramitar amb caràcter preferent.

Capítol quart. Reconeixement i execució de resolucions judicials fermes estrangeres

Article 427. Pressupòsits i abast del reconeixement i l'execució de resolucions judicials fermes estrangeres

1. Les resolucions judicials fermes dictades per tribunals estrangers es poden reconèixer i executar a Andorra si es compleixen els requisits que estableix aquest capítol.

2. Les resolucions judicials fermes dictades per tribunals estrangers que hagin estat reconegudes es poden executar d'acord amb les normes sobre l'execució forçosa de les resolucions judicials que es contenen en aquest llibre.

3. Les resolucions judicials fermes dictades per tribunals estrangers que s'hagin reconegut també es poden aportar i poden tenir eficàcia en un procés a efectes incidentals, en els termes que decideixi el tribunal que coneix aquest procés. L'eficàcia del reconeixement incidental es limita al procés en què s'hagi fet valer la resolució judicial estrangera reconeguda.

Article 428. Criteris per al reconeixement i l'execució de resolucions judicials fermes estrangeres

1. Les resolucions judicials fermes dictades per tribunals estrangers es poden executar a Andorra d'acord amb els convenis internacionals que formen part de l'ordenament jurídic andorrà.

2. En absència de conveni internacional, les resolucions judicials fermes dictades per tribunals estrangers es poden executar a Andorra en cas que així ho decideixi el tribunal competent en virtut del procediment d'exequàtur que estableix l'article 429 i que té com a objecte verificar i controlar que la resolució judicial estrangera que es pretén reconèixer compleixi cumulativament els requisits següents:

- a) La competència de la jurisdicció que ha dictat la resolució.
- b) La regularitat del procediment que s'ha seguit davant aquesta jurisdicció.
- c) L'aplicació de la llei competent segons les regles nacionals de conflicte.
- d) La conformitat amb l'ordre públic nacional i internacional.

e) L'absència de qualsevol frau a la llei nacional.

3. El tribunal competent pot demanar la traducció al català dels documents que es presentin a l'efecte d'obtenir el reconeixement i l'execució de resolucions judicials estrangeres en cas que el fet que estiguin redactats en una llengua estrangera li pugui suposar una comprensió insuficient del seu contingut.

4. El Ministeri Fiscal sempre és part en els processos de reconeixement i execució de resolucions judicials fermes dictades per tribunals estrangers.

Article 429. Procediment d'exequàtur

1. El procediment d'exequàtur se substancia d'acord amb les normes sobre el procediment abreujat que estableix el títol IV del llibre segon, amb les especialitats que preveu aquest article.

2. El procediment d'exequàtur s'inicia mitjançant una demanda, a la qual es pot adjuntar també la demanda o la sol·licitud d'execució, malgrat que aquesta execució no es pot iniciar fins que el tribunal hagi homologat la resolució judicial ferma dictada pel tribunal estranger que es pretén executar. Al mateix temps, el demandant pot sol·licitar que s'adoptin mesures cautelars per assegurar l'efectivitat de la tutela judicial que es pretén, cosa que es resol d'acord amb les normes sobre les mesures cautelars que estableix el capítol tercer del títol VI del llibre primer d'aquesta Llei.

3. A la demanda d'exequàtur el demandant ha d'adjuntar l'original o una còpia autèntica de la resolució judicial ferma dictada pel tribunal estranger, degudament postil·lada o, si no és possible, degudament legalitzada, així com qualsevol altre document acreditatiu de la fermesa i la força executiva de la resolució judicial esmentada a l'estat on s'ha dictat. També pot proposar les proves necessàries per fonamentar la seva demanda i, en concret, pot adjuntar-hi els documents oportuns a aquest efecte.

4. Dins els cinc dies hàbils següents al dia en què es rep la demanda, el president del Tribunal de Batlles designa mitjançant una providència el tribunal al qual correspon per torn el coneixement del procés.

5. Un cop admesa la demanda, el tribunal la trasllada al demandat, que és la part que consta com a condemnada o afectada en la part dispositiva de la resolució judicial estrangera, i al Ministeri Fiscal, perquè compareguin en el procés i la contestin en el termini de tretze dies hàbils, tot advertint el demandat que si no compareix en el termini esmentat serà declarat en rebel·lia. El demandat i el Ministeri Fiscal també poden proposar les proves necessàries per fonamentar les seves pretensions.

6. Un cop finalitzen els tràmits d'al·legacions, el tribunal dicta un aute dins els tretze dies hàbils següents en què admet o no admet les proves proposades, d'acord amb els criteris de legalitat, utilitat, pertinència, necessitat i proporcionalitat establerts en aquesta Llei.

7. El tribunal assenyala la data en què se celebra el judici oral dins els vint dies hàbils següents al dia en què finalitzen els tràmits d'al·legacions. No obstant això, si el tribunal només ha admès proves documentals el valor probatori de les quals no s'ha impugnat, pot decidir en el mateix aute que no se celebri el judici oral i declarar el procés vist per a sentència.

8. El tribunal dicta la sentència dins els tretze dies hàbils següents al dia en què finalitza el judici oral o en què dicta l'aute on decideix que no se celebri el judici oral. Contra les sentències dictades en els processos que se substancien pel procediment d'exequàtur es pot interposar un recurs d'apel·lació.

Llibre cinquè. Jurisdicció voluntària

Capítol primer. Disposicions generals

Article 430. Àmbit de la jurisdicció voluntària

1. El procediment de jurisdicció voluntària és procedent en els casos en què sigui necessària la intervenció del tribunal o el notari, sempre que:

a) No hi hagi una controvèrsia entre les persones interessades que s'hagi de resoldre en un procés judicial contenciós.

b) Aquesta Llei o les altres lleis aplicables no regulin un procediment específic per resoldre la qüestió de què es tracti.

2. Els processos de jurisdicció voluntària no es poden acumular a cap procés judicial contenciós. En cas que s'insti un procés judicial contenciós sobre el mateix objecte, el tribunal o el notari decideixen mitjançant un aute o un acord, respectivament, l'arxivament del procés de jurisdicció voluntària del qual sigui coneixedor.

Article 431. Objecte de la jurisdicció voluntària

1. El tribunal és competent per conèixer i resoldre mitjançant el procediment de jurisdicció voluntària les matèries o qüestions següents:

a) Les adopcions, preadopcions, acolliments i altres mesures d'assistència educativa, i les delegacions de la pàtria potestat, d'acord amb el que estableix la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat i les altres lleis aplicables. Aquestes matèries o qüestions corresponen, no obstant això, a la jurisdicció de menors.

- b) La dispensa dels impediments per contraure matrimoni o unió civil, i les dispenses de proclames, d'acord amb la Llei qualificada del matrimoni, la Llei del Registre Civil i les altres lleis aplicables.
- c) La constitució de tuteles i curateles, i la designació inicial o, en cas de cessament de la persona o les persones titulars de la institució de què es tracti, d'acord amb el que estableix la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars i les altres lleis aplicables.
- d) Els actes i negocis jurídics en relació amb les persones sotmeses a tutela o curatela que requereixen autorització judicial d'acord amb el que estableix la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars i les altres lleis aplicables.
- e) L'internament d'urgència de persones d'acord amb el que estableix la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars i les altres lleis aplicables, sempre que no es decideixi en el marc d'un procés que se substancia pel procediment de modificació de la capacitat.
- f) Les declaracions d'absència i de mort d'acord amb la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars i la Llei de la successió per causa de mort, respectivament, i les altres lleis aplicables.
- g) El recurs contra la decisió negativa del registrador en relació amb la inscripció de la declaració d'absència o de l'emancipació, d'acord amb la Llei del Registre Civil i les altres lleis aplicables.
- h) L'autorització per lliurar certificacions literals de les inscripcions del Registre Civil en els casos que estableix la Llei del Registre Civil.
- i) L'aprovació del reconeixement de la paternitat no matrimonial del fill amb la capacitat modificada judicialment d'acord amb la Llei del Registre Civil i les altres lleis aplicables.
- j) Les emancipacions i les habilitacions d'edat d'acord amb les lleis aplicables.
- k) La delimitació i fitació de béns immobles, amb la presentació prèvia d'un dictamen pericial, d'acord amb les lleis aplicables.
- l) L'alliberament de càrregues i gravàmens d'acord amb les lleis aplicables.
- m) Les consignacions i els dipòsits judicials d'acord amb les lleis aplicables.
- n) La pèrdua, la sostracció o la destrucció de pagarés, xecs o lletres de canvi d'acord amb les lleis aplicables.
- o) Les convocatòries judicials de les juntes generals d'accionistes d'acord amb el que estableix la Llei de societats anònimes i de responsabilitat limitada i les altres lleis aplicables.

p) El nomenament, la remoció, la revocació del nomenament o la recusació d'àrbitres, d'acord amb el que estableix la Llei d'arbitratge del Principat d'Andorra i les altres lleis aplicables.

q) L'assistència judicial en la pràctica de proves en el marc d'un procediment arbitral, d'acord amb el que estableix la Llei d'arbitratge del Principat d'Andorra i les altres lleis aplicables.

r) Les sol·licituds del benefici de la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes al marge d'un procés ja instat d'acord amb el que estableixen la Llei qualificada de la Justícia, la Llei transitòria de procediments judicials i les normes reglamentàries corresponents.

2. El tribunal també és competent per conèixer i resoldre mitjançant el procediment de jurisdicció voluntària altres matèries i qüestions diferents de les que s'assenyalen a l'apartat anterior, si així ho estableixen les lleis aplicables o si és necessària la intervenció o l'autorització judicial, no hi ha controvèrsia entre les persones interessades i aquesta Llei o les altres lleis aplicables no estableixen un procediment específic a aquest efecte.

3. El notari és competent per conèixer i resoldre mitjançant el procediment de jurisdicció voluntària les matèries o les qüestions següents:

a) La separació del patrimoni hereditari respecte del patrimoni privatiu de l'hereu, d'acord amb el que estableix la Llei de la successió per causa de mort.

b) L'adveració de testaments hològrafs, d'acord amb el que estableix la Llei de la successió per causa de mort.

c) Les declaracions d'hereus abintestat, d'acord amb el que estableix la Llei de la successió per causa de mort.

Article 432. Competència judicial o notarial i intervenció del Ministeri Fiscal

1. Són competents per conèixer els processos que se segueixen pel procediment de jurisdicció voluntària el tribunal al qual correspongui per torn o el notari en exercici al Principat d'Andorra davant el qual comparegui la persona interessada.

2. En els processos que se segueixen pel procediment de jurisdicció voluntària i en què estiguin interessats menors d'edat o persones absents, amb la capacitat modificada judicialment o necessitades de protecció, i en els altres casos en què les lleis aplicables ho estableixin, la intervenció del Ministeri Fiscal és necessària, fins i tot quan la competència per conèixer el procés correspongui als notaris. En aquests casos, el Ministeri Fiscal també està legitimat per iniciar el procés de què es tracti.

Article 433. Normes aplicables

A l'efecte de conèixer i resoldre els processos que se segueixen pel procediment de jurisdicció voluntària, el tribunal o el notari aplica les normes substantives que estableixin les lleis específiques aplicables en cada matèria o qüestió.

Capítol segon. Procediment de jurisdicció voluntària**Article 434. Sol·licitud de jurisdicció voluntària**

1. El procediment de jurisdicció voluntària s'inicia mitjançant una sol·licitud escrita, en què han de constar la identificació i el domicili de la persona sol·licitant i de les persones interessades que han d'intervenir en el procés.

2. A la sol·licitud de jurisdicció voluntària, la persona sol·licitant ha de fer constar els fets que la fonamenten i la petició concreta que se sol·licita, sense que tanmateix calgui fer una argumentació jurídica detallada. També pot adjuntar els documents que consideri oportuns, i pot proposar les proves que consideri útils, pertinents i necessàries per justificar la seva petició.

Article 435. Admissió i trasllat de la sol·licitud de jurisdicció voluntària

1. Un cop ha admès la sol·licitud de jurisdicció voluntària, en cas que es compleixin els requisits i les condicions establerts al capítol primer d'aquest llibre, el tribunal o el notari la trasllada a les persones interessades i identificades per la persona sol·licitant i, si escau, al Ministeri Fiscal, perquè facin les al·legacions oportunes dins els tretze dies hàbils següents.

2. El tribunal o el notari pot traslladar la sol·licitud de jurisdicció voluntària a les persones que consideri que poden tenir interès a participar en el procés, malgrat que no hagin estat identificades per la persona sol·licitant.

Article 436. Mesures cautelars i vista

1. El tribunal pot adoptar, a instància de part, del Ministeri Fiscal o del notari, les mesures cautelars que siguin necessàries per garantir el bon fi del resultat del procés.

2. Un cop les persones interessades han fet les al·legacions oportunes o un cop ha transcorregut el termini concedit a aquest efecte sense que ho hagin fet, el tribunal pot decidir de celebrar una vista dins els tretze dies hàbils següents. La vista es desenvolupa d'acord amb les normes que estableix l'article 257 per al judici oral en el procediment abreujat, en el que siguin aplicables.

Article 437. Resolució de la sol·licitud de jurisdicció voluntària

1. Un cop ha conclòs la vista o, en cas contrari, un cop ha finalitzat el termini per fer al·legacions, el tribunal o el notari dicten dins els tretze dies hàbils següents un aute o un acord, respectivament, en què resolen la sol·licitud de jurisdicció voluntària.

2. La resolució d'una sol·licitud de jurisdicció voluntària no impedeix que qualsevol persona pugui instar el procés judicial contenciós que correspongui sobre el mateix objecte.

Article 438. Recursos i impugnacions

1. Contra l'aute que resol la sol·licitud de jurisdicció voluntària es pot interposar un recurs d'apel·lació, el qual té efectes suspensius llevat que aquesta Llei o les altres lleis aplicables estableixin altrament.

2. La impugnació de les actuacions o les diligències que hagi portat a terme el notari durant la tramitació del procés que se segueix pel procediment de jurisdicció voluntària es tramita i resol davant el mateix notari, d'acord amb les normes que estableix l'article 328, en el que siguin aplicables. L'acord que resol aquesta impugnació es pot impugnar al seu torn davant el tribunal al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària, dins el termini de tretze dies hàbils des del dia en què es notifica l'acord esmentat.

3. El tribunal al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària també és competent per conèixer i resoldre la impugnació dels acords que resolen la sol·licitud de jurisdicció voluntària. Aquesta impugnació se substancia d'acord amb les normes que estableix l'article 328, en el que siguin aplicables.

Article 439. Costes

En els processos de jurisdicció voluntària no es fa cap pronunciament sobre les costes judicials ocasionades, sense perjudici de les taxes judicials que calgui satisfer d'acord amb les lleis aplicables.

Disposició addicional primera. Arrendaments rústics

Les normes que estableix l'apartat 3 de l'article 284 també són aplicables als arrendaments rústics.

Disposició addicional segona. Marques, drets d'autor i drets veïns, i patents

1. Les mesures cautelars, la comunicació dels actes processals i les altres normes processals en relació amb els processos civils que tinguin per objecte les marques de productes i serveis es regeixen per les disposicions d'aquesta Llei, amb les especialitats que estableix la Llei de marques, de l'11 de maig de 1995, tal com ha estat modificada per la Llei de

modificació de la Llei de marques, del 16 d'octubre de 1996.

2. Les mesures cautelars, la legitimació activa i passiva, les costes judicials i les altres normes processals en relació amb els processos civils que tinguin per objecte drets d'autor i drets veïns es regeixen per les disposicions d'aquesta Llei, amb les especialitats que estableix la Llei sobre drets d'autor i drets veïns, del 10 de juny de 1999.

3. Les mesures cautelars, la legitimació activa i passiva, la reconvençió i les excepcions, la suspensió del procés, les costes judicials i les altres normes processals que tinguin per objecte les patents es regeixen per les disposicions d'aquesta Llei, amb les especialitats que estableix la Llei 26/2014, del 30 d'octubre, de patents.

Disposició addicional tercera. Referències normatives

Les referències que es contenen a les lleis vigents a la “jurisdicció civil ordinària” i a la “Secció Civil de la Batllia” o a la “Secció Civil del Tribunal de Batlles” s'entenen fetes a la “jurisdicció civil competent” i a la “secció civil competent”, respectivament, a partir de la data de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició addicional quarta. Actualització de quantitats

El Govern, mitjançant les lleis del pressupost, pot modificar les quanties dels processos i els imports de les multes coercitives que s'estableixen en aquesta Llei.

Disposició transitòria primera. Normes processals

1. Els processos judicials que s'estiguin tramitant en la primera instància, en fase de recurs o en període d'execució forçosa en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, se seguiran substanciant d'acord amb les normes processals vigents amb anterioritat. No obstant això, sempre que sigui possible, un cop finalitzi la instància, la fase o el període de què es tracti, els processos judicials se seguiran substanciant, si escau, d'acord amb les normes d'aquesta Llei.

2. En qualsevol cas, els processos judicials a què fa referència l'apartat 1 anterior han d'haver estat resolts definitivament en fase declarativa en el termini màxim de dos anys des de la data de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria segona. Mesures cautelars

Les mesures cautelars que se sol·licitin a partir de la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei en el marc d'un procés judicial que es tramiti d'acord amb les

normes processals vigents amb anterioritat a aquesta data se substanciaran, sempre que sigui possible, d'acord amb les normes d'aquesta Llei.

Disposició transitòria tercera. Caducitat de les actuacions

Els terminis de caducitat de les actuacions a què fa referència l'apartat 1 de l'article 51 s'apliquen als processos que s'instin a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria quarta. Normes aplicables en relació amb les disposicions finals tercera i desena

1. Els expedients disciplinaris contra els batlles o magistrats que s'estiguin tramitant a la data de l'entrada en vigor dels apartats 23 a 33 de la disposició final tercera d'aquesta Llei es regeixen per les disposicions de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, vigents a la data en què es va incoar l'expedient disciplinari corresponent, llevat que les disposicions dels apartats esmentats anteriorment siguin més beneficioses per al batlle o el magistrat expedientat.

2. Els expedients disciplinaris contra els membres del Ministeri Fiscal que s'estiguin tramitant a la data de l'entrada en vigor dels apartats 3 a 11 de la disposició final desena d'aquesta Llei es regeixen per les disposicions de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, vigents a la data en què es va incoar l'expedient disciplinari corresponent, llevat que les disposicions dels apartats esmentats siguin més beneficioses per al membre del Ministeri Fiscal expedientat.

Disposició transitòria cinquena. Normes de competència

1. El Tribunal Unipersonal del Batlle i el Tribunal de Batlles prop de la Secció Civil segueixen sent competents per tramitar, resoldre i, en el seu cas, executar els processos judicials la competència dels quals tinguin atribuïda a la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

2. Als processos judicials en relació amb els quals encara no s'hagi designat el tribunal al qual en correspon per torn el coneixement a la data de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els seran d'aplicació les normes de competència que estableixen els apartats 2 i 3 de l'article 50 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i l'apartat 2 de l'article 31 de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, tal com han estat modificats, respectivament, per l'apartat 12 de la disposició final tercera i l'apartat 10 de la disposició final cinquena d'aquesta Llei.

Disposició derogatòria

1. Es deroga el Decret dels veguers del 16 de febrer de 1918 sobre citació a judici.
2. Es deroga el Decret dels veguers de l'1 de maig de 1922 sobre el procediment per l'administració de justícia.
3. Es deroga el Decret dels veguers de l'1 de maig de 1922 sobre embargaments preventius.
4. Es deroga el Decret dels veguers del 6 de maig de 1922 sobre execució de sentències.
5. Es deroga el Decret dels veguers del 30 de maig de 1968 sobre arrendaments urbans.
6. Es deroga el Decret dels veguers del 22 de novembre de 1968 sobre arrendaments rústics.
7. Es deroga el Decret dels veguers del 22 de novembre de 1968 sobre el procediment abreujat.
8. Es deroguen els articles 4, 36, 40 i 49 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides.
9. Es deroga el Decret dels veguers del 15 de gener de 1972 sobre dies i hores hàbils.
10. Es deroga el Decret dels veguers del 9 de març de 1974 sobre el procediment laboral.
11. Es deroguen els capítols I, II, III i IV del Decret dels delegats permanents del 15 de novembre de 1975 sobre els drets civils concernents a la dona casada, i els articles 1, 2, 3 i 4 que en formen part.
12. Es deroga el Decret dels veguers del 5 de juliol de 1984 de modificació de l'article 1 del Decret dels veguers del 22 de novembre de 1968 sobre el procediment abreujat.
13. Es deroga el Decret dels veguers del 4 de febrer de 1986 sobre l'adaptació i l'actualització de les lleis de procediment civil, i els annexos I, II, III i IV del Decret esmentat, relatius al procediment verbal de mínima quantia, al procediment abreujat, a l'execució de resolucions judicials en matèria civil i a la intervenció d'advocats en procediments civils, respectivament.
14. Es deroga l'article 15 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993.
15. Es deroga l'article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993, tal com ha estat modificat per la Llei qualificada de modificació de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 22 d'abril de 1999.
16. Es deroguen l'article 17 que forma part de la secció segona del capítol segon; el capítol tercer i els articles 19 i 20 que en formen part; els articles 35 i 36 que formen part de la subsecció primera de la secció primera del capítol vuitè; la secció segona del capítol vuitè i els articles 39 a 42 que en formen part; el capítol novè i l'article 43 que en forma part; el capítol desè i els articles 44 a 46 que en formen part; els articles 47 a 51 que formen part del capítol onzè; la secció quarta del capítol catorzè i els articles 70 a 76 que en formen part; la secció cinquena del capítol catorzè i l'article 77 que en forma part; les seccions primera, segona, tercera i quarta del capítol quinzè i els articles 79 a 82, 83 a 85, 86 a 91 i 92 a 96 que en formen part, respectivament, a excepció de l'article 95 que va ser derogat en virtut de la Llei 16/2014, del 24 de juliol; els articles 97 a 99 i 101 a 105 que formen part del capítol setzè; la secció primera del capítol dissetè i l'article 106 que en forma part; la secció segona del capítol dissetè i els articles 107 a 135 que en formen part; la secció quarta del capítol dissetè i l'article 136 que en forma part; la secció quarta del capítol dissetè i l'article 137 que en forma part; les seccions primera, segona, tercera, quarta, cinquena, sisena, setena i vuitena del capítol dinovè i els articles 188 a 194, 195 a 200, 201 i 202, 203, 204 a 207, 208, 209 i 210, i 211 que en formen part, respectivament, i el capítol vintè i els articles 212 a 217 que en formen part, de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, amb el benentès que es confirma la derogació de les disposicions normatives vigents anteriorment que es fa en algun dels articles esmentats.
17. Es deroguen l'apartat 2 de l'article 51, els articles 59, 61 a 66, i les disposicions addicionals primera i segona de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, els quals en el cas de l'apartat 1 bis de l'article 61, dels articles 63 i 64, i de les disposicions addicionals primera i segona van ser introduïts o modificats, segons el cas, per la Llei 3/2012, del 19 d'abril, qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995.
18. Es deroguen l'article 8 i l'article 10 de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998.
19. Es deroga la disposició addicional segona de la Llei d'arrendaments de finques urbanes, del 30 de juny de 1999, tal com ha estat modificada per la Llei 1/2014, del 23 de gener, de modificació de la Llei d'arrendaments de finques urbanes, del 30 de juny de 1999.
20. Es deroguen els articles 5 i 11 de la Llei de taxes judicials, del 22 de juny del 2000.
21. Es deroga l'article 34 de la Llei 12/2004, del 30 de juny, de propietat horitzontal.
22. Es deroguen els articles 2, 3, 4, 5 i 6 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, els quals en el cas dels articles 2, 3 i 4, i de l'apartat 1 de l'article 5, van ser modificats per la Llei 27/2013, del 19 de

desembre, de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars.

23. Es deroga la Llei 16/2006, del 27 d'octubre, del procediment executiu de l'ordre judicial de pagament.

24. Es deroga la Llei 2/2011, del 2 de febrer, dels procediments especials relatius al reconeixement i l'execució de decisions en matèria de pensions compensatòries, dels efectes civils del segrest internacional de menors, i de la custòdia de menors.

Disposició final primera. Modificació del Decret sobre la cessació de pagaments i fallides

1. Es modifica l'article 7 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 7

Qualsevol comerciant que cessi d'una manera general en els pagaments ha de sol·licitar, dins els vuit dies hàbils següents, al batlle competent al qual correspongui per torn, d'acord amb les lleis aplicables, que declari aquesta situació a l'efecte d'iniciar el procediment d'arranjament judicial o de fallida.

Aquest procediment també pot ser instat d'ofici pel batlle esmentat, o a instància d'un altre batlle o tribunal, o d'un creditor.”

2. Es modifica l'article 8 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 8

La cessació de pagaments és el fet pel qual un comerciant no pot pagar un o diversos deutes exigibles de naturalesa comercial i es troba en una situació financera sense sortida.

Per declarar la cessació de pagaments, el batlle que coneix el procés concursal ha de tenir en compte tots els elements que concorrin i, en especial, la multiplicitat d'actes de protesta o de reclamació, i l'ús eventual de procediments fraudulents per mantenir el crèdit comercial de forma artificial per part del deutor.”

3. Es modifica l'article 9 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 9

L'aute en què es declari la cessació de pagaments ha de declarar també el deutor en fallida o acordar l'arranjament judicial d'acord amb les normes de l'article següent.

En tot cas, l'aute ha de fixar la data de la cessació de pagaments, que no pot ser anterior als divuit mesos previs al dia en què es dicti l'aute esmentat. No obstant això, en cas que no es fixi aquesta data, s'entén que és la del dia en què es dicta l'aute.”

4. Es modifica l'article 10 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 10

El batlle que coneix el procés concursal acorda l'arranjament judicial quan entengui que el deutor està en condicions de proposar un acord seriós, pel fet que el negoci o la societat tenen la possibilitat de redreçar-se, sempre que no hagi comès faltes greus. Si no concorren les dos condicions esmentades anteriorment, el batlle declara la fallida.

En qualsevol moment del procés concursal, el batlle pot convertir l'arranjament judicial en fallida si el deutor no està en condicions de complir l'acord proposat.”

5. Es modifica l'article 12 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 12

Els òrgans de l'arranjament judicial i de la fallida són el batlle competent al qual correspongui per torn, d'acord amb les lleis aplicables, el qual és l'encarregat de supervisar i decidir sobre les operacions i la gestió d'aquestes situacions; d'un a tres administradors, designats pel batlle, i d'un a tres controladors, designats també pel batlle.

Els controladors han de ser experts en comptabilitat i poden ser escollits entre els creditors del procés concursal. La seva funció, que té caràcter gratuït, consisteix a verificar la comptabilitat i assistir el batlle en la vigilància de la tasca dels administradors. Poden demanar en tot moment que se'ls reti comptes de l'estat en què es troba el procediment, dels ingressos obtinguts i de les entregues que s'hagin fet.

No poden ser administradors o controladors les persones que tinguin una relació de parentiu amb el deutor fins al quart grau de consanguinitat, afinitat o adopció.

El batlle designa lliurement els administradors i els controladors, i pot remoure'ls de la seva funció i reemplaçar-los si no a compleixen la tasca encomanada degudament.”

6. Es modifica l'article 13 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 13

Cada tres mesos com a mínim, l'administrador ha d'informar el batlle que coneix el procés concursal sobre el desenvolupament del negoci o la societat que són objecte de l'arranjament judicial o la fallida.”

7. Es modifica l'article 16 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 16

L'aute en què s'acorda l'arranjament judicial comporta, de ple dret i des del dia en què es dicta, que el deutor hagi de ser assistit obligatòriament per l'administrador en tots els actes relatius a l'administració i la disposició dels seus béns.

Si el deutor refusa de fer un acte que sigui necessari per salvaguardar el seu patrimoni, l'administrador pot procedir com consideri més convenient, després d'haver estat autoritzat a aquest efecte pel batlle que coneix el procés concursal. També pot sol·licitar l'autorització del batlle per adoptar mesures conservatòries dirigides a percebre crèdits exigibles o a portar a terme actes necessaris per protegir el patrimoni del deutor.”

8. Es modifica l'article 21 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 21

El deutor pot obtenir sobre l'actiu de la massa concursal els ajuts que, per a ell o per a la seva família, fixi el batlle que coneix el procés concursal.”

9. Es modifica l'article 22 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 22

En cas que s'hagi acordat l'arranjament judicial, les activitats del deutor i, en concret, l'explotació del negoci o la societat, poden prosseguir si així ho autoritza el batlle que coneix el procés concursal, durant el temps que consideri convenient. Així, també pot deixar sense efecte aquesta autorització si escau.

L'administrador ha de comunicar al batlle els resultats de les activitats del deutor i el desenvolupament del negoci o la societat l'últim dia hàbil de cada tres mesos com a mínim.”

10. Es modifica l'article 24 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 24

En cas que s'hagi acordat l'arranjament judicial, el batlle que coneix el procés concursal decideix, a

petició de l'administrador, si el comerciant o els dirigents de la societat participen en la continuació de l'explotació del negoci o la societat i com se'ls remunera a aquest efecte.”

11. Es modifica l'article 25 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 25

En cas que s'hagi declarat la fallida, el comerciant o els dirigents de la societat no poden ser empleats ni es poden dedicar a la gestió del negoci o la societat, llevat que el batlle que coneix el procés concursal ho consideri indispensable, i sempre d'acord amb les condicions que estableixi.”

12. Es modifica l'article 27 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 27

El batlle que coneix el procés concursal pot modificar, sense anar més enllà dels divuit mesos a què fa referència l'article 9, la data de la cessació de pagaments, mitjançant un aute posterior al que va decidir l'arranjament judicial o la fallida.”

13. Es modifica l'article 29 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 29

Les decisions o operacions a què fan referència els dos articles anteriors les ha de sol·licitar o promoure l'administrador prop del batlle que coneix el procés concursal.”

14. Es modifica l'article 35 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 35

La part dispositiva de l'aute en què es declara la cessació de pagaments i s'acorda l'arranjament judicial o la fallida s'ha de publicar al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

El termini de què disposen els creditors per presentar els crèdits amb els justificants corresponents és de trenta dies hàbils a partir del dia en què es publica l'aute esmentat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*. Un cop expirat aquest termini, els crèdits només poden ser admesos si el batlle que coneix el procés concursal conclou que el retard és degut a fets que no són imputables al creditor.”

15. Es modifica l'article 37 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 37

L'administrador ha de formar un estat dels crèdits i proposar, respecte de cadascun, si han de ser admesos o rebutjats. També ha d'indicar si es tracta de crèdits ordinaris o amb privilegi, i si estan garantits amb una hipoteca o una fiança. L'estat dels crèdits s'ha de lliurar al batlle que coneix el procés concursal dins els tres mesos següents al dia en què s'hagi declarat la cessació de pagaments i s'hagi acordat l'arranjament judicial o la fallida.

Un cop lliurat, el batlle ha de verificar l'estat dels crèdits i els creditors interessats poden consultar-lo i examinar-lo.”

16. Es modifica l'article 38 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 38

El batlle que coneix el procés concursal ha de comunicar als creditors als quals hagi rebutjat el crèdit presentat els motius del refús esmentat. Aquesta comunicació es fa mitjançant una carta certificada amb avís de recepció i, si no és possible fer-ho així, mitjançant un edicte publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, en què s'ha de fer constar que disposen d'un termini de tretze dies hàbils per interposar un recurs de reposició contra la decisió adoptada.

Un cop resoltes les impugnacions eventuais contra l'estat de crèdits, el batlle aprova definitivament l'estat de crèdits mitjançant un aute.”

17. Es modifica l'article 48 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 48

A partir del moment en què el batlle que coneix el procés concursal ha aprovat definitivament l'estat de crèdits mitjançant un aute, el deutor que es beneficia d'un arranjament judicial ha de proposar per escrit un concordat al batlle, dins els vuit dies hàbils següents al dia en què se li notifica l'aute esmentat. En cas contrari, el batlle pot convertir l'arranjament judicial en fallida.

En cas que el concordat proposat reuneixi les condicions exigibles, el batlle cita tots els creditors als quals s'hagi admès totalment o parcialment els crèdits presentats a un assemblea, a l'efecte d'aprovar-lo eventualment. Els creditors poden

participar-hi personalment o mitjançant un mandatari amb un poder especial.”

18. Es modifica l'article 51 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 51

El batlle que coneix el procés concursal ha d'advertir els creditors que es beneficien d'un dret real o d'un privilegi que en el termini d'un mes des que s'aprovi la proposta de concordat o conveni, han de comunicar si concedeixen ajornaments o rebaixes del deute al deutor, i quin és l'abast d'aquests ajornaments o rebaixes. Els ajornaments i les rebaixes esmentats no prenen efectes fins que siguin aprovats degudament.”

19. Es modifica l'article 52 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 52

El batlle que coneix el procés concursal presideix l'assemblea de creditors, assistit de l'administrador i el secretari judicial.”

20. Es modifica l'article 55 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 55

Si la proposta de concordat o conveni no obté l'aprovació dels creditors, es pot sotmetre a discussió i aprovació una altra proposta presentada per qualsevol creditor. Si aquesta altra proposta és aprovada per les tres cinquenes parts del passiu concursal com a mínim, se sotmet al consentiment del deutor. El deutor pot sol·licitar al batlle que coneix el procés concursal que li concedeixi un termini no superior a vuit dies hàbils per manifestar si accepta o no la proposta de concordat o conveni.”

21. Es modifica l'article 59 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 59

El concordat que s'hagi aprovat el pot anul·lar el batlle que coneix el procés concursal en els casos següents:

- a) Si el deutor no executa els compromisos que ha contret.
- b) Si amb posterioritat es comprova que ha concorregut un frau pel fet que s'han dissimulat actius o s'han exagerat passius.

c) Si amb posterioritat el deutor és condemnat mitjançant una sentència penal ferma per una fallida fraudulenta.”

22. Es modifica l'article 61 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 61

L'administrador té com a missió liquidar els béns del deutor amb la màxima diligència i en les millors condicions possibles. Amb aquesta facultat, disposa de les facultats més àmplies per cobrar crèdits, i vendre mercaderies i efectes mobiliaris del deutor. Les vendes s'han de fer mitjançant subhasta pública.

L'administrador pot exercir les accions judicials que siguin necessàries per assolir la liquidació adequada dels béns del deutor, i també pot convenir o transigir sobre béns i drets que pertanyin al deutor, amb l'autorització del batlle que coneix el procés concursal.”

23. Es modifica l'article 62 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 62

Si hi ha creditors pignoraticis, el seu privilegi és preferit davant qualsevol altre creditor, privilegiat o no privilegiat. Per aquest motiu l'administrador, amb l'autorització del batlle que coneix el procés concursal, pot reemborsar el deute al creditor pignoratic o retirar la penyora de la massa concursal. En cas contrari, l'administrador pot requerir al creditor que n'efectuï la venda dins el termini que fixi o, subsidiàriament, fer-ho ell mateix amb l'autorització del batlle.

Si el preu de venda de la penyora és superior a l'import del crèdit garantit, l'administrador recupera l'excedent en benefici de la massa concursal. En cas contrari el creditor pignoratici esdevé creditor ordinari per la diferència.”

24. Es modifica l'article 63 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 63

Si no s'ha fet cap acció per vendre un bé immoble amb anterioritat a la data en què s'ha declarat la cessació de pagaments i la fallida, l'administrador esdevé l'únic legitimat per vendre aquest bé, amb l'autorització del batlle que coneix el procés concursal. La venda s'ha d'intentar dins els tres mesos següents al dia en què s'ha declarat la cessació de pagaments i la fallida.

No obstant això, els creditors hipotecaris o que tenen un privilegi especial immobiliari disposen d'un termini de dos mesos des del dia en què se'ls notifica l'aute en què es declara la cessació de pagaments i la fallida per fer procedir a la venda forçosa dels béns immobles afectats per la hipoteca o el privilegi especial immobiliari. En cas contrari, l'administrador ha de vendre aquests béns dins el mes següent, amb l'autorització del batlle.

Les vendes a què fa referència aquest article s'han de fer en subhasta pública.”

25. Es modifica l'article 65 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 65

L'administrador ha de remetre cada mes al batlle que coneix el procés concursal un estat de la situació de la fallida. D'acord amb aquest estat, el batlle ordena, si escau, un repartiment entre els creditors, que es porta a terme de la manera següent:

a) Sobre l'actiu mobiliari se satisfan en primer lloc les despeses i les costes de l'administració de la fallida; en segon lloc els ajuts acordats al deutor i a la seva família, i en tercer lloc les quantitats endeutades als creditors privilegiats. Pel que fa a la resta, es reparteix entre tots els creditors d'acord amb el percentatge dels seus crèdits que s'hagin admès.

b) Sobre l'actiu immobiliari se satisfan en primer lloc els crèdits privilegiats, i en segon lloc els crèdits hipotecaris. Pel que fa a la resta, es reparteix a prorrata entre tots els creditors els crèdits dels quals s'hagin admès.”

26. Es modifica l'article 66 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 66

Quan les operacions de liquidació i de repartiment s'hagin acabat, el batlle que coneix el procés concursal cita els creditors i el deutor a una darrera assemblea durant la qual l'administrador ret comptes. Un cop conclusa l'assemblea, la unió de creditors queda dissolta de ple dret i recuperen l'exercici individual de les seves accions.”

27. Es modifica l'article 67 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 67

Després de l'assemblea a què fa referència l'article anterior, el batlle que coneix el procés concursal en decideix la finalització mitjançant un aute.”

28. Es modifica l'article 71 del Decret dels veguers del 4 d'octubre de 1969 sobre la cessació de pagaments i fallides, el qual queda redactat com segueix:

“Article 71

El batlle que coneix el procés concursal pot rehabilitar els deutors no fraudulents que justifiquin haver complert íntegrament el conveni aprovat per l'assemblea de creditors. A manca de conveni, han d'acreditar que han satisfet totes les obligacions reconegudes en el marc del procés concursal.

El batlle també pot rehabilitar els deutors que s'han beneficiat d'un concordat i l'han executat íntegrament si quatre cinquenes parts dels creditors consenteixen la rehabilitació o si han liquidat tots els deutes contrets amb aquests creditors.”

Disposició final segona. Modificació de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal

Es modifica l'article 26 de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal, del 15 de novembre de 1989, el qual queda redactat com segueix:

“Article 26. Defensa jurídica i representació processal

1. Amb caràcter general, en tots els processos administratius és preceptiva la defensa i l'assistència tècnica prestades per un advocat. No obstant això, la intervenció de l'advocat és facultativa en els processos que se segueixen per contenciosos en matèria de seguretat social.

2. Les parts poden comparèixer en el procés personalment o representades per un advocat o un procurador col·legiats com a membres exercents al Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra o al Col·legi Oficial de Procuradors d'Andorra, respectivament, llevat que les lleis aplicables estableixin una altra cosa. No obstant això, en el cas de les parts que siguin persones jurídiques, han de comparèixer en el procés representades per un advocat o un procurador col·legiats com a membres exercents al Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra o al Col·legi Oficial de Procuradors d'Andorra, respectivament, llevat que les lleis aplicables estableixin una altra cosa.

3. Per actuar davant la jurisdicció administrativa en els termes previstos per aquesta Llei, els advocats i els procuradors han d'acomplir els requisits que estableixen la Llei qualificada de la Justícia, la Llei de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra i la Llei de l'exercici de la professió de procurador i del Col·legi Oficial de Procuradors d'Andorra, respectivament.”

Disposició final tercera. Modificació de la Llei qualificada de la Justícia

1. Es modifica l'article 6 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 6

1. Els drets i llibertats reconeguts en els capítols III i IV del títol II de la Constitució vinculen immediatament els batlles i tribunals a títol de dret directament aplicable, i el seu contingut no pot ser limitat per la llei.

2. Aquests drets i llibertats, llevat dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució i dels altres drets la vulneració dels quals s'hagi produït en el marc d'un procediment judicial, són tutelats pels tribunals per mitjà d'un procediment urgent i preferent que se substancia en dos instàncies, d'acord amb el que disposa la Llei transitòria de procediments judicials.

3. Els drets recollits a l'article 10 de la Constitució i els altres drets i llibertats reconeguts en els capítols III i IV del títol II de la Constitució la vulneració dels quals s'hagi produït en el marc d'un procés judicial, són tutelats pels tribunals per mitjà de l'incident de nul·litat que regula la Llei transitòria de procediments judicials, el qual es configura a aquest efecte com un procediment urgent i preferent.”

2. Es modifica l'article 8 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 8

L'existència d'una qüestió prejudicial penal comporta la suspensió del procés civil o administratiu. La prejudicialitat penal requereix que en el procés penal s'investiguin fets que fonamenten les pretensions de les parts en el procés civil o administratiu, i que la resolució que hagi de recaure en el procés penal sigui imprescindible per resoldre el procés civil o administratiu.”

3. S'afegeix un nou article 8 bis, dins el capítol primer del títol I de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 8 bis

1. En cas que el Tribunal Superior de Justícia sol·liciti el parer consultiu del Tribunal Europeu de Drets Humans sobre una qüestió de principi relativa a la interpretació o a l'aplicació dels drets i llibertats reconeguts en la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals o en algun dels seus protocols addicionals, sempre que formi part de l'ordenament jurídic andorrà, en els termes que estableix el Protocol número 16 de la Convenció esmentada, se suspèn la tramitació del

procés en el marc del qual s'ha adreçat la sol·licitud esmentada.

2. La suspensió es decideix mitjançant una providència que es notifica a les parts del procés, a les quals també es trasllada la sol·licitud adreçada al Tribunal Europeu de Drets Humans. La tramitació del procés s'ha de reprendre dins els tretze dies hàbils següents al dia en què el Tribunal Europeu de Drets Humans comuniqui al Tribunal Superior de Justícia el parer consultiu que ha sol·licitat.”

4. Es modifica l'article 14 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 14

1. En cada procés que s'insti davant un tribunal, es designa un batlle o magistrat ponent, segons el torn establert a aquest efecte, en cas que el procés hagi de ser conegut de forma col·legiada.

2. La designació del batlle o el magistrat ponent es fa en la primera resolució que es dicta en iniciar-se la tramitació del procés, i es notifica a les parts d'aquest procés.”

5. Es modifica l'article 16 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual fou al seu torn parcialment modificat per l'article 5 de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

“Article 16

1. Correspon al batlle o el magistrat ponent:

- a) Tramitar de forma ordinària el procés.
- b) Examinar les proves proposades per les parts i decidir sobre la seva legalitat, utilitat, pertinència, necessitat i proporcionalitat.
- c) Presidir o presenciar la pràctica de les proves.
- d) Informar els recursos interposats contra les decisions de la secció, la sala o el tribunal.
- e) Proposar els autes resolutoris d'incidents i, si escau, pel que fa als àmbits jurisdiccionals civil i administratiu, les sentències i les altres resolucions que s'han de sotmetre a discussió de la secció, sala o tribunal, i també redactar-les definitivament. Pel que fa a l'àmbit jurisdiccional penal, les sentències i altres resolucions dictades en període d'execució les proposa i redacta definitivament el magistrat que hagi participat en la vista oral i que designi el tribunal.

2. Els batlles i tribunals no poden adreçar peticions, sol·licituds o opinions relatives a resolucions que hagin dictat i en relació amb les quals s'hagi interposat un recurs al tribunal competent per

conèixer aquest recurs, i s'han de limitar a trametre'ls el procés a aquest efecte.”

6. Es modifica l'article 18 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 18

1. Les resolucions jurisdiccionals dels batlles i tribunals s'anomenen:

- a) Providències, quan tenen per objecte l'ordenació material del procés.
- b) Autes, quan decideixen recursos contra providències, qüestions incidentals, pressupòsits processals, la nul·litat del procés o quan, d'acord amb les lleis aplicables, han de tenir aquesta forma.
- c) Sentències, quan decideixen definitivament el procés en qualsevol instància o recurs.

2. Són resolucions fermes les resolucions contra les quals no es pot interposar cap recurs, sigui perquè no hi ha recurs possible, sigui perquè no s'ha interposat quan esqueia.”

7. Es modifica l'article 19 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 19

1. Les sentències civils dictades per tribunals estrangers, inclosos els efectes civils d'una sentència penal dictada per un tribunal estranger, es poden executar a Andorra sempre que se'n concedeixi l'exequàtur, llevat que els convenis internacionals aplicables i que formen part de l'ordenament jurídic andorrà disposin altrament.

2. Les sentències dictades per tribunals penals, administratius, fiscals, militars, de guerra, de seguretat i d'excepció estrangers no es poden executar a Andorra, a excepció que els convenis internacionals aplicables i que formen part de l'ordenament jurídic andorrà disposin altrament.”

8. Es modifica l'article 34 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual fou al seu torn modificat per l'article 15 de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

“Article 34

Els secretaris judicials són seleccionats i nomenats, entre persones de nacionalitat andorrana i en possessió d'un títol de nivell 4 del Marc andorrà de titulacions d'ensenyament superior en l'àmbit del dret, lliurat o reconegut pel Govern, d'acord amb la Llei de la funció pública de l'Administració de Justícia.”

9. Es modifica l'article 41 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 41

Durant l'acte d'obertura que se celebra a l'inici de cada any judicial, el president del Consell Superior de la Justícia presenta la memòria anyal sobre l'estat i el funcionament de l'Administració de Justícia, inclosa la informació i la documentació que preveu l'article 85 *ter*, apartat 4. El fiscal general també presenta la memòria anyal de l'activitat del Ministeri Fiscal i exposa el seu criteri sobre l'evolució de la criminalitat i les activitats de prevenció que són necessàries.”

10. S'afegeix un nou article 46 *ter*, dins el capítol primer del títol III de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 46 *ter*

1. Les vistes, les audiències, les compareixences i els judicis orals s'han d'enregistrar en suports que siguin aptes per ser reproduïts per les parts i els batlles i tribunals. Els arxius informàtics o documents electrònics que contenen els enregistraments s'han d'unir i formen part de l'expedient relatiu al procés judicial de què es tracti.

2. El secretari judicial garanteix l'autenticitat i la integritat de l'enregistrament i del document electrònic que se'n derivi, mitjançant la signatura electrònica reconeguda o qualsevol altre sistema de seguretat que, d'acord amb la Llei, garanteixi l'autenticitat de l'enregistrament i el seu valor com a acta de la vista, l'audiència, la compareixença o el judici oral que s'ha celebrat.

3. Sense perjudici de l'enregistrament de la vista, l'audiència, la compareixença o el judici oral que se celebri, el secretari judicial n'ha d'estendre una acta succinta en què es consignin, com a mínim, el número del procés; la classe de procediment; el lloc i la data en què se celebra l'actuació; la durada de l'actuació, les persones que hi assisteixen; les proves o diligències que es proposen, i si aquestes proves o diligències han estat admeses o no; l'ordre en què es practiquen les proves o diligències; les resolucions que adopta el batlle o el tribunal, i les altres circumstàncies i incidències que es produeixen i que sigui rellevant de fer constar. L'acta s'uneix a l'expedient relatiu al procés judicial de què es tracti i complementa el document electrònic en què es conté l'enregistrament.

4. En cas que no es pugui enregistrar la vista, l'audiència, la compareixença o el judici oral per qualsevol motiu, el secretari judicial n'ha d'estendre

una acta completa que contingui tot el que s'hi ha esdevingut.”

11. Es modifica l'article 49 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual fou modificat al seu torn per l'article 32 de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

“Article 49

1. El Tribunal de Batlles, quan actua col·legiadament, està format per tres batlles. Els debats són secrets i les decisions s'adopten per majoria. La redacció de la sentència pertany al batlle ponent.

2. En matèria civil, tots els processos són resolts per un sol batlle, amb independència del procediment d'acord amb el qual s'hagin de substanciar i que estableixin les lleis aplicables.

3. En matèria administrativa, els processos relatius al contingut de la seguretat social són resolts per un sol batlle. Tots els altres processos són resolts pel Tribunal de Batlles.

4. En matèria de menors, els processos són resolts per un sol batlle amb independència del procediment d'acord amb el qual s'hagin de substanciar i que estableixin les lleis aplicables.”

12. Es modifica l'article 50 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual fou modificat al seu torn per l'article 33 de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

“Article 50

1. El president del Tribunal de Batlles, com a responsable de l'organització i el funcionament de la Batllia d'Andorra, adopta les mesures oportunes a aquest efecte, i també per assegurar la continuïtat de les seves tasques. També assumeix la representació de la Batllia davant les institucions.

2. La Batllia queda estructurada en la Secció Civil General, la Secció Civil Especialitzada, la Secció Administrativa, la Secció de Menors, la Secció d'Instrucció General i la Secció d'Instrucció Especialitzada.

3. La Secció Civil General és competent per conèixer els processos civils que se segueixen pels procediments ordinari, abreujat i d'exequàtur, o per als quals les lleis no estableixin que s'ha de seguir per un procediment determinat. La Secció Civil Especialitzada és competent per conèixer els processos civils que se segueixen pels procediments especials d'acord amb les lleis aplicables. Les seccions civils també són competents per conèixer els

processos que se segueixen pel procediment de jurisdicció voluntària.

4. La Secció Administrativa és competent per conèixer els processos atribuïts a la jurisdicció administrativa i fiscal d'acord amb les lleis aplicables, i els processos concursals.

5. La Secció de Menors és competent per conèixer els processos atribuïts a la jurisdicció de menors d'acord amb les lleis aplicables.

6. La Secció d'Instrucció Especialitzada és competent per conèixer les infraccions penals:

- a) Relatives a la genètica i la reproducció humanes.
- b) Contra la llibertat de moviments de les persones.
- c) Relatives a la prostitució.
- d) Contra l'ordre socioeconòmic, a excepció del delictes d'ús fraudulent de targeta de crèdit i dels delictes contra la seguretat social.
- e) Contra la seguretat col·lectiva, a excepció dels delictes de tinença i port il·legal d'armes i contra la seguretat del trànsit.
- f) Relatives al tràfic il·legal de drogues tòxiques que tinguin assenyalada una pena de presó el límit mínim de la qual sigui superior a sis mesos.
- g) Contra la Constitució.
- h) Contra l'ordre públic.
- i) Contra la pau i la independència del Principat.
- j) Contra la funció pública, a excepció dels delictes de celebració de matrimoni il·legal i d'atemptats contra els funcionaris i usurpació de funcions públiques.
- k) Relatives al blanqueig de diners o valors.
- l) Relatives a la falsedat de moneda i efectes timbrats.
- m) Contra la comunitat internacional.
- n) Comeses en forma de criminalitat organitzada.

La mateixa secció és competent pel que fa a la cooperació judicial internacional resultant de les infraccions referides anteriorment.

La Secció d'Instrucció General és competent per conèixer la resta d'infraccions penals.

Les seccions d'Instrucció són competents, d'acord amb el que estableix aquest apartat i les lleis aplicables restants, per jutjar pel procediment de l'ordenança penal les contravencions penals, els delictes menors i els delictes majors, i per executar les ordenances penals que hagin dictat.

7. En iniciar-se l'any judicial el president del Tribunal de Batlles estableix, d'acord amb els nomenaments respectius acordats pel Consell Superior de la Justícia, l'adscripció principal i

subsidiària dels batlles a cadascuna de les seccions a què fa referència l'apartat 2 d'aquest article, i també decideix pel que fa a les funcions de batlle suplent o de reforç, en els termes que preveu l'apartat 8 d'aquest article.

El president adopta les decisions en aquest àmbit després d'haver escoltat els altres batlles, amb la finalitat d'assegurar una durada suficient de les funcions confiades a aquests darrers i d'afavorir una distribució justa de les tasques.

8. El Consell Superior de la Justícia pot crear places a la Batllia per suplir provisionalment les baixes de batlles que es produeixin i per reforçar les oficines judicials que ho requereixin. Les places de suplència i reforç tenen la mateixa consideració que les altres places de la Batllia.

9. El Consell Superior de la Justícia pot nomenar batlles substituïts per cobrir provisionalment places vacants, en els termes que estableix l'article 66 *quater*."

13. Es modifica l'apartat 2 de l'article 52 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual fou modificat al seu torn per l'article 35 de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

"Article 52

[...]

2. Igualment, resol de forma unipersonal les apel·lacions contra les resolucions dels batlles dictades en fase d'instrucció i susceptibles de recurs.

[...]."

14. Es modifica l'apartat 2 de l'article 56 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual fou modificat al seu torn per l'article 39 de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

"Article 56

[...]

2. És competent per jutjar tots els recursos interposats contra les resolucions judicials adoptades en primera instància per la Batllia en matèria civil i administrativa amb els límits fixats per les lleis, i en matèria penal pel Tribunal de Corts, i també per resoldre els recursos formulats contra les resolucions dictades pels batlles d'instrucció en fase d'execució de les ordenances penals.

Té també competència per examinar d'acord amb les lleis de procediment els recursos de revisió

interposats contra les seves pròpies resolucions, i per resoldre els judicis de revisió en els casos que estableix l'article 19 bis.”

15. Es modifica l'apartat 2 de l'article 58 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual fou modificat al seu torn per l'article 41 de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

“Article 58

[...]

2. Cadascuna de les sales, en reunir-se, està formada per tres magistrats, sense perjudici de la possibilitat que els magistrats estiguin adscrits a dos o tres sales. El president del Tribunal Superior és alhora president d'una de les tres sales. Els presidents de les altres dos sales són nomenats pel Consell Superior de la Justícia en els termes que estableix l'article 33.3.

[...].”

16. Es modifica l'article 59 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 59

1. Els secretaris judicials exerceixen la fe pública judicial i assisteixen els batlles i els tribunals en l'exercici de les funcions que tenen atribuïdes, d'acord amb aquesta Llei i les altres lleis aplicables. També exerceixen les altres funcions que els atribueixen les lleis aplicables.

2. Durant la tramitació dels processos, les actuacions dels secretaris judicials es fan per mitjà d'actes, testimonis, diligències o certificacions de les actuacions judicials que no siguin secretes o reservades, i que es lliuren a les parts interessades. També poden dictar interlocutòries i acords en les matèries que són de la seva competència, d'acord amb les lleis aplicables.

3. Els secretaris judicials dirigeixen l'execució dels actes processals de comunicació. Tenen la responsabilitat de custodiar, dipositar i fer arxivar la documentació, i de conservar els béns, objectes, instruments i proves dels expedients judicials. També vetllen perquè els diners i valors dipositats o consignats s'ingressin de forma immediata a l'Institut Nacional Andorrà de Finances.”

17. Es modifica l'article 60 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 60

1. Els secretaris judicials són el cap del personal de la Batllia o el tribunal al qual estan adscrits, sense

perjudici de la direcció superior dels batlles, magistrats i presidents.

2. Els secretaris judicials estan subjectes a les mateixes incompatibilitats, incapacitats i prohibicions que aquesta Llei i les altres lleis aplicables estableixen per als batlles i els magistrats.”

18. Es modifica l'article 61 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 61

1. El poder en virtut del qual les parts atorguen la defensa o la representació en el procés a l'advocat o el procurador ha d'haver estat autoritzat per un notari o conferit en virtut de la compareixença davant el secretari judicial, llevat que aquesta Llei o les altres lleis aplicables estableixin altrament.”

19. Es modifica l'article 70 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 70

No poden formar sala conjuntament els batlles o magistrats que tinguin una relació de matrimoni o una situació de convivència anàloga, o un parentiu en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs.”

20. Es modifica l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 73

Els batlles i els magistrats s'han d'abstenir d'exercir les funcions que tenen encomanades i, si no ho fan, poden ser recusats, en els supòsits següents:

a) Tenir una relació de matrimoni o una situació de convivència anàloga, o un parentiu en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, amb qualsevol de les parts del procés de què es tracti, els seus advocats, els seus procuradors o els representants del Ministeri Fiscal.

b) Ser qualsevol de les parts del procés de què es tracti una societat mercantil en què el batlle o el magistrat, el seu cònjuge, la persona amb qui mantingui una situació de convivència anàloga o un parent en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, tingui una participació superior al 20% del capital social, tingui la condició d'administrador únic, conjunt, mancomunat o solidari, o participi en l'òrgan d'administració i en disposi de més del 20% dels drets de vot.

c) Ser o haver estat tutor, advocat o procurador de qualsevol de les parts del procés de què es tracti, els seus advocats o els seus procuradors, en els darrers tres anys.

d) Tenir o haver tingut una relació de dependència o jeràrquica, societària o d'interessos amb qualsevol de les parts del procés de què es tracti, els seus advocats o els seus procuradors, en els darrers tres anys.

e) Tenir processos pendents amb qualsevol de les parts del procés de què es tracti, els seus advocats o els seus procuradors.

f) Ser o haver estat denunciat, acusat o demandat per qualsevol de les parts del procés de què es tracti, els seus advocats o els seus procuradors, llevat que la denúncia, l'acusació o la demanda no hagi estat admesa o hagi estat rebutjada per manca manifesta de fonamentació.

g) Tenir un interès directe o indirecte en el procés de què es tracti o en un altre procés semblant.

h) Tenir una amistat íntima o una enemistat manifesta amb qualsevol de les parts del procés de què es tracti, els seus advocats o els seus procuradors.

i) Haver instruït o resolt el procés de què es tracti amb anterioritat en un tribunal o una secció diferents.”

21. Es modifica l'article 74 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat en els termes següents:

“1. En els processos civils, administratius i de menors, poden recusar els batlles i magistrats les parts, els seus advocats i, si escau, el Ministeri Fiscal.

2. En els processos penals, poden recusar els batlles i els magistrats el Ministeri Fiscal, l'encausat, el processat, l'actor civil o l'acusador particular, el responsable civil i els seus advocats.

3. La recusació es pot plantejar des del moment en què el coneixement del procés s'atribueix al batlle a qui correspon per torn o des del moment en què es designa el batlle o el magistrat ponent del tribunal corresponent.

4. No obstant el que estableix l'apartat anterior, la recusació s'ha de plantejar tan aviat com es tingui coneixement de la causa en què es fonamenta, i en cas contrari no s'admet a tràmit. Contra aquesta decisió no es pot interposar cap recurs, sense perjudici que la recusació es pugui plantejar per mitjà dels altres recursos i remeis jurisdiccionals a l'abast de la part interessada.

5. Contra la decisió de no acceptar la recusació plantejada es pot interposar un recurs al Tribunal Superior. En cas que no s'hagi acceptat la recusació d'un magistrat del Tribunal Superior, el recurs el

resol una secció de tres membres del mateix Tribunal de la qual no pot formar part el magistrat recusat.

6. Durant la tramitació del procediment de recusació, el batlle o el magistrat recusat no han de conèixer ni resoldre sobre el procés, sense perjudici que puguin ser substituïts d'acord amb el que estableixen les lleis aplicables.”

22. Es modifica l'article 75 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 75

1. L'obligació d'abstenció dels batlles i magistrats esdevé exigible a partir dels mateixos moments a què fa referència l'apartat 3 de l'article anterior.

2. El president del tribunal del qual forma part el batlle o el magistrat que ha decidit abstenir-se ha de ser informat de les motivacions de l'abstenció esmentada. En cas que s'abstingui el president d'un dels tribunals, n'ha d'informar el batlle o el magistrat adscrit al tribunal de què es tracti amb més antiguitat en el càrrec.”

23. Es modifica l'article 79 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, que queda redactat de la manera següent:

“Article 79

1. Els batlles i els magistrats estan subjectes a la responsabilitat disciplinària derivada dels actes comesos en l'exercici del càrrec. La responsabilitat disciplinària és independent de la responsabilitat civil i penal que pugui correspondre als batlles i magistrats pels mateixos fets.

2. Si en el decurs de la tramitació d'un expedient disciplinari es manifesten indicis de conductes que poden constituir una infracció penal, el Consell Superior de la Justícia ho ha de posar en coneixement de l'òrgan jurisdiccional competent i suspendre, tot seguit, la tramitació de l'expedient esmentat, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció o caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal.

D'altra banda, quan s'estigui instruint o jutjant un procés penal pels mateixos fets que han originat o han de comportar la incoació d'un expedient disciplinari, o per altres fets que hi estiguin íntimament vinculats, s'ha d'iniciar la tramitació de l'expedient disciplinari, si no s'ha iniciat amb anterioritat, i se'n suspèn tot seguit la tramitació, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció o caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal. En qualsevol cas, la declaració de fets provats que pugui fer el tribunal penal és vinculant per al Consell Superior de la

Justícia, sense perjudici de la qualificació jurídica diferent que es pugui fer d'aquests fets.”

24. S'afegeix un nou article 79 *bis*, dins el capítol sisè del títol V de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 79 *bis*

Els batlles i els magistrats que són objecte d'un procediment disciplinari tenen els drets següents:

- a) Dret a ser informats dels fets que se'ls imputen, de les faltes que aquests fets puguin constituir, de les sancions que els puguin ser imposades, de la identitat de la persona designada com a instructor i de l'òrgan competent per imposar la sanció.
- b) Dret d'accés a l'expedient disciplinari, de conèixer l'estat de la tramitació i d'obtenir còpies dels documents, en els termes del Codi de l'Administració.
- c) Dret a formular al·legacions, a proposar les proves que considerin oportunes i a utilitzar tots els mitjans de defensa admesos per l'ordenament jurídic que siguin procedents.
- d) Dret a la presumpció d'innocència i a no declarar en contra de si mateixos.
- e) Dret a ser assistits per un advocat durant la tramitació de l'expedient, de lliure elecció per part del batlle o magistrat expedientat i a càrrec seu.
- f) Dret a obtenir una resolució motivada.
- g) Qualsevol altre dret que reconeguin la Constitució o les lleis.”

25. Es modifica l'article 81 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 81

1. El procediment disciplinari contra un batlle o un magistrat l'inicia el Consell Superior de la Justícia, com a òrgan disciplinari, mitjançant la incoació d'un expedient disciplinari que es tramita amb respecte dels principis generals del règim sancionador. El Consell Superior de la Justícia designa un instructor entre els seus membres.
2. L'instructor ha d'abstenir-se en els supòsits en què ho estableixi la normativa aplicable i, en cas que no ho faci, pot ser recusat:
 - a) Si concorre algun motiu d'incompatibilitat i, en concret, algun dels supòsits previstos al Codi de l'Administració, l'instructor ho ha de comunicar al Consell Superior de la Justícia, en el termini màxim de cinc dies hàbils a comptar de l'endemà del dia en què se l'assabenti de la designació. Dins dels set dies naturals següents, el Consell Superior de la Justícia, amb l'abstenció de l'instructor de l'expedient

disciplinari, resol motivadament, i aquesta resolució no és susceptible de recurs.

b) En cas que es recusi l'instructor, també resol motivadament el Consell Superior de la Justícia, amb l'abstenció de l'instructor de l'expedient disciplinari, en el mateix termini assenyalat a la lletra *a* anterior. Aquesta resolució no és susceptible de recurs, sense perjudici que es pugui al·legar aquest extrem en virtut del recurs que es formuli contra la resolució disciplinària.

3. La resolució mitjançant la qual s'incoa l'expedient disciplinari i es designa l'instructor s'ha de notificar per escrit al batlle o al magistrat expedientat i al Ministeri Fiscal.”

26. S'afegeix un nou article 81 *bis*, dins el capítol sisè del títol V de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 81 *bis*

1. L'instructor designat pel Consell Superior de la Justícia ha d'instruir l'expedient i formular, en el termini màxim de trenta dies hàbils des del dia en què es notifiqui al batlle o al magistrat expedientat la resolució assenyalada a l'article 81.3, el plec de càrrecs corresponent, que ha d'incloure els fets imputats, amb expressió de les faltes presumptament comeses i de les sancions que siguin aplicables.
2. El plec de càrrecs s'ha de notificar per escrit al batlle o al magistrat expedientat i al Ministeri Fiscal, els quals disposen d'un termini de deu dies hàbils per fer al·legacions i sol·licitar, si escau, la pràctica de les proves que entenguin necessàries per a la seva defensa.
3. Contestat el plec de càrrecs o transcorregut el termini sense fer-ho, l'instructor pot practicar les proves sol·licitades que consideri oportunes i ha de denegar motivadament les que consideri que no ho són, i també pot practicar d'ofici les altres proves que consideri necessàries i siguin admissibles en dret, en el termini de trenta dies hàbils. Posteriorment, ha de donar vista de l'expedient disciplinari al batlle o al magistrat expedientat i al Ministeri Fiscal, per tal que en el termini de deu dies hàbils formulin les conclusions que estimin convenients. Transcorregut aquest termini, l'instructor ha d'elevat l'expedient disciplinari al Consell Superior de Justícia en el termini màxim de cinc dies hàbils.
4. Totes les persones i les entitats públiques i privades estan obligades, amb les limitacions que estableixen les lleis, a facilitar a l'instructor la informació necessària per al bon fi de la instrucció de l'expedient.”

27. S'afegeix un nou article 81 *ter*, dins el capítol sisè del títol V de la Llei qualificada de la Justícia, del 3

de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 81 *ter*

1. La competència per dictar la resolució disciplinària i, si escau, imposar les sancions oportunes, o per arxivar l'expedient disciplinari contra el batlle o el magistrat expedientat, correspon al Consell Superior de la Justícia, com a òrgan disciplinari, amb l'abstenció de l'instructor de l'expedient disciplinari.

2. El Consell Superior de la Justícia ha de dictar la resolució disciplinària en el termini màxim de quinze dies hàbils per a les faltes lleus; de trenta dies hàbils per a les faltes greus, i de quaranta-cinc dies hàbils per a les faltes molt greus, a comptar del dia en què l'instructor li elevi l'expedient disciplinari.

3. Dins els terminis establerts a l'apartat anterior, el president o, en cas que s'hagi hagut d'abstenir o hagi estat recusat, el vicepresident del Consell Superior de la Justícia, assenyala el lloc, el dia i l'hora en què s'ha de celebrar la vista oral, a la qual cita els membres del Consell Superior, a excepció de l'instructor de l'expedient disciplinari. També cita el batlle o el magistrat expedientat i el representant del Ministeri Fiscal. El president o, si escau, el vicepresident, que dirigeix i modera la vista oral, atorga la paraula al batlle o al magistrat expedientat en primer lloc, i, tot seguit, al representant del Ministeri Fiscal. També pot atorgar torns addicionals de paraula. Durant la vista oral no es poden al·legar fets que no ho hagin estat durant la fase d'instrucció. El batlle o el magistrat expedientat pot renunciar a la celebració de la vista oral en virtut de les conclusions a què fa referència l'article 81 *bis*, apartat 3.

4. La resolució disciplinària ha de ser motivada i no pot incloure fets diferents dels que han fonamentat el plec de càrrecs, sense perjudici de la valoració jurídica que se'n faci. Si la resolució és sancionadora, s'han de determinar amb precisió les faltes comeses, els preceptes en què estan tipificades i les sancions imposades. La resolució s'adopta amb el vot favorable de la majoria dels membres del Consell Superior de la Justícia, excepte el de l'instructor designat.

5. Les sancions d'amonestació escrita arran de la comissió de faltes lleus poden ser imposades pel Consell Superior de la Justícia sense que calgui nomenar un instructor ni realitzar cap altre tràmit que el d'al·legacions escrites del batlle o el magistrat expedientat i del Ministeri Fiscal, en el termini màxim de trenta dies hàbils a comptar del dia en què es notifiqui la resolució mitjançant la qual s'incoa l'expedient disciplinari.

6. En els altres casos, si així ho sol·licita per escrit i de forma expressa el batlle o el magistrat expedientat, i alhora es mostra conforme amb els fets imputats, la falta comesa i la sanció aplicable, es pot prescindir de la instrucció de l'expedient i dictar la resolució disciplinària que correspongui per part del Consell Superior de la Justícia.”

28. S'afegeix un nou article 81 *quater*, dins el capítol sisè del títol V de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 81 *quater*

1. Quan acordi la incoació d'un expedient disciplinari, el Consell Superior de la Justícia, amb l'abstenció de l'instructor, i amb l'audiència prèvia del batlle o el magistrat expedientat i del Ministeri Fiscal, pot decidir cautelàrment la suspensió del càrrec del batlle o el magistrat expedientat per un període màxim de sis mesos, quan hi hagi indicis racionals de la comissió d'una falta molt greu. En aquest cas, el Consell Superior també pot decidir la minoració o la pèrdua de les retribucions corresponents, malgrat que s'han de compensar les retribucions deixades de percebre pel batlle o el magistrat expedientat si es resol finalment que els fets comesos són constitutius d'una falta lleu, sense perjudici de la sanció que s'imposi arran d'aquests fets; si la sanció imposada no comporta la minoració o la pèrdua de retribucions, llevat de la sanció de separació del càrrec, o si s'arxiva l'expedient disciplinari perquè no han quedat acreditats els fets imputats.

2. Contra les mesures cautelars esmentades a l'apartat anterior, el batlle o el magistrat expedientat pot interposar recurs davant el Tribunal Superior de Justícia. El recurs el resol una sala formada pels tres magistrats amb més antiguitat en el càrrec. Aquests tres magistrats no poden formar part del Ple del Tribunal Superior de Justícia en cas que, finalment, s'interposi un recurs contra la resolució disciplinària definitiva del Consell Superior de la Justícia.

3. El període de suspensió temporal del càrrec, com a mesura cautelar, no pot ser superior al de la sanció de suspensió temporal del càrrec que pugui ser imposada per la falta presumptament comesa. El temps transcorregut s'ha de tenir en compte a l'efecte de computar el període de la sanció de suspensió temporal del càrrec que es pugui imposar al terme de l'expedient disciplinari.”

29. Es modifica l'article 82 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual fou modificat al seu torn per l'article 59 de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

“Article 82

1. Les faltes comeses pels batlles i els magistrats en l'exercici del càrrec es qualifiquen en lleus, greus i molt greus.

2. Les faltes lleus prescriuen al cap de sis mesos; les greus, al cap de dos anys, i les molt greus, al cap de quatre anys, a comptar de la data del fet causant o des del moment en què se n'hagi hagut de tenir coneixement. El termini de prescripció s'interromp per qualsevol actuació realitzada amb coneixement formal del batlle o el magistrat interessat que s'adreça a la iniciació, la tramitació o la resolució de l'expedient disciplinari.

3. La interrupció deixa de tenir efecte si no s'incoa l'expedient disciplinari o queda paralitzat durant més de sis mesos per causa no imputable al batlle o el magistrat interessat. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient disciplinari.

4. En el cas de suspensió de la tramitació de l'expedient per causa de prejudicialitat penal, el termini de prescripció de la falta resta suspès fins que el Consell Superior de la Justícia tingui coneixement formal de la resolució ferma recaiguda en l'àmbit penal.”

30. Es modifica l'article 85 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual fou modificat al seu torn per l'article 63 de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

“Article 85

1. Les sancions que es poden imposar als batlles i els magistrats per les faltes comeses en l'exercici del càrrec són amonestació escrita, multa d'un import màxim de dotze mil euros, suspensió del càrrec fins a un any i separació del càrrec.

2. Les faltes lleus se sancionen amb amonestació escrita i/o multa de fins a sis-cents euros; les faltes greus, amb suspensió del càrrec durant un període no superior a sis mesos i/o multa de sis-cents a sis mil euros, i les faltes molt greus, amb suspensió del càrrec durant un període no superior a un any o separació del càrrec, i/o multa de sis mil a dotze mil euros.

3. Les sancions prescriuen un cop transcorreguts dos anys per a les faltes lleus, quatre anys per a les faltes greus, i sis anys per a les faltes molt greus, a comptar de la data en què s'hagi complert definitivament la sanció. El termini de prescripció de les sancions es comença a comptar a partir de l'endemà del dia en què ha esdevingut ferma la resolució que les imposa.

4. El termini de prescripció de les sancions s'interromp per l'inici, amb coneixement formal de la persona interessada, de l'execució de la sanció. La interrupció deixa de tenir efecte si l'execució resta aturada durant més d'un any per causa no imputable al batlle o el magistrat sancionat. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient d'execució.”

31. S'afegeix un nou article 85 bis, dins el capítol sisè del títol V de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 85 bis

Les sancions es graduen en funció de les circumstàncies que concorren en cada cas, d'acord amb els principis generals establerts en la legislació vigent i, en concret, de conformitat amb els criteris següents:

- a) Expedient personal.
- b) Intencionalitat.
- c) Danys i perjudicis causats.
- d) Antecedents i reiteració o reincidència.
- e) Grau de participació.
- f) Que els mateixos fets hagin estat sancionats en l'àmbit penal.”

32. S'afegeix un nou article 85 ter, dins el capítol sisè del títol V de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 85 ter

1. La responsabilitat disciplinària dels batlles i els magistrats s'extingeix pel compliment de la sanció, la defunció del batlle o magistrat expedientat, la prescripció de la falta i la prescripció de la sanció.

2. Les sancions disciplinàries es fan constar a l'expedient personal del batlle o el magistrat sancionat, amb indicació de la falta que ha motivat l'anotació. La cancel·lació de l'anotació, una vegada complerts els terminis indicats a l'article 85.3, es fa d'ofici o a petició del batlle o el magistrat sancionat. La cancel·lació suposa l'eliminació de tots els antecedents, llevat del cas de la sanció de separació del càrrec.

3. Si durant la tramitació de l'expedient disciplinari es produeix la pèrdua de la condició de batlle o magistrat de la persona expedientada, s'ha de dictar una resolució en què es declara extingida la responsabilitat disciplinària i s'arxiva el procediment, llevat que una persona interessada insti la continuació de la tramitació de l'expedient, i sense perjudici de la responsabilitat civil o penal que es

derivi de les faltes comeses eventualment durant el temps en què la persona expedientada era batlle o magistrat.

4. La memòria anual sobre l'estat i el funcionament de l'Administració de Justícia ha d'incloure una relació del nombre d'expedients disciplinaris incoats, tramitats i arxivats contra els batlles, magistrats i membres del Ministeri Fiscal durant l'any judicial corresponent, que inclogui les denúncies interposades i les resolucions disciplinàries dictades, amb l'especificació de les infraccions comeses i de les faltes sancionades. A més, la memòria anual ha d'annexar una còpia de totes les resolucions disciplinàries dictades pel Consell Superior de la Justícia durant l'any judicial corresponent. La informació i la documentació esmentades s'han de facilitar amb respecte de les dades personals de les persones expedientades, als efectes de garantir-ne l'anonimat.”

33. Es modifica l'article 87 de Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual fou modificat al seu torn per l'article 64 de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

“Article 87

Contra la resolució disciplinària definitiva que adopti el Consell Superior de la Justícia es pot interposar recurs davant el Ple del Tribunal Superior de Justícia en el termini d'un mes des del dia en què hagi estat notificada.”

34. Es modifiquen els apartats 3 i 4 de l'article 89 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, els quals queden redactats com segueix:

“Article 89

[...]

3. La intervenció del Ministeri Fiscal és preceptiva en els processos civils en què estiguin interessats menors d'edat o persones absents, amb la capacitat modificada judicialment o necessitades de protecció.

4. També cal l'audiència o la intervenció del Ministeri Fiscal en els altres casos en què ho estableixin les lleis aplicables.”

35. Es modifica l'article 97 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Amb caràcter general, la defensa i l'assistència tècnica prestades per un advocat col·legiat com a membre exercent al Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra són preceptives davant totes les jurisdiccions i en tots els processos, llevat que aquesta Llei o les altres lleis aplicables estableixin una altra cosa.”

36. Es modifica l'article 98 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 98

1. Per ser admès com a membre exercent al Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra cal que l'advocat, a banda de complir els altres requisits que estableixin les lleis aplicables, hagi estat admès a actuar davant els tribunals andorrans.

2. Als efectes assenyalats a l'apartat anterior, l'advocat ha de sol·licitar la seva admissió per actuar davant els tribunals andorrans al president del Tribunal Superior de Justícia, mitjançant un escrit en què ha d'adjuntar l'autorització d'exercici de la professió titulada emesa pel Govern i un informe favorable del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra. Dins els cinc dies hàbils següents, el president del Tribunal Superior de Justícia trasllada la sol·licitud al Ministeri Fiscal perquè n'informi en el termini de tretze dies hàbils, i si dins els tretze dies hàbils següents no ha dictat un aute per desestimar la sol·licitud, l'advocat és admès a actuar davant els tribunals andorrans.”

37. Es modifica l'article 102 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Les parts poden comparèixer en el procés personalment o representades per un advocat o un procurador col·legiats com a membres exercent al Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra o al Col·legi Oficial de Procuradors d'Andorra, respectivament, llevat que aquesta Llei o les altres lleis aplicables estableixin una altra cosa.”

Disposició final quarta. Modificació de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional

1. S'afegeix un nou article 42 bis, dins el capítol primer del títol IV de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 42 bis

1. En cas que el Tribunal Constitucional sol·liciti el parer consultiu del Tribunal Europeu de Drets Humans sobre una qüestió de principi relativa a la interpretació o a l'aplicació dels drets i llibertats reconeguts en la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals o en algun dels seus protocols addicionals, sempre que formi part de l'ordenament jurídic andorrà, en els termes que estableix el Protocol número 16 de la Convenció esmentada, se suspèn la tramitació del procés en el marc del qual s'ha adreçat la sol·licitud esmentada.

2. La suspensió es decideix mitjançant una providència que es notifica a les parts del procés, a les quals també es trasllada la sol·licitud adreçada al Tribunal Europeu de Drets Humans. La tramitació del procés s'ha de reprendre dins els quinze dies hàbils següents al dia en què el Tribunal Europeu de Drets Humans comuniqui al Tribunal Constitucional el parer consultiu que ha sol·licitat.”

2. Es modifica l'article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 86

El recurs d'empara, llevat dels supòsits establerts als articles 95 i 96 d'aquesta Llei, s'interposa contra les sentències que desestimen en fase de recurs les demandes presentades en el marc del procediment urgent i preferent, els autes que desestimen o no admeten en fase de recurs els incidents de nul·litat que també es configuren com un procediment urgent i preferent, d'acord amb l'article 41, apartat 1, de la Constitució, o les resolucions judicials fermes dictades pel Tribunal Superior de Justícia encara que no s'hi hagi interposat un incident de nul·litat.”

3. Es modifica l'article 87 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 87

1. Estan legitimats per interposar el recurs d'empara els que hagin estat demandant o coadjuvant en els processos esmentats a l'article anterior, i també el Ministeri Fiscal quan s'interposi contra una resolució judicial que vulneri eventualment el dret a la jurisdicció.

2. Són demandats i coadjuvants en el recurs d'empara els que hagin exercit aquesta condició amb anterioritat.”

4. Es modifica l'article 88 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 88

1. El recurs d'empara s'interposa mitjançant un escrit, dins els tretze dies hàbils següents al dia en què s'hagi notificat la resolució impugnada, d'acord amb les condicions generals que estableix l'article 36 d'aquesta Llei, en què s'ha de sol·licitar l'anul·lació d'aquesta resolució i, si escau, la suspensió dels seus efectes, i s'ha de reiterar eventualment la pretensió relativa a la protecció jurisdiccional del dret la lesió del qual s'addueix, en els mateixos termes en què s'hagi fet davant la jurisdicció ordinària.

2. No es pot admetre el recurs d'empara que modifiqui el contingut de la pretensió de protecció del dret o els drets plantejada en el procés anterior.”

5. Es modifica l'apartat 1 de l'article 89 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 89

1. Un cop es presenta l'escrit a què fa referència l'apartat 1 de l'article anterior, el Tribunal Constitucional requereix al tribunal que ha dictat la resolució recorreguda que li trameti el procés en el termini de cinc dies hàbils, i tot seguit nomena el magistrat ponent.

[...].”

6. Es modifica l'article 90 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 90

1. Un cop s'ha admès a tràmit el recurs, i després de pronunciar-se sobre la suspensió dels efectes de la resolució impugnada, si escau, el tribunal trasllada el recurs al demandat, als seus coadjuvants i al Ministeri Fiscal, perquè facin les al·legacions oportunes en el termini de tretze dies hàbils.

2. Un cop s'han fet les al·legacions oportunes, el tribunal concedeix un nou termini de tretze dies hàbils perquè les parts i el Ministeri Fiscal formulin les conclusions oportunes.”

7. Es modifica l'article 92 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 92

1. L'estimació del recurs pot ser total o parcial.

2. L'estimació total suposa l'anul·lació de la resolució objecte de recurs i de tots els efectes d'aquesta resolució, la declaració segons la qual s'ha lesionat un dret constitucional i la reposició del recurrent en la plenitud del seu dret mitjançant l'adopció de les mesures necessàries a aquest efecte. Si la lesió del dret fos materialment irreparable, el tribunal determina el tipus de responsabilitat en què ha incorregut el subjecte que va violar el dret perquè es pugui exigir davant la jurisdicció ordinària.

3. L'estimació parcial es produeix quan el tribunal considera vàlids algun o alguns dels pronunciaments continguts en la resolució recorreguda. En relació amb el dret que es considera lesionat, són aplicables a l'estimació parcial els requisits que estableix l'apartat anterior.

4. La desestimació del recurs d'empara comporta la condemna en costes del recurrent.”

8. Es modifica l'article 93 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 93

Les sentències dictades per la jurisdicció ordinària només són revisables pel Tribunal Constitucional en els termes que estableix aquesta Llei, i tenen la naturalesa de cosa jutjada d'acord amb el que estableixen les lleis processals aplicables.”

Disposició final cinquena. Modificació de la Llei transitòria de procediments judicials

1. Es modifica l'article 15 de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 15

1. En cas de lesió als drets i llibertats reconeguts en els capítols III i IV del títol II de la Constitució, llevat dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució i dels altres drets la vulneració dels quals s'hagi produït en el marc d'un procés judicial, es pot presentar una demanda davant el president del Tribunal de Batlles, per garantir el respecte dels drets fonamentals o fer cessar la situació il·lícita. El president del Tribunal de Batlles designa mitjançant una providència el batlle al qual correspon per torn i que sigui competent per raó de la matèria.

2. El batlle competent trasllada la demanda a les parts interessades perquè facin les al·legacions i proposin les proves oportunes en el termini de tretze dies hàbils. Posteriorment, el batlle, després de practicar les proves proposades que consideri útils, pertinents i necessàries per resoldre la demanda i les altres proves que decideixi d'ofici, resol mitjançant una sentència dins els tretze dies hàbils següents.

3. La durada total del procés no pot superar el termini d'un mes, i només es pot prorrogar de forma motivada i excepcional fins a tres mesos com a màxim si la pràctica de les proves proposades o que s'hagin decidit d'ofici ho exigeix, o si concorren altres motius justificats que no siguin imputables a les parts comparegudes en el procés o al batlle competent.”

2. Es modifica l'article 16 de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 16

1. Contra la sentència que resol la demanda es pot interposar un recurs d'apel·lació a un sol efecte o, excepcionalment i si així ho sol·licita la part apel·lant, amb efectes suspensius, davant la sala competent del Tribunal Superior de Justícia, en el termini de tretze dies hàbils.

2. El magistrat designat com a ponent resol, quan escau, en relació amb els efectes suspensius del recurs interposat. També trasllada el recurs a les parts interessades perquè facin les al·legacions i

proposin les proves oportunes en el termini de tretze dies hàbils. Posteriorment, la sala competent, després de practicar les proves proposades que consideri útils, pertinents i necessàries per resoldre el recurs i les altres proves que decideixi d'ofici, resol dins els tretze dies hàbils següents.

3. Són aplicables en aquesta fase de recurs les normes de l'apartat 3 de l'article anterior.”

3. Es modifica l'enunciat de la secció tercera del capítol segon de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, la qual fou afegida en virtut de l'article 1 de la Llei de modificació de la Llei transitòria de procediments judicials, del 22 d'abril de 1999, i que queda redactat com segueix:

“**Secció tercera. Nul·litat d'actuacions**”

4. Es modifica l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, el qual fou afegit en virtut de l'article 1 de la Llei de modificació de la Llei transitòria de procediments judicials, del 22 d'abril de 1999, i que queda redactat com segueix:

“Article 18 bis. Nul·litat dels actes processals

1. Els actes processals es fan de conformitat amb el que preveu la llei.

2. Els batlles i els tribunals han de procurar que els defectes en què incorrin els actes processals de les parts es puguin esmenar, sempre que en aquests actes s'hagi manifestat la voluntat de complir els requisits exigits per la llei.

3. Els actes processals de les parts que no compleixin els requisits exigits per la llei es poden esmenar en els casos, les condicions i els terminis que s'hi preveuen. Les actuacions judicials fetes fora del termini establert només es poden anul·lar si ho imposa la naturalesa del termini.

4. Els actes processals són nuls de ple dret en els casos següents:

a) Quan els duguin a terme un batlle o un tribunal o es duguin a terme davant un batlle o un tribunal amb manca de jurisdicció o de competència objectiva o funcional.

b) Quan es facin sota la violència, la intimidació o l'amenaça.

c) Quan es prescindeixi de les normes essencials del procediment que afectin els drets de les parts en el procés, sempre que per aquesta causa s'hagi produït indefensió efectiva.

d) Quan els actes processals estiguin afectats per defectes de forma que impliquin l'absència dels requisits indispensables per assolir la seva finalitat.

e) Quan es facin sense la intervenció de l'advocat o del Ministeri Fiscal, en els casos en què la llei prevegi que aquesta intervenció és preceptiva.

f) En els altres casos en què les lleis aplicables així ho estableixin.

5. La nul·litat d'un acte no implica:

a) La nul·litat dels actes successius que en siguin independents.

b) La nul·litat dels actes el contingut dels quals s'hauria mantingut invariats en cas que no s'hagués comès la infracció que ha donat lloc a la nul·litat.

c) La nul·litat de les parts independents de l'acte declarat nul en el cas de nul·litat parcial.

5. S'afegeix un nou article 18 *ter*, dins la secció tercera del capítol segon de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 18 *ter*. *Nul·litat de les resolucions no firmes*

1. La nul·litat processal es planteja en el procés de conformitat amb les normes següents:

a) A instància de part, per mitjà dels recursos establerts legalment contra la resolució de què es tracti. La nul·litat també es pot demanar fent ús dels incidents o els altres mitjans que estableixin les lleis, o demanant al batlle o el tribunal competent que l'acordi d'ofici tal com preveu la lletra *b* següent.

b) D'ofici pel batlle o el tribunal, en qualsevol moment abans de dictar la sentència o la resolució que finalitzi el procés en la primera instància. El batlle o el tribunal ha de donar audiència prèvia a les parts del procés, perquè en el termini de tretze dies hàbils es pronunciï sobre l'existència de la nul·litat, i ha de resoldre en el termini dels tretze dies hàbils següents.

2. El batlle o el tribunal, un cop rep l'incident de nul·litat, pot no admetre'l en cas que consideri, motivadament, que no té cap fonament. En cas contrari, el trasllada a les parts interessades perquè facin les alegacions oportunes en el termini de tretze dies hàbils. Posteriorment, el batlle o el tribunal competent resol mitjançant un aute dins els tretze dies hàbils següents.

3. L'aute que decideix la nul·litat ordena la retroacció de les actuacions al moment immediatament anterior en què es va produir la infracció processal determinant de la nul·litat. Contra l'aute que no admet o que resol l'incident de nul·litat no es pot interposar cap recurs, sense perjudici que es pugui plantejar la qüestió en virtut dels recursos que escaiguin contra la sentència o la resolució definitiva.”

6. S'afegeix un nou article 18 *quater*, dins la secció tercera del capítol segon de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 18 *quater*. *Nul·litat de les resolucions firmes*

1. Les persones que hagin estat part d'una sentència o una resolució firmes o que s'hi vegin afectades poden demanar al batlle o el tribunal que la va dictar que l'anul·li, tot fonamentant la petició en la vulneració de drets fonamentals per infraccions processals o defectes de forma que hagin causat indefensió, o en la incongruència de la sentència o la resolució, sempre que qui sol·licita la nul·litat no hagi pogut denunciar aquesta vulneració anteriorment.

2. L'incident de nul·litat es pot formular en el termini de tretze dies hàbils des de la notificació de la sentència o la resolució, o des que s'hagi tingut coneixement de la vulneració del dret. En aquest darrer cas, no poden haver transcorregut més de dos anys des del moment de la notificació de la sentència o la resolució definitiva.

3. El batlle o el tribunal, un cop rep l'incident de nul·litat, pot no admetre'l en cas que consideri, motivadament, que no té cap fonament. En cas contrari, el trasllada a les parts interessades perquè facin les alegacions i proposin les proves oportunes en el termini de tretze dies hàbils. Posteriorment, el batlle o el tribunal competent, després de practicar les proves proposades que consideri útils, pertinents i necessàries per resoldre la demanda i les altres proves que decideixi d'ofici, resol mitjançant un aute dins els tretze dies hàbils següents.

4. Contra l'aute que no admet o que resol l'incident de nul·litat en primera instància es pot interposar un recurs d'apel·lació en el termini de tretze dies hàbils davant la sala competent del Tribunal Superior de Justícia, de la qual no poden formar part els magistrats que eventualment hagin resolt l'incident de nul·litat en primera instància. La sala competent pot no admetre el recurs si considera, motivadament, que no té cap fonament. En cas contrari, trasllada el recurs a les parts interessades perquè facin les alegacions i proposin les proves oportunes en el termini de tretze dies hàbils. Posteriorment, la sala competent, després de practicar les proves proposades que consideri útils, pertinents i necessàries per resoldre la demanda i les altres proves que decideixi d'ofici, resol mitjançant un aute dins els tretze dies hàbils següents.

5. Contra l'aute que no admet o que resol el recurs en fase d'apel·lació no es pot interposar cap recurs.

6. L'incident de nul·litat no suspèn l'execució de la sentència o la resolució a la qual s'imputi la

vulneració de drets fonamentals, llevat que ho decideixi expressament el batlle o el tribunal quan consideri que en cas contrari es pot ocasionar un perjudici greu i de difícil reparació a la part que formula l'incident.

7. La formulació prèvia de l'incident de nul·litat no és un requisit necessari per interposar un recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional quan es tracti d'una resolució judicial ferma dictada pel Tribunal Superior de Justícia.”

7. Es modifica l'article 29 de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 29

1. Els llibres de resolucions i sentències a què fa referència l'article 13 de la Llei qualificada de la Justícia es componen de la juxtaposició per ordre cronològic de les resolucions i sentències dictades pels batlles i tribunals, amb un índex cronològic, un índex per al número seqüencial dels processos i un índex per a l'ordre alfabètic del primer cognom o la denominació de la persona física o jurídica sol·licitant, demandant o encausada, segons els casos.

2. Cada secció de la Batllia, el Tribunal de Corts, el Ple del Tribunal Superior de Justícia i cada sala del Tribunal Superior de Justícia disposen d'un llibre de resolucions i sentències, amb els volums que siguin necessaris.

3. A cada sentència o resolució s'hi atribueix un número d'ordre i se'n fa constar la data, el batlle o el tribunal que l'ha dictat amb menció de la secció, la sala o el ple i, si escau, del ponent, i de les altres dades que siguin necessàries als efectes que estableix l'apartat 1 d'aquest article.”

8. Es modifica l'article 30 de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, el qual fou modificat al seu torn per l'article 5 de la Llei 16/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei transitòria de procediments judicials, i que queda redactat com segueix:

“Article 30

1. L'accés lliure comporta el dret de les parts de fer-se lliurar còpies sense cap més despesa que el pagament de les taxes que es fixin legalment.

2. Igualment, els tercers, especialment per raons tècniques, es poden fer lliurar còpies en les mateixes condicions, si bé el batlle o el tribunal pot decidir mitjançant un aute de no lliurar les còpies o de prendre les mesures necessàries per no revelar la identitat i la resta de dades de les víctimes o dels tercers, tenint en compte el dret fonamental reconegut a l'article 14 de la Constitució, i tot

salvaguardant el principi contingut a l'article 13 de la Llei qualificada de la Justícia.

3. Contra l'aute a què fa referència l'apartat anterior es pot interposar un recurs davant la sala competent del Tribunal Superior de Justícia en el termini de tretze dies hàbils.”

9. Es modifica l'article 30 bis de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, el qual fou modificat al seu torn per l'article 5 de la Llei 16/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei transitòria de procediments judicials, i per l'article 1 de la Llei 12/2016, del 28 de juny, de modificació de la Llei transitòria de procediments judicials i de la Llei 16/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei transitòria de procediments judicials, i que queda redactat com segueix:

“Article 30 bis

1. El judici de revisió el pot promoure dins el termini de caducitat de tres mesos, a partir de la notificació de la decisió definitiva del Tribunal Europeu de Drets Humans, la persona física o jurídica prop de la qual s'ha constatat la vulneració d'un dret reconegut en la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals o en algun dels seus protocols addicionals, sempre que formin part de l'ordenament jurídic andorrà. També el pot promoure el seu representant legal i, en cas de mort, els seus hereus, els seus progenitors, els seus fills, el seu cònjuge o la persona amb qui formava una unió estable de parella. Aquest procediment també el pot promoure el Govern en el mateix termini, per motius d'interès general, en cas que la decisió definitiva del Tribunal Europeu de Drets Humans porti causa d'un procés jurisdiccional administratiu en què hagi estat part.

2. La demanda de revisió s'adreça al Tribunal Superior de Justícia i ha de ser motivada; s'hi ha d'adjuntar una còpia de la decisió definitiva del Tribunal Europeu de Drets Humans i de la sentència o les sentències dictades pels tribunals andorrans, i dels altres documents que siguin necessaris per fonamentar aquesta revisió. El president del Tribunal Superior designa la sala competent en funció del dret vulnerat, de la qual no poden formar part els magistrats que hagin conegut anteriorment del procés.

3. La sala competent del Tribunal Superior de Justícia admet o no admet la demanda de revisió, mitjançant una providència o un aute, respectivament, dins els tretze dies hàbils següents al dia en què s'ha presentat. La demanda de revisió només s'admet si es compleixen els requisits establerts a l'article 19 bis de la Llei qualificada de la Justícia i en aquest article. Contra l'aute en què es

decideix no admetre la demanda de revisió es pot interposar un recurs de reposició.

4. En cas que la sala competent del Tribunal Superior de Justícia admeti la demanda de revisió, el president de la sala esmentada designa mitjançant una providència el magistrat ponent del judici de revisió dins els tretze dies hàbils següents. Un cop ha estat designat i dins els tretze dies hàbils següents, el magistrat ponent trasllada la demanda a les altres parts del procés, al Ministeri Fiscal i a les altres persones els drets i interessos de les quals puguin resultar afectats com a conseqüència del judici de revisió, perquè la contestin en el termini de tretze dies hàbils.

5. A instància de part i mitjançant un aute, la sala competent pot suspendre l'execució de la sentència o les sentències que es pretenen revisar i adoptar les mesures cautelars que consideri oportunes, quan aprecii que en cas contrari es poden ocasionar perjudicis impossibles o difícils de reparar.

6. Un cop ha finalitzat el termini per contestar a la demanda, el magistrat ponent pot decidir de celebrar una vista dins els tretze dies hàbils següents. Un cop ha conclòs la vista o, en cas contrari, un cop ha finalitzat el termini per contestar a la demanda, el tribunal dicta una sentència dins els tretze dies hàbils següents en què estima o desestima de forma motivada la demanda de revisió.

7. La desestimació de la demanda de revisió comporta l'arxivament de les actuacions i que s'imposin les costes processals al demandant únicament en cas que s'aprecii temeritat en la interposició del judici de revisió. L'estimació de la demanda determina la revocació de la sentència o les sentències que es pretenien revisar i, si escau, la retroacció de les actuacions al moment immediatament anterior en què s'ha produït la vulneració, sense imposar les costes processals a cap de les parts.

8. Contra la sentència que estima o desestima la demanda de revisió no es pot interposar cap recurs, llevat del recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional.

9. En cas que la sentència estimi la demanda de revisió, un cop ha guanyat ferma es comunica al president del tribunal que correspongui a l'efecte que atribueixi de nou i per torn el coneixement del procés a un altre batlle o magistrat, o a un tribunal amb composició diferent, els quals han de dictar novament sentència, després de seguir, si escau, el procés pels tràmits corresponents a partir del moment en què ha tingut lloc la retroacció, sense perjudici de la possibilitat de conservar els actes que no es vegin afectats per la vulneració.”

10. Es modifica l'article 31 de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, el qual fou modificat al seu torn per l'article 8 de la Llei 16/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei transitòria de procediments judicials, i que queda redactat com segueix:

“Article 31

1. A l'inici de cada any judicial, el president del Tribunal de Batlles, després d'acomplir el procediment fixat al segon paràgraf de l'apartat 7 de l'article 50 de la Llei qualificada de la Justícia, i d'acord amb el que disposa aquest article, estableix les adscripcions principal i subsidiària dels batlles a cadascuna de les seccions.

2. A continuació, el president del Tribunal de Batlles estableix els torns següents:

a) Torns rotatoris de ponències per actuar col·legiadament entre els batlles adscrits a la Secció Administrativa.

b) Torns rotatoris per actuar en composició unipersonal entre els batlles adscrits a la Secció Civil General, la Secció Civil Especialitzada, la Secció de Menors i la Secció Administrativa.

c) Torns rotatoris en la instrucció dels processos penals entre els batlles adscrits a la Secció d'Instrucció General i a la Secció d'Instrucció Especialitzada.

d) Torns rotatoris per assegurar les funcions de batlle de guàrdia.”

11. Es modifica l'enunciat del capítol onzè de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“**Capítol onzè. Desenvolupament de l'article 19 de la Llei qualificada de la Justícia**

Comissions rogatòries”

12. Es modifica l'article 68 de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993, el qual queda redactat com segueix:

“Article 68

1. Una vegada rebut el recurs pel Ple o per una de les sales, el president del Tribunal Superior de Justícia o de sala corresponent, respectivament, designa el ponent que correspongui per torn.

2. Els recursos se substancien d'acord amb les lleis aplicables.”

Disposició final sisena. Modificació de la Llei de marques

1. Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 26 de la Llei de marques, de l'11 de maig de 1995, els quals queden redactats com segueix:

“Article 26. *Nul·litat*

1. El batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn, a petició de tota persona que justifiqui un interès legítim, pot declarar nul un registre de marca en cas que no compleixi alguna de les condicions que estableixen els articles 1, 2 i 5.

2. El batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn, a petició del titular d'un dret anterior recollit a l'article 3, pot declarar nul un registre de marca.

[...].”

2. Es modifica l'apartat 1 de l'article 27 de la Llei de marques, de l'11 de maig de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 27. *Revocació*

1. El batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn, a petició de tota persona que justifiqui un interès legítim, pot revocar un registre de marca per a tots o part dels productes o dels serveis coberts per aquest registre:

a) Si el titular del registre de marca no ha utilitzat, sense motius vàlids, de manera efectiva i real dins el Principat d'Andorra, la marca registrada amb relació a tots o una part dels productes o dels serveis coberts per aquest registre durant els cinc anys precedents a la data de la petició.

b) Si, com a conseqüència d'actes realitzats pel titular del registre de marca, o de la inactivitat del titular del registre de marca, la marca registrada ha esdevingut dins el comerç el nom usual d'un producte o servei.

c) Si, per qualsevol motiu, el titular ja no compleix les condicions establertes a l'article 5.

[...].”

3. Es modifica l'apartat 4 de l'article 29 de la Llei de marques, de l'11 de maig de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 29. *Dret d'entaular una acció. Normes processals*

[...]

4. Tots els litigis civils que puguin sorgir a l'empara d'aquesta Llei se substancien d'acord amb el procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

Disposició final setena. *Modificació de la Llei qualificada del matrimoni*

1. Es modifica l'article 20 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 20

La jurisdicció civil competent, oït el parer del Ministeri Fiscal, pot dispensar, amb causa justa i a instància de part, mitjançant un procés que se substancia pel procediment de jurisdicció voluntària que regula la Llei del Codi de procediment civil, dels impediments següents:

a) L'impediment d'edat, sempre que es tracti de persones majors de catorze anys, amb l'audiència prèvia de les persones que n'exerceixen la pàtria potestat o tutela, les quals han de manifestar si atorguen el seu assentiment al matrimoni o si s'hi oposen. En aquest darrer cas s'arxiva el procés sense cap altre tràmit i es remet les parts a un procés que es tramita pel procediment abreujat.

b) L'impediment de consanguinitat en línia col·lateral fins al quart grau.

c) Els impediments que es deriven de l'adopció.

d) L'impediment a què fa referència l'apartat 4 de l'article 19.”

2. Es modifica l'article 40 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 40

La sentència en què es decideix la separació del matrimoni o la unió civil i, si escau, l'aprovació del conveni corresponent produeixen la suspensió de la vida en comú i els altres efectes que estableix aquesta Llei o les altres lleis aplicables.”

3. Es modifica l'article 41 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 41

Els cònjuges poden, de comú acord, fer cessar els efectes de la sentència o del conveni esmentats a l'article anterior, mitjançant una declaració expressa que ho expliqui davant el Registre Civil i davant el batlle que hagi dictat la sentència.”

4. Es modifica el número 1.1 de l'apartat 1 de l'article 43 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 43

1. Les causes de divorci són:

1.1) El mutu consentiment d'ambdós cònjuges, transcorregut almenys el termini d'un any després d'haver presentat la demanda de separació, o d'haver atorgat fefaentment el conveni corresponent.

[...].”

5. Es modifica l'article 47 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 47

Els processos de declaració de la nul·litat, la separació i el divorci del matrimoni o la unió civil; l'establiment de mesures que dimanin de la nul·litat, la separació i el divorci del matrimoni o la unió civil; l'establiment de mesures paternofilials, i també la modificació de les mesures esmentades anteriorment, amb independència que s'hagin establert o no en el marc d'un procés judicial, se substancien d'acord amb el procediment de família que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

6. Es modifica l'article 48 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 48

Els tribunals andorrans no tenen competència per conèixer i resoldre les demandes que concerneixin el vincle matrimonial i que s'hagin de substanciar en aplicació d'una llei estrangera, llevat del supòsit que almenys un dels cònjuges sigui andorrà.”

7. Es modifica l'article 49 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 49

Els tribunals del Principat d'Andorra, d'acord amb el que estableix l'article 47, són competents per conèixer i resoldre les demandes següents:

- a) De nul·litat, separació i divorci dels cònjuges que han contret matrimoni civil o unió civil a Andorra, regits per aquesta Llei.
- b) De separació i divorci de cònjuges que han contret matrimoni canònic, si la part demandada té el domicili i la residència a Andorra.
- c) De separació de cònjuges que han contret matrimoni civil fora d'Andorra, si la part demandada té el domicili i la residència a Andorra.
- d) De separació i divorci de cònjuges andorrans o residents a Andorra que han contret matrimoni a Andorra amb anterioritat a aquesta Llei.
- e) De separació i divorci de dos cònjuges andorrans, o de dos cònjuges, un andorrà i l'altre estranger, que han contret matrimoni canònic o civil a l'estranger, si aquest matrimoni consta inscrit a Andorra.”

8. Es modifica l'article 52 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 52

Les sentències en què es declara la nul·litat, la separació o el divorci del matrimoni o la unió civil no eximeixen els pares de les obligacions que tenen amb els fills.”

9. Es modifica l'article 55 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 55

La sentència ferma en què es declara la nul·litat, la separació o el divorci del matrimoni o la unió civil determina la dissolució del règim econòmic del matrimoni.”

10. Es modifica l'apartat 1 de l'article 57 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 57

1. En el cas de separació o divorci, el cònjuge que experimenti un desequilibri econòmic en relació amb l'altre cònjuge i que li comporti un empitjorament de la seva situació anterior en el matrimoni o la unió civil té dret a una pensió que es fixa d'acord amb les circumstàncies del cas i els aspectes següents:

- a) L'acord dels cònjuges.
- b) L'edat i l'estat de salut dels cònjuges.
- c) La qualificació professional i les probabilitats d'accés a un lloc de treball dels cònjuges.
- d) Els recursos econòmics i les necessitats dels cònjuges.
- e) La pèrdua eventual d'un dret de pensió dels cònjuges.
- f) La duració del matrimoni o la unió civil i de la convivència conjugal.
- g) La dedicació passada i futura a la família.
- h) La col·laboració amb el treball d'un dels cònjuges a les activitats mercantils, industrials o professionals de l'altre cònjuge.

[...].”

11. Es modifica l'apartat 1 de l'article 58 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 58

1. En període d'execució forçosa de les sentències de nul·litat, separació o divorci del matrimoni o unió civil, el batlle que ha dictat la sentència adopta totes les mesures oportunes per garantir el compliment de les normes d'aquest capítol i els termes de les sentències esmentades.

[...].”

12. Es modifica l'article 60 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, el qual queda redactat com segueix:

“Article 60

La reconciliació posterior al divorci no produeix efectes jurídics, però les persones divorciades poden contreure entre elles un nou matrimoni.”

Disposició final vuitena. Modificació de la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat

1. S'afegeix una disposició final primera a la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996, la qual queda redactada com segueix:

“Disposició final primera

Les funcions que aquesta Llei atribueix als òrgans judicials corresponen exclusivament als batlles que pertanyen a la jurisdicció de menors, als quals també corresponen les competències en matèria de protecció dels menors que es puguin establir en el futur.”

2. La disposició final de la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996, passa a renumerar-se com a disposició final segona.

Disposició final novena. Modificació de la Llei del Registre Civil

1. Es modifica la lletra *d* de l'article 10 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, la qual queda redactada com segueix:

“Article 10

[...]

d) Pel que fa a les declaracions, la qualificació comprèn l'examen de la capacitat i la identitat de la persona declarant. La qualificació de les sentències i les resolucions es limita a la comprovació de la competència de l'òrgan que les dicta, la classe de procediment seguit, les formalitats extrínseques dels documents presentats i els assentaments del mateix registre; si es tracta de sentències o resolucions de tribunals o òrgans estrangers, la qualificació s'estén a l'examen de la seva executorietat a Andorra.

Com a conseqüència de la qualificació, el registrador pot admetre o denegar l'assentament sol·licitat en els terminis i en la forma assenyalats a l'article 49 d'aquesta Llei. La denegació s'ha de fer mitjançant una resolució motivada, contra la qual es pot interposar un recurs en el termini de tretze dies hàbils davant el batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn.”

2. Es modifica l'article 33 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 33

La Inspecció del Registre Civil correspon al president de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.”

3. Es modifica l'article 59 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 59

Transcorregut el termini legal sense que s'hagi efectuat la declaració de naixement, qualsevol persona que n'hagi tingut coneixement està obligada a comunicar-lo al Ministeri Fiscal, el qual promou l'expedient prop del Registre Civil o, en el cas a què es refereix el tercer paràgraf de l'article 61, promou un procés judicial civil que se segueix pel procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil. Tant en l'expedient com en el judici s'han de verificar tots els elements necessaris per inscriure el naixement.”

4. Es modifica l'article 61 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 61

La declaració voluntària d'un naixement no inscrit en el termini legal només la pot fer el pare o la mare i qui justifiqui que té l'infant a càrrec seu.

Per practicar la inscripció de naixement després que hagi transcorregut el termini legal i abans dels catorze anys posteriors al naixement, cal tramitar un expedient registral d'acord amb les normes del capítol I del títol VIII d'aquesta Llei.

Si el naixement ha tingut lloc més de catorze anys abans, la inscripció només es pot fer per mitjà d'un procés judicial civil que se segueix pel procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil.

En l'expedient davant del Registre Civil i en el judici civil esmentat anteriorment hi ha d'intervenir el Ministeri Fiscal i s'han d'oïr els pares del nascut no inscrit que no siguin declarants, sempre que sigui possible i sense perjudici que puguin ser part en l'expedient o en el procés judicial.”

5. Es modifica l'article 66 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual fou modificat al seu torn per la disposició final tercera, apartat 8, de la Llei 34/2014, del 27 de novembre, qualificada de les unions civils i de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, i que queda redactat com segueix:

“Article 66

Els cognoms han de ser en primer lloc el patern i, seguidament, el matern. S'entén per *cognom patern* el primer cognom del pare, i per *cognom matern* el primer cognom de soltera de la mare. Tanmateix, si els pares ho sol·liciten conjuntament en el moment de la inscripció, es pot invertir l'ordre i inscriure en

primer lloc el cognom matern i en segon lloc el cognom patern.

Quan la filiació sigui determinada legalment tan sols respecte d'un dels progenitors, l'infant porta els dos cognoms d'aquest progenitor, i el pare o la mare poden decidir lliurement l'ordre dels cognoms.

En el supòsit que un o ambdós progenitors, d'acord amb la seva llei personal diferent de l'andorrana, puguin transmetre els cognoms d'una manera diferent de l'establerta anteriorment, han de designar quin dels cognoms de cadascun d'ells volen transmetre, tot indicant la forma o el gènere del cognom en els casos en què així escaigui, i l'ordre en què s'han de consignar. En aquest supòsit s'admet que els pares designin només un sol cognom.

Les persones majors d'edat de nacionalitat andorrana poden sol·licitar la inversió dels seus cognoms mitjançant una simple declaració davant del registrador. Aquesta inversió no té efectes fins que no és inscrita, i només es pot efectuar una sola vegada.

El representant legal de la persona inscrita pot sol·licitar la inversió dels cognoms quan concorri una causa justa que ha d'apreciar el registrador. Contra la decisió negativa del registrador es pot interposar un recurs davant el batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn.”

6. Es modifica l'article 68 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual fou modificat al seu torn per la disposició final tercera, apartat 10, de la Llei 34/2014, del 27 de novembre, qualificada de les unions civils i de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, i que queda redactat com segueix:

“Article 68

Només es poden canviar el nom i els cognoms per resolució recaiguda en l'expedient registral, amb la intervenció del Ministeri Fiscal i l'audiència de tots els que acreditin un interès suficient en el canvi o en resultin afectats, a petició del titular del nom i els cognoms, i si hi ha causa justa. El registrador inscriu el canvi a petició d'aquest titular i amb l'aportació d'una certificació o una còpia autoritzada de la resolució ferma que així ho acordi. Contra la decisió del registrador es pot interposar un recurs davant el batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn.

La menció del canvi es fa per inscripció marginal en el foli de naixement i per nota marginal en els fulls de matrimoni o unió civil de la persona interessada, i també en els de naixement dels seus fills.

Les resolucions judicials estrangeres relatives als canvis de cognoms o de nom que afectin persones no andorranes no cal que siguin sotmeses a exequàtur si

consta al registrador que la resolució és ferma i compleix l'ordenament jurídic del país on s'ha dictat, salvat el cas de reciprocitat.”

7. Es modifica l'article 75 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual fou modificat al seu torn per la disposició final primera de la Llei 14/2004, del 3 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, i que queda redactat com segueix:

“Article 75

1. Es presumeix que l'infant concebut durant el matrimoni té per pare el marit de la mare. Nogensmenys, el marit pot instar una acció en impugnació de la paternitat davant el batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn, sempre que acrediti fets per demostrar que no pot ser-ne el pare.

2. Si l'infant ha nascut dins els 180 dies següents a la celebració del matrimoni, el marit pot instar una acció en impugnació de la paternitat davant el batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn, en el termini dels sis mesos següents al naixement, amb la sola prova de la data del part. No obstant això, no hi pot haver lloc a la impugnació de la paternitat si el marit ha reconegut expressament o tàcitament la seva paternitat, o si coneixia l'embaràs abans de la celebració del matrimoni, o si s'ha comportat com a pare des del naixement de l'infant.”

8. Es modifica l'apartat 4 de l'article 76 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual fou afegit en virtut de la disposició final segona de la Llei 14/2004, del 3 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, i que queda redactat com segueix:

“Article 76

[...]

4. En tot cas es pot instar una acció en impugnació de la paternitat que, en aplicació de la presumpció legal, hagi prevalgut en l'àmbit registral, davant el batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn.”

9. Es modifiquen els apartats 2 i 4 de l'article 78 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, els quals queden redactats com segueix:

“Article 78

[...]

2. El reconeixement fet en acta de naixement, en document públic o en expedient registral, un cop finalitzat el termini legal per declarar el naixement,

requereix, perquè sigui eficaç i inscrit al Registre Civil:

- a) el consentiment del fill major d'edat, o
- b) el consentiment de la mare si la persona reconeguda és menor d'edat, o
- c) l'aprovació judicial del batlle al qual correspongui per torn, mitjançant el procediment de jurisdicció voluntària que regula la Llei del Codi de procediment civil, si el fill té la capacitat modificada judicialment.

[...]

4. A manca dels consentiments o l'aprovació mencionats a l'apartat 2 anterior, únicament és possible la inscripció de la paternitat que quedi determinada per una declaració judicial.”

10. Es modifica l'article 82 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 82

El batlle que dicti la resolució ferma de declaració d'absència, o del seu acabament, remet d'ofici al Registre Civil una certificació de la resolució esmentada perquè sigui inscrita.

Estan obligats a instar la inscripció de la declaració d'absència el representant nomenat de l'absent i les persones legitimades legalment per demanar la declaració d'absència.

Poden sol·licitar la inscripció totes les persones interessades que acreditin aquesta condició; l'interès és apreciat pel registrador. Contra la decisió negativa del registrador es pot interposar un recurs davant el batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària.”

11. Es modifica l'apartat 2 de l'article 87 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 87

[...]

2. Pot instar la inscripció de l'emancipació qualsevol persona que al·legui tenir-hi interès legítim, el qual s'ha de justificar davant del registrador. Contra la negativa del registrador a la inscripció es pot interposar un recurs davant del batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària.

[...].”

12. Es modifica la lletra *b* de l'article 101 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual fou modificat per la disposició final tercera, apartat 16, de la Llei 34/2014, del 27 de novembre, qualificada de les unions civils i de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, i que queda redactat com segueix:

“Article 101

[...]

b) En cas que hi hagi denúncies d'impediments o bé la formalització d'oposició al matrimoni o la unió civil, el registrador ha d'oír els contraents i els opositors per valorar-ne la veracitat i els fets en què es basen, i practica les diligències de prova que estimi útils, pertinents i necessàries, tot plegat en el termini màxim de trenta dies. Transcorregut aquest termini, i després de l'audiència del Ministeri Fiscal, el registrador dicta una resolució motivada en què autoritza o denega la celebració del matrimoni o la unió civil. Contra aquesta resolució qualsevol dels contraents o de les persones que formulen l'oposició, o el Ministeri Fiscal, poden interposar un recurs, en el termini de tretze dies hàbils, davant el batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn. En aquest cas la celebració del matrimoni o la unió civil queda en suspens fins a la resolució del recurs.”

13. Es modifica l'article 104 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual fou modificat per la disposició final tercera, apartat 19, de la Llei 34/2014, del 27 de novembre, qualificada de les unions civils i de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, i que queda redactat com segueix:

“Article 104

Les dispenses d'impediments i les dispenses de proclames les acorda el batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària, a petició conjunta dels dos contraents, oïts el Ministeri Fiscal i el registrador. Les dispenses s'anoten en la inscripció de matrimoni o la unió civil en el mateix moment d'estendre-la.”

14. Es modifica la lletra *d* de l'article 109 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual fou modificat per la disposició final tercera, apartat 25, de la Llei 34/2014, del 27 de novembre, qualificada de les unions civils i de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, i que queda redactat com segueix:

“Article 109

[...]

d) Si el matrimoni és d'una altra classe diferent del canònic o el civil, segons la llei del lloc de celebració, s'ha d'inscriure al Registre Civil la certificació literal legalitzada de la inscripció del matrimoni en qüestió al registre civil del país on s'hagi celebrat el matrimoni. En defecte d'inscripció en un registre civil, per poder fer inscriure el matrimoni els dos cònjuges s'han d'adreçar al batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn, per obtenir una resolució judicial que declari

l'existència, la validesa i la licitud del matrimoni i, en especial, l'absència de frau a la llei nacional i la conformitat de l'ordre públic, així com la seva eficàcia a Andorra. El Ministeri Fiscal ha de ser part en el procés esmentat.

[...].”

15. Es modifica l'article 122 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 122

La declaració espontània de les persones obligades a declarar la mort, que tingui lloc un cop iniciat el procés judicial civil a què es refereix l'article precedent, posa fi a aquest procés.”

16. Es modifica l'article 126 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 126

Per inhumar o incinerar un cadàver, s'ha d'obtenir la llicència corresponent lliurada pel registrador en els casos en què s'hagi procedit a la inscripció, o bé pel batlle de guàrdia en els casos en què no hagi estat possible, per qualsevol causa, la inscripció prèvia de la defunció al Registre.

No es pot inhumar o incinerar el cos o les restes de la persona difunta, i més especialment si la mort ha estat sobtada, fins després d'haver transcorregut un interval de temps que no pot ser inferior a dotze hores ni superior a quaranta-vuit hores, comptades des de la defunció o el trobament del cadàver, llevat que el batlle de guàrdia disposi una altra cosa.”

17. Es modifica l'article 129 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 129

El batlle que hagi dictat la resolució de declaració de mort o la resolució que hagi deixat sense efecte aquesta declaració tramet d'ofici al Registre Civil la certificació d'aquestes resolucions perquè en faci la inscripció marginal en la del naixement de la persona declarada morta.

Estan obligades a instar la inscripció de la declaració de mort les persones que l'hagin sol·licitat i el Ministeri Fiscal que hagi intervingut en el procés corresponent.

Poden sol·licitar aquesta inscripció, o en acabar aquesta situació, les persones que acreditin tenir-hi interès legítim.”

18. Es modifica l'article 130 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 130

Abans que hagi recaigut la resolució judicial ferma en què es declara la mort, les persones que han instat el procés, el Ministeri Fiscal o el batlle poden promoure l'anotació d'una referència del procés de jurisdicció voluntària iniciat, amb efecte simplement informatiu, aportant una còpia, autenticada pel secretari judicial que l'ha rebut, de l'escrit mitjançant el qual s'ha iniciat el procés.”

19. Es modifica l'article 142 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual fou modificat per la disposició final tercera, apartat 34, de la Llei 34/2014, del 27 de novembre, qualificada de les unions civils i de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, i que queda redactat com segueix:

“Article 142

Tota persona està legitimada per demanar una certificació en extracte de les inscripcions de naixement, matrimoni, unió civil i defunció, de conformitat amb el que estableix l'article 136, amb les limitacions que s'hi preveuen o les que resultin reglamentàriament.

Quant a les certificacions literals, no poden lliurar-se sense l'autorització del batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària i sense la petició expressa de les persones especialment legitimades, quan per la seva pròpia naturalesa hagin de donar publicitat dels aspectes i les circumstàncies següents:

- a) La filiació extramatrimonial o adoptiva i la legitimació.
- b) Les causes de nul·litat o separació d'un matrimoni o unió civil, o de privació o suspensió de la pàtria potestat.
- c) El matrimoni o la unió civil celebrats sense la publicació de proclames.
- d) El lligall de criatures abortives.
- e) Qualsevol altra circumstància que es consideri que pugui vulnerar el dret a la intimitat o a l'honor.

Són persones especialment legitimades per sol·licitar l'expedició de les certificacions literals mencionades anteriorment les persones inscrites, els seus ascendents, descendents i hereus, els representants legals de les persones inscrites, i els batlles i tribunals.”

20. Es modifica l'article 146 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 146

En general, és competència del registrador la modificació del Registre Civil, pels tràmits de l'expedient registral, en primera instància i pel

procediment establert en aquesta Llei i en les normes reglamentàries que la desenvolupen.

En canvi, correspon al batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn, mitjançant el procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil:

- a) El coneixement de les accions civils que tinguin per objecte la declaració de la nul·litat o la ineficàcia de les inscripcions que es troben en el Registre Civil i dels títols corresponents que li serveixen de base.
- b) La modificació d'assentaments que canviï el contingut de sentències judicials en virtut de les quals s'hagin practicat.
- c) La modificació de sexe que s'admeti per llei i sigui posterior al naixement d'una persona.
- d) Els recursos contra les resolucions del registrador en els expedients de la seva competència en els casos assenyalats legalment.
- e) La resta de matèries excepcionalment reservades per aquesta Llei.”

21. Es modifica l'article 150 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 150

Contra la resolució a què fa referència l'article anterior es pot interposar un recurs, a ambdós efectes, davant el batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn, en el termini de tretze dies hàbils a comptar de la notificació de la resolució del registrador. El procés judicial civil se segueix pel procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

22. Es modifica l'article 151 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 151

La resolució judicial mitjançant la qual es resol el recurs interposat a què fa referència l'article anterior es notifica al registrador mitjançant un ofici i a la persona interessada per compareixença. La resolució produeix efectes a partir del moment en què es comunica al registrador, independentment que hagi estat o no notificada a la persona interessada.

Contra la resolució judicial esmentada es pot interposar un recurs d'apel·lació, d'acord amb les normes que estableix la Llei del Codi de procediment civil.

23. Es modifica l'article 153 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 153

Les accions destinades a obtenir un títol apte per inscriure o per practicar un altre assentament registral relatiu a l'estat civil o a fets inscriptibles o anotables en el Registre Civil s'exerceixen per mitjà d'un procés judicial civil que se segueix pel procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

24. Es modifica l'article 157 de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 157

1. Si no hi ha hagut un pronunciament en el sentit assenyalat a l'article anterior en el procés penal corresponent, i no és possible anul·lar, declarar ineficax o modificar l'assentament afectat per un dels procediments establerts en aquesta Llei o en una altra norma processal, el Ministeri Fiscal ha d'instar la nul·litat, la ineficàcia o la modificació dels assentaments afectats per un delictes o una falta contra l'estat civil, o per una irregularitat registral motivadora de sanció disciplinària, per mitjà d'un procés judicial civil que se segueix pel procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil.

2. Estan legitimades per instar la nul·litat, la ineficàcia o la modificació al·ludides a l'apartat anterior les persones a què es refereix l'assentament afectat i qualsevol altra persona que acrediti tenir-hi un interès legítim.”

Disposició final desena. Modificació de la Llei del Ministeri Fiscal

1. Es modifica l'apartat 10 de l'article 3 de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 3

[...]

10. Intervé en tots els processos civils en què estiguin interessats menors d'edat o persones absents, amb la capacitat modificada judicialment o necessitades de protecció.

[...].”

2. S'afegeix un apartat 3 a l'article 14 de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, el qual queda redactat de la manera següent:

“Article 14

[...]

3. El fiscal general pot encomanar el seguiment dels processos o assumptes als diferents fiscals adjunts de forma potestativa. No obstant això, si ha assignat en primer lloc un procés o un assumpte a un fiscal adjunt i, posteriorment, decideix assignar-lo a un altre fiscal adjunt, ho ha de fer mitjançant un escrit

motivats degudament. Contra aquesta decisió no es pot interposar cap recurs.”

3. Es modifica l'article 24 de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, el qual queda redactat de la manera següent:

“Article 24

1. Els membres del Ministeri Fiscal estan subjectes a la responsabilitat disciplinària derivada dels actes comesos en l'exercici del càrrec. La responsabilitat disciplinària és independent de la responsabilitat civil i penal que pugui correspondre als membres del Ministeri Fiscal pels mateixos fets.

2. Si en el decurs de la tramitació d'un expedient disciplinari es manifesten indicis de conductes que poden constituir una infracció penal, el Consell Superior de la Justícia ho ha de posar en coneixement de l'òrgan jurisdiccional competent i suspendre, tot seguit, la tramitació de l'expedient esmentat, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció o caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal.

D'altra banda, quan s'estigui instruint o jutjant un procés penal pels mateixos fets que han originat o han de comportar la incoació d'un expedient disciplinari, o per altres fets que hi estiguin íntimament vinculats, s'ha d'iniciar la tramitació de l'expedient disciplinari, si no s'ha iniciat amb anterioritat, i se'n suspèn tot seguit la tramitació, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció o caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal. En qualsevol cas, la declaració de fets provats que pugui fer el tribunal penal és vinculant per al Consell Superior de la Justícia, sense perjudici de la qualificació jurídica diferent que es pugui fer d'aquests fets.”

4. S'afegeix un nou article 24 bis, dins el capítol V de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 24 bis

Els membres del Ministeri Fiscal que són objecte d'un procediment disciplinari tenen els drets següents:

- a) Dret a ser informats dels fets que se'ls imputen, de les faltes que aquests fets puguin constituir, de les sancions que els puguin ser imposades, de la identitat de la persona designada com a instructor i de l'òrgan competent per imposar la sanció.
- b) Dret d'accés a l'expedient disciplinari, de conèixer l'estat de la tramitació i d'obtenir còpies dels documents, en els termes del Codi de l'Administració.
- c) Dret a formular al·legacions, a proposar les proves que considerin oportunes i a utilitzar tots els mitjans

de defensa admesos per l'ordenament jurídic que siguin procedents.

d) Dret a la presumpció d'innocència i a no declarar en contra de si mateixos.

e) Dret a ser assistits per un advocat durant la tramitació de l'expedient, de lliure elecció per part del membre del Ministeri Fiscal expedientat i a càrrec seu.

f) Dret a obtenir una resolució motivada.

g) Qualsevol altre dret que reconeguin la Constitució o les lleis.”

5. Es modifica l'article 25 de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, el qual fou modificat al seu torn per l'apartat 5 de la disposició final primera de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

“Article 25

1. Les faltes comeses pels membres del Ministeri Fiscal en l'exercici del càrrec es qualifiquen en lleus, greus i molt greus.

2. Les faltes lleus prescriuen al cap de sis mesos; les greus, al cap de dos anys, i les molt greus, al cap de quatre anys, a comptar de la data del fet causant o des del moment en què se n'hagi hagut de tenir coneixement. El termini de prescripció s'interromp per qualsevol actuació realitzada amb coneixement formal del membre del Ministeri Fiscal interessat que s'adreci a la iniciació, la tramitació o la resolució de l'expedient disciplinari.

3. La interrupció deixa de tenir efecte si no s'incoa l'expedient disciplinari o queda paralitzat durant més de sis mesos per causa no imputable al membre del Ministeri Fiscal interessat. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient disciplinari.

4. En el cas de suspensió de la tramitació de l'expedient per causa de prejudicialitat penal, el termini de prescripció de la falta resta suspès fins que el Consell Superior de la Justícia tingui coneixement formal de la resolució ferma recaiguda en l'àmbit penal.”

6. Es modifica l'article 28 de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, el qual fou modificat al seu torn per l'apartat 9 de la disposició final primera de la Llei 28/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i que queda redactat com segueix:

“Article 28

1. Les sancions que es poden imposar als membres del Ministeri Fiscal per les faltes comeses en l'exercici del càrrec, els criteris de graduació de les sancions, les condicions de la prescripció, l'anotació i la cancel·lació d'aquestes sancions, i les condicions d'extinció de la responsabilitat, són les mateixes que s'estableixen per als batlles i els magistrats als articles 85, 85 *bis* i 85 *ter* de la Llei qualificada de la Justícia.

2. Igualment, els són aplicables els articles 86 i 87 de la Llei qualificada de la Justícia. Tanmateix, en el cas de la resolució definitiva adoptada pel Consell Superior de la Justícia a què fa referència l'article 87, s'hi pot recórrer en contra davant el Ple del Tribunal Superior, però no pot formar part d'aquest Ple el magistrat designat i que ha intervingut durant la instrucció del procediment disciplinari, d'acord amb l'article 30 *bis*, apartat 3, d'aquesta Llei.”

7. Es modifica l'apartat 2 de l'article 29 de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 29

[...]

2. El Ministeri Fiscal no és part en el procediment disciplinari, sense perjudici de la intervenció del fiscal general establerta a l'article 30 *bis*, apartat 3, a l'article 30 *ter*, apartat 5, i a l'article 30 *quater*, apartat 1.”

8. Es modifica l'article 30 de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 30

1. El procediment disciplinari contra un membre del Ministeri Fiscal l'inicia el Consell Superior de la Justícia, com a òrgan disciplinari, mitjançant la incoació d'un expedient disciplinari que es tramita amb respecte dels principis generals del règim sancionador. El Consell Superior de la Justícia designa un instructor entre els seus membres.

2. L'instructor ha d'abstenir-se en els supòsits en què ho estableixi la normativa aplicable i, en cas que no ho faci, pot ser recusat:

a) Si concorre algun motiu d'incompatibilitat i, en concret, algun dels supòsits previstos al Codi de l'Administració, l'instructor ho ha de comunicar al Consell Superior de la Justícia, en el termini màxim de cinc dies hàbils a comptar de l'endemà del dia en què se l'assabenti de la designació. Dins dels set dies naturals següents, el Consell Superior de la Justícia, amb l'abstenció de l'instructor de l'expedient disciplinari, resol motivadament, i aquesta resolució no és susceptible de recurs.

b) En cas que es recusi l'instructor, també resol motivadament el Consell Superior de la Justícia, amb

l'abstenció de l'instructor de l'expedient disciplinari, en el mateix termini assenyalat a la lletra *a* anterior. Aquesta resolució no és susceptible de recurs, sense perjudici que es pugui al·legar aquest extrem en virtut del recurs que es formuli contra la resolució disciplinària.

3. La resolució mitjançant la qual s'incoa l'expedient disciplinari i es designa l'instructor s'ha de notificar per escrit al membre del Ministeri Fiscal expedientat.”

9. S'afegeix un nou article 30 *bis*, dins el capítol V de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 30 *bis*

1. L'instructor designat pel Consell Superior de la Justícia ha d'instruir l'expedient i formular, en el termini màxim de trenta dies hàbils des del dia en què es notifiqui al membre del Ministeri Fiscal expedientat la resolució assenyalada a l'article 30.3, el plec de càrrecs corresponent, que ha d'incloure els fets imputats, amb expressió de les faltes presumptament comeses i de les sancions que siguin aplicables.

2. El plec de càrrecs s'ha de notificar per escrit al membre del Ministeri Fiscal expedientat, el qual disposa d'un termini de deu dies hàbils per fer al·legacions i sol·licitar, si escau, la pràctica de les proves que entengui necessàries per a la seva defensa.

3. Contestat el plec de càrrecs o transcorregut el termini sense fer-ho, l'instructor pot practicar les proves sol·licitades que consideri oportunes i ha de denegar motivadament les que consideri que no ho són, i també pot practicar d'ofici les altres proves que consideri necessàries i siguin admissibles en dret, en el termini de trenta dies hàbils. Posteriorment, ha de donar vista de l'expedient disciplinari al membre del Ministeri Fiscal expedientat, per tal que en el termini de deu dies hàbils formuli les conclusions que estimi convenients. A més, ha de donar vista de l'expedient disciplinari al magistrat que nomeni a aquest efecte el president del Tribunal Superior de Justícia i, en cas que l'expedient se segueixi contra un fiscal adjunt, també al fiscal general, per tal que emetin un informe sobre els fets presumptament comesos i el plec de càrrecs en el mateix termini de deu dies hàbils. Transcorregut aquest termini, l'instructor ha d'elevat l'expedient disciplinari al Consell Superior de Justícia en el termini màxim de cinc dies hàbils.

4. Totes les persones i les entitats públiques i privades estan obligades, amb les limitacions que estableixen les lleis, a facilitar a l'instructor la informació necessària per al bon fi de la instrucció de l'expedient.”

10. S'afegeix un nou article 30 *ter*, dins el capítol V de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 30 *ter*

1. La competència per dictar la resolució disciplinària i, si escau, imposar les sancions oportunes, o per arxivar l'expedient disciplinari contra el membre del Ministeri Fiscal expedientat, correspon al Consell Superior de la Justícia, com a òrgan disciplinari, amb l'abstenció de l'instructor de l'expedient disciplinari.

2. El Consell Superior de la Justícia ha de dictar la resolució disciplinària en el termini màxim de quinze dies hàbils per a les faltes lleus; de trenta dies hàbils per a les faltes greus, i de quaranta-cinc dies hàbils per a les faltes molt greus, a comptar del dia en què l'instructor li elevi l'expedient disciplinari.

3. Dins els terminis establerts a l'apartat anterior, el president o, en cas que s'hagi hagut d'abstenir o hagi estat recusat, el vicepresident del Consell Superior de la Justícia, assenyala el lloc, el dia i l'hora en què s'ha de celebrar la vista oral, a la qual cita els membres del Consell Superior, a excepció de l'instructor de l'expedient disciplinari. També cita el membre del Ministeri Fiscal expedientat. El president o, si escau, el vicepresident, que dirigeix i modera la vista oral, atorga la paraula al batlle o al magistrat expedientat en primer lloc, i, tot seguit, al representant del Ministeri Fiscal. També pot atorgar torns addicionals de paraula. Durant la vista oral no es poden al·legar fets que no ho hagin estat durant la fase d'instrucció. El membre del Ministeri Fiscal expedientat pot renunciar a la celebració de la vista oral en virtut de les conclusions a què fa referència l'article 30 *bis*, apartat 3.

4. La resolució disciplinària ha de ser motivada i no pot incloure fets diferents dels que han fonamentat el plec de càrrecs, sense perjudici de la valoració jurídica que se'n faci. Si la resolució és sancionadora, s'han de determinar amb precisió les faltes comeses, els preceptes en què estan tipificades i les sancions imposades. La resolució s'adopta amb el vot favorable de la majoria dels membres del Consell Superior de la Justícia, excepte el de l'instructor designat.

5. Les sancions d'amonestació escrita arran de la comissió de faltes lleus poden ser imposades pel Consell Superior de la Justícia sense que calgui nomenar un instructor ni realitzar cap altre tràmit que el d'al·legacions escrites del membre del Ministeri Fiscal expedientat, en el termini màxim de trenta dies hàbils a comptar del dia en què es notifiqui la resolució mitjançant la qual s'incoa l'expedient disciplinari.

6. En els altres casos, si així ho sol·licita per escrit i de forma expressa el membre del Ministeri Fiscal expedientat, i alhora es mostra conforme amb els fets imputats, la falta comesa i la sanció aplicable, es pot prescindir de la instrucció de l'expedient i dictar la resolució disciplinària que correspongui per part del Consell Superior de la Justícia.”

11. S'afegeix un nou article 30 *quater*, dins el capítol V de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, el qual queda redactat com segueix:

“Article 30 *quater*

1. Quan acordi la incoació d'un expedient disciplinari, el Consell Superior de la Justícia, amb l'abstenció de l'instructor, i amb l'audiència prèvia del membre del Ministeri Fiscal expedientat, pot decidir cautelament la suspensió del càrrec del membre del Ministeri Fiscal expedientat per un període màxim de sis mesos, quan hi hagi indicis racionals de la comissió d'una falta molt greu. En aquest cas, el Consell Superior també pot decidir la minoració o la pèrdua de les retribucions corresponents, malgrat que s'han de compensar les retribucions deixades de percebre pel membre del Ministeri Fiscal expedientat si es resol finalment que els fets comesos són constitutius d'una falta lleu, sense perjudici de la sanció que s'imposi arran d'aquests fets; si la sanció imposada no comporta la minoració o la pèrdua de retribucions, llevat de la sanció de separació del càrrec, o si s'arxiva l'expedient disciplinari perquè no han quedat acreditats els fets imputats.

2. Contra les mesures cautelars esmentades a l'apartat anterior, el membre del Ministeri Fiscal expedientat pot interposar recurs davant el Tribunal Superior de Justícia. El recurs el resol una sala formada pels tres magistrats amb més antiguitat en el càrrec. Aquests tres magistrats no poden formar part del Ple del Tribunal Superior de Justícia en cas que, finalment, s'interposi un recurs contra la resolució disciplinària definitiva del Consell Superior de la Justícia.

3. El període de suspensió temporal del càrrec, com a mesura cautelar, no pot ser superior al de la sanció de suspensió temporal del càrrec que pugui ser imposada per la falta presumptament comesa. El temps transcorregut s'ha de tenir en compte a l'efecte de computar el període de la sanció de suspensió temporal del càrrec que es pugui imposar al terme de l'expedient disciplinari.”

Disposició final onzena. Modificació de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal

1. Es modifica l'enunciat del capítol III del títol preliminar de la Llei qualificada de modificació del

Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998, el qual queda redactat com segueix:

“Abstenció i recusació”

2. Es modifica l'article 7 de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998, el qual fou modificat al seu torn per l'article 2 de la Llei 10/2005, del 21 de febrer, qualificada de modificació del Codi de procediment penal i per l'article 5 de la Llei 17/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998, i que queda redactat com segueix:

“Article 7

L'abstenció i la recusació dels batlles, magistrats i membres del Ministeri Fiscal en els processos penals es regeixen per les normes de la Llei qualificada de la Justícia.”

3. Es modifica l'article 9 de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998, el qual queda redactat com segueix:

“Article 9

1. Amb caràcter general, en tots els processos penals és preceptiva la defensa i l'assistència tècnica prestades per un advocat. No obstant això, la intervenció de l'advocat és facultativa en els processos penals que se segueixen per contravencions penals.

2. Per actuar davant els tribunals penals en el termes previstos per aquesta Llei, els advocats han d'acomplir els requisits que estableixen la Llei qualificada de la Justícia i la Llei de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra.”

4. Es modifica l'article 11 de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998, el qual queda redactat com segueix:

“Article 11

En la seva actuació davant els tribunals penals, els advocats tenen els drets i els deures que estableixen la Llei de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra.”

5. Es modifica l'article 12 de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998, el qual fou modificat al seu torn per l'article 6 de la Llei 17/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998, i que queda redactat com segueix:

“Article 12

1. Per tal de garantir el dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades, els processats han de ser defensats per un advocat, i en cas que no en nomenin, se'ls en designa un d'ofici.

2. Llevat que hagi obtingut el benefici de la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes, el processat té l'obligació de rescabalar al Govern els honoraris que hagi satisfet a l'advocat d'ofici, els quals formen part de les despeses judicials, sense perjudici que l'advocat pugui reclamar també al processat un complement d'honoraris. L'obligació esmentada es fa efectiva en els termes que el Govern estableixi reglamentàriament.”

Disposició final dotzena. Modificació de la Llei sobre drets d'autor i drets veïns

Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 43 de la Llei sobre drets d'autor i drets veïns, del 10 de juny de 1999, els quals queden redactats com segueix:

“Article 43. *Jurisdicció*

1. Sense perjudici del que estableixen els apartats 5 i 6 de l'article 7 i la resta d'articles d'aquest capítol, el batlle o el tribunal que pertany a la jurisdicció civil o, si escau, a la jurisdicció penal, a petició de qualsevol persona que justifiqui un interès legítim, és competent per conèixer els litigis entre particulars en relació amb un dret d'autor o un dret veí, en particular pel que fa a:

- a) Qualsevol demanda de mesures cautelars o de pràctica de diligències preliminars.
- b) Qualsevol acció per violació d'un dret d'autor o un dret veí.
- c) Qualsevol acció sobre el dret a un dret d'autor o un dret veí, sobre la propietat d'un dret d'autor o un dret veí, o sobre un contracte de llicència.

2. Tots els litigis civils que puguin sorgir a l'empara d'aquesta Llei se substancien d'acord amb el procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

Disposició final tretzena. Modificació de la Llei d'arrendaments de finques urbanes

Es modifica l'apartat 4 de l'article 15 de la Llei d'arrendaments de finques urbanes, del 30 de juny de 1999, el qual al seu torn fou afegit per l'article 5 de la Llei 1/2014, del 23 de gener, de modificació de la Llei d'arrendaments de finques urbanes, del 30 de juny de 1999, i que queda redactat com segueix:

“Article 15

[...]

4. L'arrendatari pot reclamar el retorn de la fiança lliurada en el marc del procés que se segueix pel

procediment d'arrendaments que regula la Llei del Codi de procediment civil, o en un procés posterior endegat amb aquesta finalitat. L'acció per reclamar el retorn de la fiança prescriu en el termini de tres anys a comptar del moment de l'extinció del contracte d'arrendament.”

Disposició final catorzena. Modificació de la Llei de la radiodifusió i televisió pública i de creació de la societat pública Ràdio i Televisió d'Andorra, SA

Es modifica l'apartat 3 de l'article 9 de la Llei de la radiodifusió i televisió pública i de creació de la societat pública Ràdio i Televisió d'Andorra, SA, del 13 d'abril del 2000, el qual al seu torn va ser modificat per l'article 1 de la Llei 20/2012, del 18 d'octubre, de modificació de la Llei de la radiodifusió i televisió pública i de creació de la societat pública Ràdio i Televisió d'Andorra SA, del 13 d'abril del 2000, i que queda redactat com segueix:

“Article novè

[...]

3. Contra la decisió del director general es pot presentar una demanda dins els tretze dies següents al dia en què es notifiqui aquesta decisió, davant la jurisdicció civil competent, la qual es tramita pel procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil.

[...].”

Disposició final quinzena. Modificació de la Llei de taxes judicials

1. Es modifica l'article 7 de la Llei de taxes judicials, del 22 de juny del 2000, el qual queda redactat com segueix:

“Article 7

1. El Govern proveeix l'Institut Nacional Andorrà de Finances dels segells destinats a la recaptació de les taxes judicials. Aquests segells, de colors diferents, tenen els valors facials següents: deu, vint, cinquanta, cent i dos-cents euros.

2. Quan l'import de la taxa sigui superior a cinc-cents euros es pot acreditar la liquidació i el pagament mitjançant l'aportació de l'acreditació d'ingrés, directa o per mitjà del Consell Superior de la Justícia, als comptes de l'Institut Nacional Andorrà de Finances.”

2. Es modifica l'article 8 de la Llei de taxes judicials, del 22 de juny del 2000, el qual queda redactat com segueix:

“Article 8

L'Institut Nacional Andorrà de Finances lliura els segells al Consell Superior de la Justícia, d'acord amb les necessitats dels advocats i dels procuradors. El

Consell Superior de la Justícia n'acusa recepció, els distribueix, en recapta el valor econòmic i, trimestralment, practica la liquidació corresponent i ingressa el producte a l'Institut Nacional Andorrà de Finances a l'ordre del Govern.”

3. Es modifica l'article 9 de la Llei de taxes judicials, del 22 de juny del 2000, el qual queda redactat en els termes següents:

“Article 9

1. Queden subjectes a la taxa judicial totes les actuacions processals que es materialitzen en qualsevol classe de procediment en virtut dels escrits següents:

- a) Sol·licitud de diligències preliminars i oposició a la sol·licitud de diligències preliminars.
- b) Sol·licitud de mesures d'assegurament de la prova i oposició a la sol·licitud de mesures d'assegurament de la prova.
- c) Sol·licitud d'anticipació de la prova i oposició a la prova anticipada.
- d) Sol·licitud de mesures cautelars i oposició a les mesures cautelars.
- e) Demanda i reconvençió.
- f) Proposició de proves del demandant, del demandant reconvençional o del demandant incidental en qualsevol tipus d'incident d'oposició, amb independència que es faci juntament amb la demanda o qualsevol altre escrit, o de forma separada.
- g) Petició inicial en el procediment d'injúnció.
- h) Sol·licitud de mesures provisionals regulades a la Llei qualificada del matrimoni.
- i) Recurs de reposició, recurs d'apel·lació i recurs d'adhesió.
- j) Impugnació dels acords del secretari judicial, del saig o del notari.
- k) Demanda de revisió.
- l) Sol·licitud d'execució de les costes processals i impugnació de la taxació de les costes processals.
- m) Sol·licitud de mesures d'assegurament de les sentències condemnatòries i oposició a les mesures d'assegurament de les sentències condemnatòries.
- n) Demanda d'execució i oposició a l'execució forçosa.
- o) Impugnació dels actes d'execució del saig i de les actuacions o diligències del notari.
- p) Petició de liquidació i oposició a la petició de liquidació.
- q) Sol·licitud de jurisdicció voluntària.

r) Escrit de qualificació i quantificació de la responsabilitat civil en els processos penals

s) Actes de subhasta judicial.

2. També queden subjectes a la taxa judicial les peticions de certificat de qualsevol tipus, de legalització de documents i d'obtenció de còpies simples en paper o en qualsevol altre format o suport, llevat que ho sol·liciti una administració pública.

3. Els escrits que tenen com a objecte complementar, precisar, aclarir o insistir en relació amb les actuacions processals esmentades a l'apartat 1 anterior no queden subjectes a la taxa judicial.”

4. Es modifica l'article 10 de la Llei de taxes judicials, del 22 de juny del 2000, el qual queda redactat com segueix:

“Article 10

1. Les taxes s'apliquen a les actuacions processals esmentades a l'apartat 1 de l'article anterior, d'acord amb les quotes variables i fixes següents:

a) Processos amb quantia determinada o determinable:

i) Fins a 1.000 euros: 20 euros.

ii) De 1.001 a 6.000 euros: 30 euros.

iii) De 6.001 a 10.000 euros: 50 euros.

iv) De 10.001 a 20.000 euros: 70 euros.

v) De 20.001 a 60.000 euros: 100 euros.

vi) De 60.001 a 150.000 euros: 200 euros.

vii) De 150.001 a 300.000 euros: 300 euros.

viii) De 300.001 a 600.000 euros: 400 euros.

ix) De 600.001 a 1.800.000 euros: 500 euros

x) A partir d'1.800.000 euros: 0,04 per cent

b) Processos amb quantia indeterminada i processos que se segueixen pel procediment d'arrendaments, segons una quota fixa de 100 euros.

2. No obstant el que estableix l'apartat anterior:

a) En les demandes i sol·licituds d'execució i liquidació s'aplica la taxa prenent com a base la quantia per la qual se sol·licita l'execució o la liquidació, i en les oposicions o impugnacions a l'execució, la taxació o la liquidació s'aplica la taxa prenent com a base la quantia respecte de la qual es formula l'oposició o la impugnació, amb un mínim de 50 euros.

b) En els processos que se segueixen pel procediment de jurisdicció voluntària i que tenen com a objecte dipòsits o consignacions, s'aplica una quota fixa de 10 euros, i els que tenen com a objecte el benefici de la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes estan exempts del pagament de la taxa judicial.

c) Als escrits de qualificació i quantificació de la responsabilitat civil en els processos penals s'aplica la taxa prenent com a base la quantia global de la reclamació.

d) En les subhastes judicials, la taxa aplicable consisteix en un percentatge sobre el preu obtingut de la subhasta, que es liquida per retenció i ingrés al compte de l'Institut Nacional Andorrà de Finances corresponent. L'acreditació de l'ingrés de la taxa queda incorporada a l'acta de la subhasta. En aquest cas, la taxa s'aplica segons la quota variable següent:

i) Fins a 6.000 euros: 3 per cent.

ii) L'excés fins a 20.000 euros: 2 per cent.

iii) L'excés fins a 150.000 euros: 0,50 per cent.

iv) L'excés fins a 600.000 euros: 0,25 per cent.

v) Per l'excés: 0,15 per cent.

3. Per a les peticions de certificats de qualsevol tipus s'aplica una quota fixa de 10 euros per cada certificat; per a les peticions de legalització de documents s'aplica una quota fixa de 3 euros per cada document, i per a les peticions d'obtenció de còpies simples s'aplica una quota fixa de 0,35 euros per cada còpia en paper o la quantitat equivalent en el cas de còpies en un altre format o suport.”

Disposició final setzena. Modificació de la Llei de propietat horitzontal

1. Es modifiquen els apartats 2 i 4 de l'article 9 de la Llei 12/2004, del 30 de juny, de propietat horitzontal, els quals queden redactats com segueix:

“Article 9. *Acció de cessament de les activitats prohibides*

[...]

2. Si l'infractor persisteix en la seva conducta, el president de la Comunitat de propietaris, amb l'acord previ de la Junta de Propietaris convocada a aquest efecte, pot interposar l'acció de cessament contra l'infractor. Aquesta acció es tramita pel procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil, amb les especialitats que estableix aquest article.

[...]

4. El batlle, amb caràcter preventiu i en interès de la Comunitat de propietaris, pot ordenar el cessament immediat de l'activitat prohibida, i també qualsevol altra mesura de protecció que tingui per objecte assegurar l'efectivitat de l'ordre de cessament, d'acord amb les normes sobre les mesures cautelars que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

2. Es modifica l'apartat 3 de l'article 32 de la Llei 12/2004, del 30 de juny, de propietat horitzontal, el qual queda redactat com segueix:

“Article 32. Legitimació i exercici de les accions d'impugnació

[...]

3. L'acció d'impugnació dels acords de la Junta de Propietaris es tramita pel procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil, amb les especialitats que estableix aquest article.

L'acció es dirigeix contra la Comunitat de propietaris, excepte si la nul·litat ha de produir efectes en l'esfera individual o privada d'un dels propietaris; en aquest cas el propietari esmentat també ha de ser demandat.

[...].”

3. Es modifica l'article 33 de la Llei 12/2004, del 30 de juny, de propietat horitzontal, el qual queda redactat com segueix:

“Article 33. *Reclamació judicial dels deutes contrets pels propietaris envers la Comunitat*

Les obligacions econòmiques a què es refereixen els articles 13 i 14 han de ser complertes pel propietari de la unitat immobiliària en el temps i la forma que determini la Junta de Propietaris. En cas contrari, el president o l'administrador secretari pot exigir judicialment els deutes contrets pels propietaris morosos dels comptes aprovats per la Junta de Propietaris d'acord amb el procediment d'injunció que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

Disposició final dissetena. Modificació de la Llei qualificada d'incapacitació i organismes tutelars

1. Es modifica l'intítulat de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, i els intítulats del títol I i del capítol primer de la Llei esmentada, els quals queden redactats com segueix:

“Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada de modificació de la capacitat i organismes tutelars”

“Títol I. *Modificació de la capacitat i internament de les persones*”

“Capítol primer. *Règim jurídic de la modificació de la capacitat*”

2. Es modifica l'article 1 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual queda redactat com segueix:

“Article 1. *Subjectes, causes i procediment de modificació de la capacitat*

1. A les persones majors d'edat i a les persones menors d'edat emancipades només se'ls pot modificar judicialment la capacitat en els casos en què per qualsevol causa es trobin en situació habitual de no tenir la potestat d'autogovernar-se.

2. Les persones menors d'edat no emancipades, si hi concorre una causa possible de modificació de la capacitat que es creu que pot persistir després de la minoria d'edat, se'ls pot modificar judicialment la capacitat durant el darrer any de la minoria d'edat; en aquest cas la modificació de la capacitat produeix els seus efectes a partir de la majoria d'edat.

3. El procediment de modificació de la capacitat es regeix per les normes de la Llei del Codi de procediment civil.”

3. Es modifica l'article 7 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual al seu torn fou modificat per l'article 5 de la Llei 27/2013, del 19 de desembre, de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, i que queda redactat com segueix:

“Article 7. *Efectes de la modificació de la capacitat i posició jurídica de la persona amb la capacitat modificada*

1. La modificació de la capacitat produeix els seus efectes a partir de la fermesa de la sentència que l'estableix, excepte en el supòsit que la persona amb la capacitat modificada sigui menor d'edat, cas en què la modificació de la capacitat produeix els seus efectes quan assoleixi la majoria d'edat. En aquest cas es prorroga la pàtria potestat i s'exerceix d'acord amb el que estableix la sentència o, subsidiàriament, d'acord amb les normes generals sobre la pàtria potestat.

2. Els actes realitzats per la persona amb la capacitat modificada abans de la inscripció de la modificació de la capacitat en el Registre Civil no es poden oposar a tercers de bona fe.

3. Els actes realitzats per la persona amb la capacitat modificada que contradiguin el que estableix la sentència que decreta la modificació de la capacitat poden ser impugnats a instància del seu representant legal, de la mateixa persona amb la capacitat modificada o dels seus successors, en el termini de caducitat de quatre anys a comptar de la data en què se celebri l'acte, del dia en què la persona amb la capacitat modificada va recuperar la seva capacitat o de la data de la seva mort.”

4. Es modifica l'article 8 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual queda redactat com segueix:

“Article 8. *Revocació o canvis en la modificació de la capacitat*

1. Des del moment que desapareixen o varien les causes que van determinar la modificació de la capacitat, la declaració judicial corresponent es pot revocar o canviar, de manera que s'ampliïn o es

redueixin, si escau, l'extensió i els límits de la modificació de la capacitat que se'n deriven.

2. El procés de revocació o de canvi de la modificació de la capacitat es regeix per les normes relatives al procediment de modificació de la capacitat que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

5. Es modifica l'article 9 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual al seu torn fou parcialment modificat per l'article 6 de la Llei 27/2013, del 19 de desembre, de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, i que queda redactat com segueix:

“Article 9. *Efectes de la revocació o dels canvis en la modificació de la capacitat*

1. Els efectes de la revocació o dels canvis en la modificació de la capacitat es produeixen únicament des de la fermesa de la nova sentència.

2. La sentència que revoca la que va declarar la modificació de la capacitat, o que la canvia de manera que n'amplia o en redueix l'extensió i els límits, no afecta l'eficàcia dels actes realitzats abans de la fermesa de la sentència revocatòria o modificativa.”

6. Es modifica l'article 10 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual que queda redactat com segueix:

“Article 10. *Manca de capacitat natural*

1. Els actes realitzats per una persona a la qual no s'ha modificat la capacitat judicialment, però que es troba en situació de no conèixer el seu significat en el moment de realitzar-los, poden ser impugnats per la mateixa persona mancada de capacitat, pel seu guardador o pel Ministeri Fiscal i, després de la mort de la persona, pels seus hereus, sempre que els hagin ocasionat un perjudici.

2. L'acció impugnatòria caduca als quatre anys a comptar de la data de celebració de l'acte perjudicial.”

7. Es modifica l'apartat 2 de l'article 12 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual queda redactat com segueix:

“Article 12. *Internament amb finalitats terapèutiques*

[...]

2. Poden promoure la sol·licitud d'internament i proposar també la institució en la qual es practicarà l'internament les persones que estan legitimades per instar el procediment de modificació de la capacitat de la persona de què es tracti, d'acord amb la Llei del Codi de procediment civil, i també el seu

representant legal. La persona que pugui ser internada ha de ser defensada i assistida per un advocat, que té la consideració de defensor judicial, sense perjudici de la intervenció necessària del Ministeri Fiscal. Si no pot o no vol designar un defensor judicial, el batlle li'n designa un d'ofici.

[...].”

8. Es modifica l'article 18 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual queda redactat com segueix:

“Article 18. *Capacitat*

1. Únicament poden ser titulars de les institucions tutelars les persones físiques que estiguin en ple exercici dels seus drets civils i que no incorrin en cap de les causes d'incapacitat o d'inhabilitat que preveuen els articles següents.

2. També poden assumir el càrrec de tutor les persones jurídiques sense ànim de lucre que tinguin per objecte la protecció de les persones menors d'edat i de les persones amb la capacitat modificada judicialment, i que estiguin acreditades pel Govern.”

9. Es modifiquen les lletres b i c de l'article 24 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, tenint en compte que la lletra c esmentada al seu torn fou modificada per l'article 8 de la Llei 27/2013, del 19 de desembre, de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, i que queden redactades com segueix:

“Article 24. *Persones sotmeses a tutela*

[...]

b) Les persones amb la capacitat modificada judicialment quan la sentència ho hagi establert i en la mesura en què ho determini.

c) Les persones sotmeses a pàtria potestat prorrogada o rehabilitada, en els supòsits que preveu aquesta Llei, quan s'extingeixi, llevat que escaigui la constitució d'una curatela.”

10. Es modifica l'article 25 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual al seu torn fou modificat per l'article 9 de la Llei 27/2013, del 19 de desembre, de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, i que queda redactat com segueix:

“Article 25. *Titularitat del càrrec*

1. La tutela l'exerceix una o més persones físiques o una sola persona jurídica. En el cas que hi hagi més d'un tutor, tots actuen de forma conjunta, llevat que s'estableixi expressament el contrari en la sentència que es dicti en el procés de modificació de la

capacitat. Els desacords entre els tutors s'han de resoldre en el tràmit d'execució de la sentència esmentada o en el procediment de jurisdicció voluntària que correspongui i amb l'audiència prèvia dels tutors, del menor si té almenys dotze anys o de la persona amb la capacitat modificada judicialment si té prou coneixement.

2. S'han de nomenar els mateixos tutors per a tots els germans, llevat que per circumstàncies especials s'aconselli nomenar-ne de diversos.

3. La persona que promou el procés de modificació de la capacitat pot sol·licitar el nomenament de tutors substituïts, en cas de vacança en la tutela. En el cas de cessament del tutor, els tutors substituïts exerceixen la tutela fins que el batlle nomeni un nou tutor.”

11. Es modifica l'apartat 1 de l'article 27 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual queda redactat com segueix:

“Article 27. *Autotutela*

1. Qualsevol persona major d'edat, en previsió d'una futura declaració judicial de modificació de la capacitat, pot nomenar en escriptura pública un tutor, la persona o persones que han de substituir-lo, excloure determinades persones de la tutela i establir la remuneració que han de percebre les persones que exerceixen el càrrec.

[...].”

12. Es modifica l'apartat 1 de l'article 31 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual al seu torn fou modificat per l'article 10 de la Llei 27/2013, del 19 de desembre, de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, i que queda redactat com segueix:

“Article 31. *Tutela privada*

1. A petició de la persona que nomena un tutor en previsió d'una futura declaració judicial de modificació de la capacitat, dels pares que en nomenen un per als seus fills menors d'edat per al cas que s'hagi de constituir una tutela, de dos parents en línia recta descendent o ascendent majors d'edat, o d'un d'ells i el consort o la persona que ha format una unió estable de parella amb la persona amb la capacitat modificada judicialment, l'organisme jurisdiccional pot autoritzar la constitució d'un consell de tutela per gestionar una empresa familiar de la qual forma part la persona tutelada, amb la facultat que nomeni un tutor i que en controlï la gestió.

[...].”

13. Es modifica l'apartat 1 de l'article 32 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual queda redactat com segueix:

“Article 32. *Legitimació*

1. Estan obligats a promoure la constitució de la tutela el cònjuge o la persona que ha format una unió estable de parella, els descendents, ascendents i germans de la persona amb la capacitat modificada judicialment, el guardador de fet i la institució que en tingui la guarda; altrament responen dels danys i perjudicis ocasionats a la persona que ha de ser tutelada.

[...].”

14. Es modifica l'article 33 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual al seu torn fou modificat per l'article 11 de la Llei 27/2013, del 19 de desembre, de modificació de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, i que queda redactat com segueix:

“Article 33. *Nomenament*

1. La tutela es constitueix per sentència recaiguda en el procés de modificació de la capacitat o per aute recaigut en el marc d'un procediment de jurisdicció voluntària, en aquest darrer cas amb l'audiència prèvia del menor si té almenys dotze anys i de les altres persones que el batlle cregui convenient.

2. El batlle dona possessió del càrrec a la persona que ha d'exercir la tutela en el tràmit d'execució de la sentència dictada en el procés de modificació de la capacitat, o en el procediment de jurisdicció voluntària esmentat a l'apartat anterior, un cop efectuat el nomenament.

3. Si el tutor anteriorment nomenat cessa en les seves funcions, el nomenament d'un nou tutor s'ha d'efectuar també en el mateix tràmit d'execució de sentència dictada en el procés de modificació de la capacitat o en el procediment de jurisdicció voluntària esmentat a l'apartat 1.”

15. Es modifica l'apartat 2 l'article 37 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual queda redactat com segueix:

“Article 37. *Obligació de retre comptes*

[...]

2. La persona amb la capacitat modificada judicialment, si té prou coneixement i sempre que tingui almenys catorze anys, si es tracta de la tutela d'un menor, ha de ser citada a l'acte d'aprovació dels comptes.”

16. Es modifica l'article 41 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual queda redactat com segueix:

“Article 41. *Tutela de la persona amb la capacitat modificada*

1. El tutor ha de tenir cura de la persona amb la capacitat modificada judicialment, procurar-li aliments i fer tot el que calgui perquè adquireixi o recuperi la seva capacitat i la seva inserció a la societat, gestionar el seu patrimoni, representar-lo excepte en relació amb els actes que pot realitzar ell mateix per disposició de la Llei o de la sentència que s'hagi dictat en el procés de modificació de la capacitat, i a informar anualment la Batllia de la situació de la persona amb la capacitat modificada judicialment.

2. El domicili de la persona amb la capacitat modificada judicialment és el de la persona titular del càrrec tutelar, llevat que en la constitució de la tutela o per resolució judicial posterior s'hagi disposat altrament.”

17. Es modifica l'article 44 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual queda redactat com segueix:

“Article 44. *Causes*

La tutela s'extingeix per:

a) La majoria d'edat, l'emancipació o l'habilitació d'edat de la persona tutelada, llevat que amb anterioritat li hagi estat modificada la capacitat judicialment segons l'article 1.2.

b) L'adopció de la persona tutelada menor d'edat.

c) La recuperació de la pàtria potestat, si la tutela es va constituir per la seva privació o suspensió.

d) La mort, la declaració de mort o la declaració d'absència de la persona tutelada.

e) La desaparició de la persona amb la capacitat modificada judicialment o la modificació de la sentència quan determina la substitució de la tutela per la curatela o l'extinció de la modificació de la capacitat.”

18. Es modifica la lletra *b* de l'article 53 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, la qual queda redactada com segueix:

“Article 53. *Persones sotmeses a curatela*

Estan sotmeses a curatela:

[...]

b) Les persones amb la capacitat modificada judicialment per a les quals no es considera escaient la constitució de la tutela.

[...].”

19. Es modifica l'apartat 1 de l'article 58 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, la qual queda redactada com segueix:

“Article 58. *Curatela de les persones amb la capacitat modificada*

1. La curatela de les persones amb la capacitat modificada judicialment té per objecte complementar la seva capacitat d'obrar. Per tant, el curador ha de donar el seu assentiment als actes que determina la sentència que estableix la modificació de la capacitat.

[...].”

20. Es modifica l'article 59 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, el qual queda redactat com segueix:

“Article 59. *Curatela del pròdig*

1. El procés de declaració de prodigalitat d'una persona se substancia d'acord amb les normes del procediment de modificació de la capacitat que regula la Llei del Codi de procediment civil, amb les especialitats que també s'hi preveuen.

2. Amb independència del que estableixi la sentència que declara la prodigalitat, l'assentiment del curador és necessari per als actes que esmenta l'article 57, apartat 2.”

21. Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 65 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, els quals queden redactats com segueix:

“Article 65. *Dret internacional privat*

1. Les institucions protectores de les persones mancades de capacitat d'autogovern es regulen per la llei nacional de la persona concernida. Tanmateix, si no s'acredita la llei nacional de la persona esmentada, s'aplica la llei andorrana.

2. Les mesures provisionals o urgents de protecció que escaigui adoptar en relació amb una persona mancada de capacitat d'autogovern estan sotmeses a les prescripcions de la llei de la seva residència habitual.

[...].”

Disposició final divuitena. Modificació de la Llei qualificada de les unions estables de parella

1. Es modifica l'apartat 5 de l'article 17 de la Llei 4/2005, del 21 de febrer, qualificada de les unions estables de parella, el qual queda redactat com segueix:

“Article 17. Causes i forma de l'extinció

[...]

5. En el supòsit que l'extinció de la unió es produeixi pel matrimoni d'un dels membres de la parella sense que se n'hagi fet la notificació fefaent establerta a l'apartat 3 d'aquest article, o si les parts no han liquidat els drets i obligacions que resulten de l'acord signat entre elles, la jurisdicció civil competent coneix dels conflictes patrimonials que puguin sorgir, de la fixació dels danys i perjudicis que se'n puguin derivar i de qualsevol altra qüestió que s'hagi de sotmetre a la decisió dels tribunals.”

2. Es modifica l'article 25 de la Llei 4/2005, del 21 de febrer, qualificada de les unions estables de parella, el qual queda redactat com segueix:

“Article 25. Normes aplicables i jurisdicció competent

La jurisdicció civil competent coneix dels processos que concerneixen les unions estables de parella inscrites al Registre, d'acord amb el procediment de família que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

Disposició final dinovena. Modificació de la Llei del Codi de relacions laborals

1. Es modifica l'article 7 de la Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de relacions laborals, el qual queda redactat com segueix:

“Article 7. Jurisdicció i procediment

La jurisdicció civil competent és l'encarregada de conèixer els conflictes derivats de la interpretació i l'execució dels contractes laborals i els convenis col·lectius, d'acord amb el procediment laboral que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

2. Es modifica l'article 154 de la Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de relacions laborals, el qual queda redactat com segueix:

“Article 154. Comissió paritària, jurisdicció i procediment

Qualsevol dubte sobre la interpretació de les clàusules d'un acord o conveni col·lectiu es pot sotmetre a la comissió paritària, com a òrgan de representació igualitària de les parts signatàries de l'acord o el conveni. Les competències i els procediments de mediació i arbitratge de la comissió paritària s'estableixen per reglament.

Amb independència de les atribucions de la comissió paritària, qualsevol conflicte derivat de la interpretació i l'execució d'un acord o conveni col·lectiu el resol la jurisdicció civil competent, d'acord amb el procediment laboral que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

Disposició final vintena. Modificació de la Llei de patents

Es modifica l'article 69 de la Llei 26/2014, del 30 d'octubre, de patents, el qual queda redactat com segueix:

“Article 69. Jurisdicció

1. Sense perjudici del que estableix el capítol vuitè, el batlle o el tribunal que pertany a la jurisdicció civil o, si escau, a la jurisdicció penal, és competent de forma exclusiva per conèixer els litigis entre particulars en relació amb una sol·licitud de patent o una patent, en particular pel que fa a:

- a) Qualsevol demanda de mesures cautelars o de pràctica de diligències preliminars.
- b) Qualsevol acció per declarar la nul·litat d'una patent.
- c) Qualsevol acció sobre el dret a la patent, sobre la propietat o el traspàs d'una sol·licitud de patent o una patent, o sobre un contracte de llicència.

2. Tots els litigis civils que puguin sorgir a l'empara d'aquesta Llei se substancien d'acord amb el procediment abreujat que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

Disposició final vint-i-unena. Modificació de la Llei del saig

1. Es modifiquen les lletres *b i c* i s'afegeix una lletra *e* a l'article 4 de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, les quals queden redactades com segueix:

“Article 4. Altres funcions o activitats

[...]

b) Estendre actes de presència, tal com es defineixen i regulen en la Llei del notariat, les quals fan fe en justícia, llevat de prova en contrari.

c) Organitzar subhastes públiques, sota el control de l'òrgan competent d'acord amb les lleis aplicables. En aquest sentit, el saig s'encarrega de l'execució material de les subhastes i, en cas que s'esdevinguin incidències durant l'acte de licitació, n'ha d'aixecar acta i comunicar-ho a l'òrgan que ha dictat la resolució judicial o l'acte administratiu, a fi que aquest darrer o un altre òrgan al qual correspongui, d'acord amb les lleis aplicables, resolgui de conformitat amb les normes de la Llei del Codi de procediment civil o la Llei de bases de l'ordenament tributari, segons el cas.

[...]

e) Executar els actes processals de comunicació d'acord amb les normes de la Llei del Codi de procediment civil.”

2. Es modifiquen els apartats 2 i 4 de l'article 5 de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, el qual queda redactat com segueix:

“Article 5. Àmbit d'actuació i obligatorietat del servei

[...]

2. El compliment de les funcions encomanades al saig establertes a l'article 3 i a les lletres *d* i *e* de l'article 4 té caràcter obligatori. El saig que sigui requerit a aquest efecte no pot negar la seva intervenció o actuació, llevat de causa justificada.

[...]

4. La negativa del saig de prestar els seus serveis sense causa justificada, o la realització per part seva d'actes contraris a les lleis aplicables, dona dret a la persona interessada a formular una demanda de responsabilitat i reclamació pels danys i perjudicis davant la jurisdicció civil competent.

Igualment, la persona que es consideri perjudicada pel refús esmentat pot sol·licitar, amb caràcter d'urgència, una declaració judicial que obligui el saig a dur a terme les diligències per a la pràctica de les quals ha estat requerit. Aquesta demanda s'ha d'adreçar al batlle o al tribunal que va dictar la resolució judicial que s'està executant o es pretén executar, o quan es tracti d'un acte administratiu, a la Secció Administrativa de la Batllia, perquè se n'atribueixi el coneixement al batlle o al tribunal a qui correspongui per torn. L'òrgan jurisdiccional competent ha d'escoltar el saig interessat en el termini de cinc dies hàbils a comptar de la presentació de la demanda, i, dins els cinc dies hàbils següents, dicta un aute en què resol la controvèrsia. Contra aquest aute no es pot interposar cap recurs.

[...].”

3. Es modifica l'apartat 1 de l'article 6 de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, el qual queda redactat com segueix:

“Article 6. Causes d'abstenció i recusació

1. El saig s'ha d'abstenir d'exercir les funcions que té encomanades i, si no ho fa, pot ser recusat, en els supòsits següents:

a) Tenir una relació de matrimoni o una situació de convivència anàloga, o un parentiu en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, amb qualsevol de les parts del procediment d'execució, els seus advocats o els seus procuradors.

b) Ser qualsevol de les parts del procediment d'execució d'una societat mercantil en què el saig, el seu cònjuge, la persona amb qui mantingui una situació de convivència anàloga o un parent en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, tingui una participació superior al 20% del capital social, tingui la condició d'administrador únic, conjunt, mancomunat o

solidari, o participi en l'òrgan d'administració i en disposi de més del 20% dels drets de vot.

c) Ser o haver estat tutor, advocat o procurador de qualsevol de les parts del procediment d'execució, els seus advocats o els seus procuradors, en els darrers tres anys.

d) Tenir o haver tingut una relació de dependència, societària o d'interessos amb qualsevol de les parts del procediment d'execució, els seus advocats o els seus procuradors, en els darrers tres anys.

e) Tenir processos pendents amb qualsevol de les parts del procediment d'execució, els seus advocats o els seus procuradors.

f) Ser o haver estat denunciat, acusat o demandat per qualsevol de les parts del procediment d'execució, els seus advocats o els seus procuradors, llevat que la denúncia, l'acusació o la demanda no hagi estat admesa o hagi estat rebutjada per manca manifesta de fonamentació.

g) Tenir un interès directe o indirecte en el procediment d'execució o en un altre procediment semblant.

h) Tenir una amistat íntima o una enemistat manifesta amb qualsevol de les parts del procediment d'execució, els seus advocats o els seus procuradors.

[...].”

4. Es modifica l'apartat 3 de l'article 7 de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, el qual queda redactat com segueix:

“Article 7. Honoraris i despeses

[...]

3. Els honoraris del saig i les despeses que dimanen de l'exercici de les seves funcions, en cas que no s'ajustin als barems o a les normes vigents i aplicables, es poden impugnar davant el secretari judicial adscrit o que forma part del tribunal que va dictar la resolució judicial que s'està executant o s'ha executat o, quan es tracti d'un acte administratiu, davant el secretari judicial adscrit o que forma part del tribunal de la Secció Administrativa al qual correspongui per torn, d'acord amb el procediment d'impugnació de la taxació de les costes processals que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

5. Es modifica l'apartat 2 de l'article 21 de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, el qual queda redactat com segueix:

“Article 21. Control de les activitats d'execució

[...]

2. La impugnació dels acords del saig ha de ser coneguda i resolta per l'òrgan que ha dictat la resolució judicial o l'acte administratiu executoris, o l'altre òrgan al qual correspongui, d'acord amb les

lleis aplicables, i de conformitat amb les normes de la Llei del Codi de procediment civil o de la Llei de bases de l'ordenament tributari, segons el cas. No obstant això, la impugnació de les actuacions o les diligències que hagi portat a terme el saig durant la tramitació del procediment d'execució es tramita i es resol davant el mateix saig, d'acord amb el procediment que regula la Llei del Codi de procediment civil a aquest efecte.”

6. Es modifica l'apartat 4 de l'article 37 de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, el qual al seu torn fou modificat per l'article 1 de la Llei 8/2017, del 20 d'abril, de modificació de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, i de la Llei 45/2014, del 18 de desembre, de modificació del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989, i que queda redactat com segueix:

“Article 37. *Sol·licitud d'execució*

[...]

4. Els saigs, en el marc de l'execució forçosa de les resolucions judicials o els actes administratius de caràcter executori, resten sotmesos a les normes de la Llei del Codi de procediment civil, de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal, del Codi de l'Administració i de la Llei de l'embargament, en el que no contradiguin aquesta Llei.”

7. Es modifiquen els apartats 3 i 6 de l'article 38 de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, els quals al seu torn foren modificats per l'article 2 de la Llei 8/2017, del 20 d'abril, de modificació de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, i de la Llei 45/2014, del 18 de desembre, de modificació del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989, i que queden redactats com segueix:

“Article 38. *Acord d'execució i requeriment*

[...]

3. En el supòsit de l'execució forçosa d'un acte administratiu, el saig només adreça un requeriment a la persona executada, en el termini màxim de tretze dies hàbils des de la recepció de la sol·licitud d'execució, en què li atorga un termini màxim de tretze dies hàbils per pagar el deute i dipositar al seu despatx professional l'import que és objecte de l'execució, en concepte de principal, interessos i costes i, si escau d'acord amb la Llei de bases de l'ordenament tributari, en concepte de recàrrecs.

[...]

6. L'acord d'execució es pot impugnar davant del batlle o el tribunal que ha dictat la resolució judicial que es pretén executar, d'acord amb les normes sobre l'oposició a l'execució forçosa que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

8. Es modifica l'apartat 1 de l'article 40 de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, el qual al seu torn fou modificat per l'article 4 de la Llei 8/2017, del 20 d'abril, de modificació de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, i de la Llei 45/2014, del 18 de desembre, de modificació del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989, i que queda redactat com segueix:

“Article 40. *Pràctica de l'embargament*

1. Un cop notificat l'acord d'embargament d'acord amb l'article 39.1, el saig ha de practicar, si escau, l'embargament dels béns i drets de la persona executada en el termini màxim de cinc dies hàbils, de conformitat amb la normativa aplicable en la matèria, en quantia suficient per cobrir:

a) L'import principal del deute i, si escau d'acord amb la Llei de bases de l'ordenament tributari, dels recàrrecs.

b) Els interessos meritats i que es meritin fins a la data del cobrament efectiu del deute.

c) Les costes de l'execució.

[...].”

9. Es modifica l'article 41 de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, el qual queda redactat com segueix:

“Article 41. *Alienació dels béns i drets embargats*

L'alienació dels béns i drets embargats es regeix per les normes de la Llei de l'embargament.”

10. S'afegeix un nou article 41 bis, dins el títol II de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, el qual queda redactat com segueix:

“Article 41 bis. *Suspensió del procediment d'execució*

El saig suspèn el procediment d'execució d'una resolució judicial d'acord amb les normes sobre la suspensió de l'execució forçosa que estableix la Llei del Codi de procediment civil.”

11. Es modifica l'apartat 1 de l'article 42 de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, el qual al seu torn fou modificat per l'article 5 de la Llei 8/2017, del 20 d'abril, de modificació de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig, i de la Llei 45/2014, del 18 de desembre, de modificació del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989, i que queda redactat com segueix:

“Article 42. *Acabament i sobreseïment del procediment d'execució*

1. El procediment d'execució s'acaba:

a) Amb el pagament voluntari per la persona executada de l'import que és objecte de l'execució, en concepte de principal, interessos i costes i, si escau d'acord amb la Llei de bases de l'ordenament tributari, en concepte de recàrrecs.

b) Amb la cancel·lació total del deute per l'import i en els conceptes esmentats a la lletra *a* anterior, per mitjà de l'aplicació del producte de l'alienació dels béns i drets embargats.

[...].”

Disposició final vint-i-dosena. Modificació de la Llei de l'embargament

1. S'afegeixen dos nous apartats 4 i 5 a l'article 10 de la Llei 44/2014, del 18 de desembre, de l'embargament, els quals queden redactats com segueix:

“Article 10. *Embargament de béns mobles. Dipòsit*

[...]

4. El dipositari està obligat a conservar els béns mobles embargats a disposició del batlle o el tribunal competent, o del saig o l'Administració, i pot ser remogut del càrrec de dipositari, d'ofici o a instància de part, en cas que incompleixi les obligacions que li corresponen. En aquest cas, el batlle o el tribunal competent, o el saig o l'Administració, dicten un aute, un acord o una resolució en què remouen al dipositari del càrrec que exerceix i en designen un altre, si escau, sense perjudici de les responsabilitats civil i penal en què hagi pogut incórrer el dipositari remogut.

5. El dipositari té el dret de ser rescabalat de les despeses que li ha ocasionat el dipòsit. En cas que sol·liciti aquest rescabament, el batlle o el tribunal competent, o el saig o l'Administració, decideixen quina és la quantitat que cal satisfer al dipositari, d'acord amb les circumstàncies del dipòsit. Aquesta quantitat té la consideració de costes de l'execució.”

2. S'afegeix un nou article 12 *bis* a la Llei 44/2014, del 18 de desembre, de l'embargament, el qual queda redactat com segueix:

“Article 12 *bis*. *Embargament d'empreses, rendiments, fruits o rendes. Administració*

1. El batlle o el tribunal competent, o el saig o l'Administració, poden decidir l'embargament d'una empresa o un grup d'empreses, de part d'una empresa o un grup d'empreses, o de rendiments, fruits o rendes de qualsevol tipus que pugui rebre la persona embargada.

2. El batlle o el tribunal competent, o el saig o l'Administració, poden nomenar un administrador dels béns i drets embargats a què fa referència l'apartat anterior, amb la finalitat d'assegurar aquests béns i drets durant el procediment d'execució.

3. El nomenament de l'administrador es fa mitjançant un aute, un acord o una resolució, amb l'audiència prèvia de les parts del procediment de què es tracti i de les altres persones interessades. L'aute, l'acord o la resolució en què es nomena

l'administrador també precisa els termes de l'administració, i en concret les vicissituds relatives a la rendició de comptes, a la retribució de l'administrador i al nomenament d'un interventor com a representant de l'empresa embargada, si escau.

4. Un cop ha nomenat l'administrador, el batlle o el tribunal competent, o el saig o l'Administració, requereix a la persona que fins llavors administrava els béns i drets embargats que cessi de fer-ho, i lliura la possessió d'aquests béns i drets a l'administrador que ha nomenat.

5. L'administrador nomenat té els mateixos drets, facultats, obligacions i responsabilitats que l'administrador anterior. No obstant això, ha de sol·licitar l'autorització del batlle o el tribunal competent, o del saig o l'Administració, per alienar o gravar accions o participacions de l'empresa, béns immobles o qualssevol altres béns que siguin essencials per al funcionament de l'empresa. Al mateix temps, els actes ordinaris d'administració que porti a terme i la rendició de comptes que faci poden ser impugnats per les parts del procediment de què es tracti i per l'interventor.”

Disposició final vint-i-tresena. Modificació de la Llei de la successió per causa de mort

1. Es modifica l'apartat 1 de l'article 35 de la Llei 46/2014, del 18 de desembre, de la successió per causa de mort, el qual queda redactat com segueix:

“Article 35. *Benefici de separació de patrimonis*

1. Els creditors del causant i els legataris, així com els creditors de l'hereu, poden sol·licitar motivadament al notari la separació del patrimoni hereditari respecte al privatiu de l'hereu. Aquesta separació de patrimonis se substancia mitjançant el procediment de jurisdicció voluntària que regula la Llei del Codi de procediment civil, i un cop fet l'inventari, el notari concedeix el benefici de separació de patrimonis si escau, mitjançant l'adopció de les mesures i les cauteles pertinents.

[...].”

2. Es modifica l'apartat 2 de l'article 106 de la Llei 46/2014, del 18 de desembre, de la successió per causa de mort, el qual queda redactat com segueix:

“Article 106. *Requisits de validesa*

[...]

2. Per a la validesa del testament hològraf s'exigeix:

a) Que estigui escrit i signat de manera autògrafa pel testador amb expressió del lloc i la data de l'atorgament. Si conté paraules ratllades, esmenades, afegides o entre línies, les ha de salvar la persona atorgant amb la seva signatura.

b) Que es presenti davant el notari a fi que sigui adverat i se n'ordeni la protocol·lització, mitjançant el procediment de jurisdicció voluntària que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

3. Es modifica l'article 107 de la Llei 46/2014, del 18 de desembre, de la successió per causa de mort, el qual queda redactat com segueix:

“Article 107. *Adveració i caducitat*

1. El notari ha d'adverar el testament hològraf mitjançant la comprovació de la seva autenticitat.

2. Un cop acreditada l'autenticitat del testament, es protocol·litza notarialment en el termini màxim d'un mes.

3. Els testaments hològrafs caduquen si no es presenten per adverar-los en el termini de quatre anys des de la mort del testador.”

4. Es modifica l'article 253 de la Llei 46/2014, del 18 de desembre, de la successió per causa de mort, el qual queda redactat com segueix:

“Article 253. *Atribució expressa en la declaració d'hereus*

Els drets del vidu o del convivent en unió estable de parella en la successió intestada s'han d'atribuir expressament en les declaracions d'hereu intestat. La declaració d'hereus intestats se sol·licita al notari i se substancia mitjançant el procediment de jurisdicció voluntària que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

5. Es modifiquen els apartats 2 i 3 de l'article 273 de la Llei 46/2014, del 18 de desembre, de la successió per causa de mort, els quals queden redactats com segueix:

“Article 273. *Pagament*

[...]

2. Si opten pel pagament en béns i el legitimari no es conforma amb els que se li pretengui adjudicar, pot recórrer al batlle competent pel torn de jurisdicció voluntària, que ha de decidir d'acord amb l'equitat.

3. En qualsevol cas, el batlle competent pot ordenar que es practiqui una prova pericial per conèixer la qualitat i el valor dels béns que componen l'herència i del lot que es pretengui adjudicar al legitimari.”

Disposició final vint-i-quatrena. Modificació de la Llei d'arbitratge del Principat d'Andorra

1. Es modifica l'apartat 1 de l'article 9 de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 9. *Òrgans judicials competents per a les funcions d'assistència i supervisió de l'arbitratge*

1. Els òrgans judicials competents per a les funcions d'assistència i supervisió de l'arbitratge són els següents:

a) Per al nomenament o la remoció judicial d'àrbitres és competent el batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària.

b) Per a l'assistència judicial en la pràctica de proves és competent el batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària.

c) Per a l'adopció judicial de mesures cautelars és competent el batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn, d'acord amb les normes de la Llei del Codi de procediment civil.

d) Per a l'execució forçosa de laudes nacionals i estrangers reconeguts, és competent el batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn, d'acord amb les normes de la Llei del Codi de procediment civil.

e) Per al reconeixement de laudes o resolucions estrangers i per al coneixement de l'acció d'anul·lació del laude és competent la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

[...].”

2. Es modifica l'article 11 de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 11. *Conveni d'arbitratge i demanda quant al fons*

1. Els batlles i tribunals, quan se'ls sotmeti una controvèrsia sobre un assumpte que és objecte d'un conveni d'arbitratge, es declaren incompetents i remeten les parts a l'arbitratge si ho sol·licita qualsevol de les parts, com a molt tard en el moment de presentar el primer escrit sobre el fons de la controvèrsia, llevat que es comprovi que el conveni és nul, ineficaç o d'impossible execució.

2. Si s'ha iniciat l'acció a la qual es refereix l'apartat 1, es poden iniciar o prosseguir les actuacions arbitrals i dictar un laude mentre la qüestió estigui pendent davant la jurisdicció civil competent.”

3. Es modifica l'article 12 de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 12. *Conveni d'arbitratge i adopció de mesures cautelars*

Si les parts sol·liciten al batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn, amb anterioritat a les actuacions arbitrals o durant la seva tramitació, l'adopció de mesures cautelars, la sol·licitud o la concessió de les mesures no afecta l'existència i la validesa del conveni d'arbitratge.”

4. Es modifiquen els apartats 2, 3 i 4 de l'article 17 de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 17. *Nomenament dels àrbitres*

[...]

2. A falta d'aquest acord:

a) En l'arbitratge amb junta arbitral composta per un àrbitre únic, si les parts no es posen d'acord sobre l'àrbitre, aquest àrbitre és nomenat, a instància de part, per la institució arbitral nomenada per les parts i, si no se n'hagués nomenat cap, pel batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària, en el termini màxim d'un mes.

b) En l'arbitratge amb junta arbitral integrada per tres àrbitres, cada part nomena un àrbitre i els dos àrbitres designats nomenen el tercer àrbitre, que actua com a president de la junta arbitral; si una part no nomena l'àrbitre dins els trenta dies següents a la notificació del requeriment fefaent en aquest sentit de l'altra part, o si els dos àrbitres no es posen d'acord sobre el tercer àrbitre dins els trenta dies següents a l'acceptació del seu nomenament, el nomenament es fa, a instància de part, per la institució arbitral nomenada per les parts i, si no se n'hagués nomenat cap, pel batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària, en el termini màxim d'un mes.

3. Quan en un procediment de nomenament d'àrbitres convingut per les parts,

a) una part no actuï segons el que disposa aquest procediment, o

b) les parts o els dos àrbitres no puguin arribar a un acord de conformitat amb el procediment mencionat, o

c) un tercer, inclosa una institució, no compleixi una funció que se li confereix en aquest procediment,

qualsevol de les parts pot sol·licitar al batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària que adopti les mesures necessàries per tal que el nomenament dels àrbitres es faci efectiu, llevat que l'acord sobre el procediment de nomenament prevegi altres mitjans per aconseguir-ho.

Aquesta sol·licitud pot consistir tan sols a suplir allò que impedeix continuar amb el procediment de nomenament de l'àrbitre o àrbitres convingut per les parts, com també a peticionar el nomenament judicial directe de l'àrbitre o els àrbitres, tenint en compte els requisits previs establerts per les parts.

4. Quan el nomenament dels àrbitres correspongui al batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària, confecciona una llista amb tres noms per cada àrbitre que hagi de ser escollit i tria els noms

per sorteig. Ha de tenir necessàriament en compte les condicions requerides per ser àrbitre d'una junta arbitral convingudes per les parts, i si no se n'haguessin convingut, les previstes a la Llei, i ha de prendre les mesures que garanteixin la independència, la imparcialitat i la disponibilitat dels integrants de les llistes.

[...].”

5. Es modifica l'apartat 2 de l'article 18 de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 18. *Nomenament d'àrbitres en procediments amb pluralitat de parts i adhesió d'un tercer al procediment arbitral*

[...]

2. Si la designació d'àrbitres correspon a la institució arbitral nomenada o al batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària, una o l'altre segons escaigui ha de confeccionar una llista de tres noms per cada àrbitre que hagi de ser nomenat. En confeccionar aquesta llista s'ha de tenir en compte els requisits establerts per les parts per seleccionar els àrbitres i prendre les mesures necessàries per garantir-ne la independència i la imparcialitat. Una vegada confeccionada la llista, es nomenen els àrbitres mitjançant sorteig.”

[...].”

6. Es modifica l'apartat 4 de l'article 21 de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 21. *Motius i procediment de recusació*

[...]

4. Si la recusació en virtut del procediment acordat per les parts o del procediment descrit en l'apartat 3 no prospera, la part recusant pot fer valdre, si escau, la recusació davant el batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària. La decisió del batlle és inapel·lable.

[...].”

7. Es modifiquen els apartats 2 i 5 de l'article 22 de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 22. *Exercici de les funcions arbitrals i remoció dels àrbitres*

[...]

2. Si un àrbitre es veu impedit, *de iure* o *de facto*, d'exercir les seves funcions o les exerceix amb dilacions injustificades, el seu mandat cessa si renuncia al càrrec o si les parts n'acorden la remoció

en qualsevol moment. En cas contrari, si hi ha desacord respecte a qualsevol dels motius de remoció, qualsevol de les parts pot sol·licitar al batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària que decideixi sobre la terminació del mandat. La decisió del batlle és inapel·lable.

[...]

5. La institució arbitral i, si de cas hi manca, el batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària poden igualment decidir la revocació del nomenament de tots o un dels àrbitres, a instància d'una de les parts, després d'haver escoltat l'àrbitre afectat, posat cas que hi hagi dubtes justificats sobre la independència o la imparcialitat dels àrbitres o de les condicions requerides per a ells en el conveni d'arbitratge, o incapacitat física o mental dels àrbitres o deficiències greus en la conducció del procediment arbitral. Els àrbitres poden continuar el procediment i dictar el laude mentre el procediment de revocació estigui pendent.”

8. Es modifica l'article 38 de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 38. *Mesures cautelars dictades per la jurisdicció civil*

1. El conveni d'arbitratge no impedeix a les parts, amb anterioritat a les actuacions arbitrals o durant la seva tramitació, sol·licitar al batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn l'adopció de mesures cautelars, ni a aquest batlle el fet de concedir-ne. Ni la sol·licitud ni l'adopció d'aquestes mesures no afecta l'eficàcia del conveni d'arbitratge.

2. El batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn té la mateixa competència per adoptar mesures cautelars al servei d'actuacions arbitrals, amb independència del fet que aquestes actuacions se substanciïn o no al país de la seva jurisdicció, que la competència que té al servei d'actuacions judicials. El batlle exerceix la seva competència d'acord amb les normes de la Llei del Codi de procediment civil.”

9. Es modifica l'article 48 de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 48. *Assistència judicial en la pràctica de proves*

1. La junta arbitral o qualsevol de les parts, amb l'aprovació de la junta arbitral, pot demanar l'assistència del batlle al qual correspongui per torn de jurisdicció voluntària per practicar proves. El batlle pot atendre aquesta sol·licitud dins de l'àmbit de la seva competència i de conformitat amb les normes sobre mitjans de prova que estableix la Llei del Codi de procediment civil.

2. L'assistència judicial pot consistir en la pràctica de la prova davant del propi batlle i sota la seva exclusiva direcció, o en l'adopció de les mesures necessàries perquè la prova pugui ser practicada davant la junta arbitral.

3. En tots dos supòsits, el batlle lliura a la persona sol·licitant testimoni que doni fe de les actuacions practicades.”

10. Es modifica l'article 60 de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 60. *Suspensió, arxivament i continuació de l'execució en cas d'exercici de l'acció d'anul·lació del laude*

1. El laude és executable encara que s'hagi exercit l'acció d'anul·lació en contra. No obstant això, l'executat pot sol·licitar al batlle que pertany a la jurisdicció civil i al qual correspongui per torn la suspensió de l'execució, sempre que ofereixi una caució pel valor de la condemna més els danys i perjudicis que puguin derivar-se de la demora en l'execució del laude. La caució pot constituir-se en qualsevol de les formes previstes a la Llei del Codi de procediment civil. Un cop presentada la sol·licitud de suspensió, el batlle, després d'escoltar l'executant, resol sobre la suspensió sol·licitada. Contra aquesta resolució no es pot interposar cap recurs.

2. Quan consti al batlle la desestimació de l'acció d'anul·lació, aixeca la suspensió i ordena que continuï l'execució del laude, sense perjudici del dret de l'executant a sol·licitar, si escau, una indemnització dels danys i perjudicis causats per la demora en l'execució, de conformitat amb les normes sobre l'incident d'execució que regula la Llei del Codi de procediment civil. Si consta al batlle l'estimació de l'acció d'anul·lació, archiva definitivament l'execució amb els efectes previstos a la normativa civil.”

11. Es modifica l'apartat 3 de l'article 62 de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

“Article 62. *Disposicions de caràcter general*

[...]

3. Els òrgans judicials a què fa referència l'article 9 tenen les facultats d'assistència i supervisió que s'hi estableixen, sempre que:

a) l'arbitratge es dugui a terme al Principat d'Andorra, o

b) les parts acordin sotmetre l'arbitratge a les lleis de procediment andorranes, o

c) les parts confereixin expressament competència a la jurisdicció estatal andorrana per conèixer les controvèrsies relatives al procediment andorrà, o

d) una de les parts estigui exposada a un risc de denegació de justícia.

[...].”

Disposició final vint-i-cinquena. Modificació de la Llei de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra

1. Es modifiquen la lletra *b* de l'apartat 2 i la lletra *f* de l'apartat 4 de l'article 7 de la Llei 48/2014, del 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra, les quals queden redactades com segueix:

“Article 7. *Requisits per a la col·legiació*

[...]

2.

[...]

b) Estar en possessió d'un títol de nivell 4 del Marc andorrà de titulacions d'ensenyament superior en l'àmbit del dret, lliurat o reconegut pel Govern.

[...]

4.

[...]

f) Haver estat admès a actuar davant els tribunals andorrans, segons disposa la Llei qualificada de la Justícia.

[...].”

2. S'afegeix una nova disposició transitòria tercera a la Llei 48/2014, del 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra, la qual queda redactada com segueix:

“Disposició transitòria tercera

Les persones que hagin exercit, amb anterioritat a la seva col·legiació com a membres exercents, els càrrecs o les funcions de magistrat, batlle, fiscal general, fiscal adjunt, secretari judicial o lletrat adscrit als gabinets jurídics del Consell General, del Govern, dels comuns o de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, així com les persones que hagin estat donades d'alta com a membres exercents al Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, poden ser admeses al Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra com a membres exercents si estan en possessió d'un títol de nivell 2 del Marc andorrà de titulacions d'ensenyament superior en l'àmbit del dret, lliurat o reconegut pel Govern. No obstant això, en el cas dels secretaris judicials i els lletrats

adscrits als gabinets jurídics esmentats anteriorment, cal que acreditin que han exercit aquesta funció durant quatre anys com a mínim.”

Disposició final vint-i-sisena. Modificació de la Llei del notariat

1. Es modifica la lletra *c* de l'apartat 1 de l'article 2 de la Llei 11/2017, del 25 de maig, del notariat, la qual queda redactada com segueix:

“Article 2. *Funcions*

1. Els notaris exerceixen les funcions següents:

[...]

c) Les altres funcions que els atribueixi la normativa aplicable i, en concret, la Llei del Codi de procediment civil.

[...].”

2. Es modifica l'apartat 3 de l'article 3 de la Llei 11/2017, del 25 de maig, del notariat, el qual queda redactat com segueix:

“Article 3. *Àmbit d'actuació i obligatorietat del servei*

[...]

3. La negativa dels notaris de prestar els seus serveis sense causa justificada, o la realització per part seva d'actes contraris a les lleis aplicables, dona dret a la persona interessada a formular una demanda de responsabilitat i reclamació pels danys i perjudicis davant la jurisdicció civil competent.

Igualment, la persona que es consideri perjudicada pel refús esmentat pot sol·licitar, amb caràcter d'urgència, una declaració judicial que obligui el notari a prestar els serveis en relació amb els quals ha estat requerit. Aquesta demanda s'ha d'adreçar a la Secció Administrativa de la Batllia, per tal que se n'atribueixi el coneixement al batlle o al tribunal a qui correspongui per torn. L'òrgan jurisdiccional competent ha d'escoltar el saig interessat en el termini de cinc dies hàbils a comptar de la presentació de la demanda, i, dins els cinc dies hàbils següents, dicta un aute en què resol la controvèrsia. Contra aquest aute no es pot interposar cap recurs.

[...].”

3. Es modifica l'apartat 4 de l'article 5 de la Llei 11/2017, del 25 de maig, del notariat, el qual queda redactat com segueix:

“Article 5. *Honoraris i despeses*

[...]

4. Els honoraris dels notaris i les despeses que dimanen de l'exercici de les seves funcions, en cas que no s'ajustin als barems o a les normes vigents i aplicables, es poden impugnar davant el secretari judicial adscrit o que forma part del tribunal de la Secció Administrativa al qual correspongui per torn,

d'acord amb el procediment d'impugnació de la taxació de les costes processals que regula la Llei del Codi de procediment civil.”

Disposició final vint-i-setena. Qualificació de la Llei

Els apartats 3 i 4 de l'article 11; l'apartat 2 de l'article 70; l'apartat 1 de l'article 225; l'apartat 2 de l'article 282; la lletra *b* de l'apartat 2 de l'article 408; els apartats 1 i 3 de l'article 410; l'apartat 1 de l'article 411; l'apartat 14 de la disposició derogatòria, que deroga l'article 15 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993; l'apartat 15 de la disposició derogatòria, que deroga l'article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993; l'apartat 17 de la disposició derogatòria, que deroga l'apartat 2 de l'article 51, els articles 59, 61 a 66, i les disposicions addicionals primera i segona de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1996; l'apartat 18 de la disposició derogatòria, que deroga l'article 8 i l'article 10 de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998; l'apartat 22 de la disposició derogatòria, que deroga els articles 2, 3, 4, 5 i 6 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars; la disposició final tercera, que modifica els articles 6, 8, 14, 16, 18, 19, 34, 41, 49 i 50, l'apartat 2 de l'article 52, l'apartat 2 de l'article 56, l'apartat 2 de l'article 58, els articles 59, 60, 61, 70, 73 a 75, 79, 81, 82, 85 i 87, els apartats 3 i 4 de l'article 89 i els articles 97, 98 i 102, i que afegeix vuit nous articles 8 *bis*, 46 *ter*, 79 *bis*, 81 *bis*, 81 *ter*, 81 *quater*, 85 *bis* i 85 *ter* a la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993; la disposició final quarta, que modifica els articles 86 a 88, l'apartat 1 de l'article 89 i els articles 90, 92 i 93, i que afegeix un nou article 42 *bis* a la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993; la disposició final setena, que modifica els articles 20, 40 i 41, el número 1.1 de l'apartat 1 de l'article 43, els articles 47 a 49, 52 i 55, l'apartat 1 de l'article 57, l'apartat 1 de l'article 58 i l'article 60 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995; la disposició final vuitena, que afegeix una disposició final primera i renumera la disposició final de la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desamparat, del 21 de març de 1996; la disposició final onzena, que modifica l'enunciat del capítol III del títol preliminar i els articles 7, 9, 11 i 12 de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998; la disposició final dissetena, que modifica l'intítol de la Llei, del títol I i del capítol I del títol I, els articles 1 i 7 a 10, l'apartat 2 de l'article 12, l'article 18, les lletres *b* i *c* de l'article 24, l'article 25, l'apartat 1 de l'article 27, l'apartat 1

de l'article 31, l'apartat 1 de l'article 32, l'article 33, l'apartat 2 de l'article 37, els articles 41 i 44, la lletra *b* de l'article 53, l'apartat 1 de l'article 58, l'article 59 i els apartats 1 i 2 de l'article 65 de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars, i la disposició final divuitena, que modifica l'apartat 5 de l'article 17 i l'article 25 de la Llei 4/2005, del 21 de febrer, qualificada de les unions estables de parella, tenen caràcter de llei qualificada. La resta de les disposicions d'aquesta Llei tenen caràcter de llei ordinària.

Disposició final vint-i-vuitena. Publicació de textos consolidats

S'encomana al Govern que en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el text consolidat de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal, del 15 de novembre de 1989; de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993; de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993; de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993; de la Llei de marques, de l'11 de maig de 1995; de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995; de la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desamparat, del 21 de març de 1996; de la Llei del Registre Civil, de l'11 de juliol de 1996; de la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996; de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998; de la Llei sobre drets d'autor i drets veïns, del 10 de juny de 1999; de la Llei d'arrendaments de finques urbanes, del 30 de juny de 1999; de la Llei de la radiodifusió i televisió pública i de creació de la societat pública Ràdio i Televisió d'Andorra, SA, del 13 d'abril del 2000; de la Llei de taxes judicials, del 22 de juny del 2000; de la Llei 12/2004, del 30 de juny, de propietat horitzontal; de la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars; de la Llei 4/2005, del 21 de febrer, qualificada de les unions estables de parella; de la Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de relacions laborals; de la Llei 26/2014, del 30 d'octubre, de patents; de la Llei 43/2014, del 18 de desembre, del saig; de la Llei 44/2014, del 18 de desembre, de l'embargament; de la Llei 46/2014, del 18 de desembre, de la successió per causa de mort; de la Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra; de la Llei 48/2014, del 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra, i de la Llei 11/2017, del 25 de maig, del notariat, que inclogui les modificacions introduïdes fins ara en aquestes vint-i-cinc lleis.

Disposició final vint-i-novena. Entrada en vigor de la Llei

Aquesta Llei entrarà en vigor l'1 de setembre del 2019, a excepció de:

a) La disposició transitòria quarta relativa a les normes aplicables en relació amb les disposicions finals tercera i desena; l'apartat 15 de la disposició derogatòria, que deroga l'article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993; l'apartat 16 de la disposició derogatòria, només pel que fa a la derogació de l'article 17 de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993; els apartats 1, 3, 8 a 10, 15, i 23 a 33 de la disposició final tercera, que modifiquen els articles 6, 34 i 41, l'apartat 2 de l'article 58, i els articles 79, 81, 82, 85 i 87, i afegeixen els articles 8 *bis*, 46 *ter*, 79 *bis*, 81 *bis*, 81 *ter*, 81 *quater*, 85 *bis* i 85 *ter* a la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993; els apartats 1 a 8 de la disposició final quarta, que modifiquen els articles 86 a 88, l'apartat 1 de l'article 89, i els articles 90, 92 i 93, i afegeixen l'article 42 *bis* a la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993; els apartats 1 a 6 de la disposició final cinquena, que modifiquen els articles 15, 16 i 18 *bis* i l'enunciat de la secció tercera del capítol segon, i afegeixen els articles 18 *ter* i 18 *quater* a la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1993; els apartats 2 a 11 de la disposició final desena, que modifiquen l'apartat 3 de l'article 14, els articles 24, 25 i 28, l'apartat 2 de l'article 29, i l'article 30, i afegeixen els articles 24 *bis*, 30 *bis*, 30 *ter* i 30 *quater* a la Llei del Ministeri Fiscal, del 12 de desembre de 1996, i la disposició final vint-i-cinquena que modifica la lletra *b* de l'apartat 2 i la lletra *f* de l'apartat 4 de l'article 7, i afegeix una nova disposició transitòria tercera a la Llei 48/2014, del 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra, que entraran en vigor l'endemà del dia en què aquesta llei es publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

b) L'apartat 11 de la disposició final tercera, que modifica l'article 49 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, només pel que fa a l'apartat 4 de l'article 49 esmentat; l'apartat 12 de la disposició final tercera, que modifica l'article 50 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, només pel que fa a l'apartat 5 de l'article 50 esmentat; l'apartat 13 de la disposició final tercera, que modifica l'apartat 2 de l'article 52 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993; l'apartat 14 de la disposició final tercera, que modifica l'apartat 2 de l'article 56 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, i la disposició final vuitena, que afegeix una

disposició final primera i renumera com a disposició final segona la disposició final de la Llei qualificada de l'adopció de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996, que entraran en vigor quan ho faci la Llei qualificada de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat.

Butlletí del Consell General

Dipòsit legal: And. 262/94
ISSN 1024-9044

Preu de l'exemplar: 0,90 €
Subscripcions: Tel. 877877